

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ศวิตา ประจวบแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ศวิตา ประจวบแสง

นางสาวศวิตา ประจวบแสง

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรรรีรัญ, Ph.D.

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรรรีรัญ, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลพร สอนศรี, D.P.A.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลพร สอนศรี, D.P.A.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์จิตรลดา อมรวัฒนา, Ph.D.

อาจารย์จิตรลดา อมรวัฒนา, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เอี่ยมพร มัชฌิมวงศ์,
Ph.D.

Ph.D.

รักษาการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรรรีรัญ, Ph.D.

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรรรีรัญ, Ph.D.

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)

วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2555

ศวิตา ประจวบแสง

นางสาวศวิตา ประจวบแสง

ผู้วิจัย

.....

อาจารย์นภเรณู สัจจรักษ์ ชีระจิตติ, Ph.D.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรรัทธิ, Ph.D.

Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กมลพร สอนศรี, D.P.A.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์วริยา ชินวรรโณ, Ph.D.

คณบดี

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีพัชรา สิทธิกำจร แก้วพิจิตร,

Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์จิตรลดา อมรวัฒนา, Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอี่ยมพร มัชฌิมวงศ์,

Ph.D.

รักษาการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535” สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ศิริสรธรหิรัญ ที่ช่วยให้คำแนะนำรวมถึงเทคนิคในการค้นคว้าทางวิชาการและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ช่วยชี้แนะเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนการเพิ่มเติมข้อมูลต่างๆจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้แก่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลพร สอนศรี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีพัชรา สิทธิคำจร แก้วพิจิตร, อาจารย์ ดร. จิตรลดา อมรวัฒนา, อาจารย์ ดร. นภเรณู สัจจรักษ์ ธีระฐิติ รวมทั้งคณาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ตลอดระยะเวลาการศึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บังคับการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โภคที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนข้าราชการตำรวจทั้งชั้นสัญญาบัตรและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ของกองกำกับการ 4 ทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม โดยเฉพาะ“สารวัตรต้อ” ที่ช่วยประสานงานในทุกๆเรื่อง

ขอขอบพระคุณเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่ให้ความอนุเคราะห์เพื่อเก็บข้อมูลและคุณ คุณภร ผู้อำนวยการกองควบคุมเครื่องสำอาง ที่ช่วยเพิ่มเติมความสมบูรณ์แก่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์นี้

ขอขอบคุณ คุณอ้อย และเจ้าหน้าที่ของภาคสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำในการดำเนินงานต่างๆ และอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา

ขอขอบคุณ ณพจักร ที่ให้คำแนะนำตั้งแต่เริ่มโครงร่างวิทยานิพนธ์นี้ พี่อู๋ พี่เอ ที่ให้คำปรึกษาเสมอมา และเพื่อนๆ พี่น้องร่วมรุ่นทุกคน

ท้ายสุดนี้ กราบขอบพระคุณบิดา มารดาผู้มีพระคุณสูงสุดในชีวิต อีกทั้งขอบคุณทุกแรงใจที่ได้รับเสมอมาจากครอบครัว และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้บกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อนำไปแก้ไขในโอกาสต่อไป

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

THE POLICY IMPLEMENTATION PROCESS OF THE COSMETICS ACT B.E. 2535

ศวิตา ประจวบแสง 5336789 SHPA/M

ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สมบูรณ์ ศิริสรธรีรัญ, Ph.D., กมลพร สอนศรี, D.P.A.,
จิตรลดา อมรวัฒนา, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการ ปัญหาและอุปสรรครวมถึง ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนแนวทางที่มีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บังคับการของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จำนวน 2 คน และข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวนทั้งสิ้น 39 คน

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า 1) กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จะเริ่มจากการแปลงนโยบายเป็นแผนงานจากคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดสรรอำนาจหน้าที่ และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเพื่อประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รวมทั้งสื่อมวลชนและประชาชน 2) ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 3) ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

คำสำคัญ: กระบวนการ / ปัญหา / การนำนโยบายไปปฏิบัติ / พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

THE POLICY IMPLEMENTATION PROCESS OF THE COSMETICS ACT B.E.
2535

SAWITA PRACHUABSAENG 5336789 SHPA/M

M.A. (PUBLIC ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOMBOON SIRISANHIRAN, Ph.D.,
GAMOLPORN SORNSRI, D.P.A., JITLADA AMORNWATANA, Ph.D.

ABSTRACT

The objectives of this research were to analyze process, problems and obstacles: factors which affected success in the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 of the Consumer Protection Police Division, and the development of efficient guidelines. The sample groups used for this research were the Commander of the Consumer Protection Police Division, the Secretary-General of the Food and Drug Administration, and 39 police officers working in the Consumer Protection Police Division.

The research results were as follows: 1. Policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 of the Consumer Protection Police Division has been done by planning the policy according to the order of the Royal Thai Police, dividing responsibilities, and determining responsible agencies for coordination among the Food and Drug Administration, mass media, and the people. 2. Problems and obstacles of the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 in general and each aspect were at the medium level. 3. Factors which affected success in the policy implementation process in general and each aspect were at the high level.

KEY WORDS: PROCESS / PROBLEMS / POLICY IMPLEMENTATION /
COSMETICS ACT B.E. 2535

195 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.3 ปัญหาในการวิจัย	7
1.4 ขอบเขตการวิจัย	7
1.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	12
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	13
2.1.1 ความหมายของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	13
2.1.2 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ	25
2.1.3 ตัวแบบเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	31
2.1.4 ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ	37
2.1.5 ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	38
2.2 องค์ความรู้โดยสังเขป	45
2.2.1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	45
2.2.2 โครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง	47
2.2.3 กองบังคับการคุ้มครองผู้บริโภค	51
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	55
2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	57

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 กรอบแนวความคิดในการศึกษา	65
2.4.1 กรอบแนวความคิดในการศึกษากระบวนการนานโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	65
2.4.2 กรอบแนวความคิดในการศึกษาปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางที่มีประสิทธิภาพ	66
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	67
3.1 วิธีกรวิจัย	67
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
3.4 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	74
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	75
บทที่ 4 ผลการวิจัย	77
4.1 ผลวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึก	77
4.2 ผลการศึกษาด้วยวิธีการศึกษาเชิงปริมาณ	87
4.3 สรุปผลวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการศึกษาเชิงปริมาณ	109
บทที่ 5 การอภิปรายผล	111
5.1 การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1	111
5.2 การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2	114
5.3 การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3	116
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	121
6.1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย	122
6.2 ข้อเสนอสรุปผลการวิจัย	123
6.3 ข้อเสนอแนะ	125

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	128
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	141
บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	157
ประวัติผู้วิจัย	195

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า	
1.1	แสดงผลสรุปความเชื่อมั่นในกลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพทั้ง 5 ด้าน	3
2.1	แสดงสถิติการประกาศรายชื่อเครื่องสำอางอันตราย	47
3.1	แสดงการแบ่งเกณฑ์ระดับความคิดเห็น	72
3.2	แสดงระดับความคิดเห็นในคำถาม	72
3.3	แสดงการแบ่งเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นคำถามส่วนที่ 2	73
3.4	แสดงการแบ่งเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นคำถามส่วนที่ 3	73
3.5	แสดงสรุปแนวทางการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือ	80
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล	89
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการน่าน โยบายไปปฏิบัติในภาพรวม	92
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการน่าน โยบายไปปฏิบัติฯ ในภาพรวม	93
4.4	ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการน่าน โยบายไปปฏิบัติฯ ด้านนโยบายน	94
4.5	ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการน่าน โยบายไปปฏิบัติฯ ด้านปฏิบัติ	97
4.6	ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการน่าน โยบายไปปฏิบัติฯ ด้านสภาพแวดล้อม	101
4.7	ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการน่าน โยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติฯ ด้านนโยบายน	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
4.8	ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติฯ ด้านปฏิบัติและสมรรถนะ	106
4.9	ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติฯ ด้านด้านศักยภาพและการสนับสนุน	110

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
1.1 สถิติการจับกุมคดีอาญาตามอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ	5
2.1 ขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ ซาบาเทียร์และแมชมาเนียน	26
2.3 การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค	28
2.2 ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	27
2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้อง	28
2.4 ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย	29
2.5 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น	32
2.6 ปัจจัยที่ส่งให้เกิดผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยเพรสแมนและวิลด์ฟสกี	33
2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้วิเคราะห์ฯของซาบาเดียร์และแมชมาเนียน	34
2.8 ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของอเล็กซานเดอร์	35
2.9 ตัวแบบการบูรณาการ	36
2.10 มิติของตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ	41
2.11 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจากกรณีศึกษาของ วรเดช	42
2.12 โครงสร้างตามกฎกระทรวงฯ ของ บก.ปคบ.	53
2.13 โครงสร้างของความผิดชอบของกองกำกับการในบก.ปคบ.	54
2.14 กระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติของมอลคอม กอกจัน	57
2.15 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	61
2.16 กรอบแนวคิดแบบจำแนกในการวิจัยของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	65
2.17 กรอบแนวคิดในการวิจัยของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	66

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“เครื่องสำอาง” เป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์สุขภาพ (แผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2552-2555 ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 18-20) ผลิตภัณฑ์สุขภาพประกอบไปด้วย ยา อาหาร เครื่องสำอาง วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและยาเสพติดให้โทษ ซึ่งผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางเป็นผลิตภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่ใช้กับผิวหนังภายนอก เพื่อความสะอาด เพื่อความสะอาด สวยงาม หรือแต่งกลิ่นหอมในชีวิตประจำวัน เครื่องมือสำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพคือ การบังคับใช้กฎหมายกับสินค้าและบริการที่มีปัญหามากมายในท้องตลาด และเครื่องสำอางมักถูกมองข้ามเพราะเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้ภายนอก แต่เครื่องสำอางที่ผสมสารอันตรายจะส่งผลกระทบต่อทั้งร่างกายและจิตใจมาก (ถอดบทเรียนการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ, 2007) การกำกับดูแลเครื่องสำอางจึงไม่เข้มงวดเท่าผลิตภัณฑ์สุขภาพอื่นๆ ทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในปัจจุบัน ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้รวดเร็วและหลายช่องทาง ขณะเดียวกันผู้ประกอบการก็มีกลยุทธ์ทางการตลาดและการโฆษณาที่นำเสนอคุณสมบัติของสินค้าว่ามีประสิทธิภาพ โดยมักจะใช้นักแสดงที่มีชื่อเสียงเป็นพรีเซนเตอร์(Presenter)ให้กับผลิตภัณฑ์นั้น หรืออ้างอิงผลการศึกษาวิจัยที่ไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนทั้งหมด

ผลการประเมินศักยภาพของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2553-2556 ผู้วิจัยพบว่าภัยคุกคาม (Threats) บางประการ อาทิสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจเป็นอุปสรรคต่อการลงทุนในการพัฒนามาตรฐานการผลิต ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย ส่งผลให้ปริมาณงานของ อย. เพิ่มขึ้นในขณะที่งบประมาณเท่าเดิม นอกจากนี้การสร้างค่านิยมที่ไม่เหมาะสมโดยผู้มีชื่อเสียง เช่น สวยต้องขาว ทำให้ผู้บริโภคใช้ผลิตภัณฑ์โดยไม่สมประโยชน์ รวมถึงการเกิดผลิตภัณฑ์สารเคมีใหม่ ๆ ที่องค์ความรู้ยังไม่ถึง ถูกหลอกลวงได้ง่าย เช่น Stem cell เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ การแพร่กระจายข้อมูล/โฆษณาหลอกลวงมากขึ้นยากแก่การควบคุม ทั้งยังต้องเผชิญกับปัญหาของกฎหมายที่ไม่ทันสมัย ไม่ทันผู้ประกอบการ ด้วยบทลงโทษอ่อนเกินไป ไม่เข้มงวดในการดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้ไม่ได้เด็ดขาด

ภัยจากเครื่องสำอางอันตราย (พรพิมล ชัดดินานนท์, 2545) จากการศึกษา โครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง ปี พ.ศ. 2553-2556 โดยมีการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขและนโยบายรัฐบาล ได้ระบุถึงประเด็นปัญหาที่พบบ่อยในผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ขายในท้องตลาด ซึ่งปัจจุบันเครื่องสำอางประเภทบำรุงผิวป้องกันแสงแดด หรือทำให้หน้าขาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่ทำให้ผิวขาวนั้นได้รับความนิยมนอย่างมาก มักมีการลักลอบผสมสารที่เป็นอันตราย ที่ตรวจพบบ่อยครั้ง คือ กรดเรติโนอิก หรือ กรดวิตามินเอ โปรทแอมโมเนีย หรือ สารประกอบของ โปรท โมโนเบน โซน และ ไฮโดรควิโนน ส่วนเครื่องสำอางที่ไม่มีฉลากภาษาไทยอาจเป็นเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัย เครื่องสำอางที่ไม่แจ้งหรือปกปิดข้อมูลที่จำเป็นในการตัดสินใจซื้อหรือใช้เครื่องสำอางนั้น

1) เครื่องสำอางที่ผสมกรดเรติโนอิกหรือกรดวิตามินเอ ใช้แล้วหน้าแดง ระคายเคือง แสบร้อนรุนแรงเกิดการอักเสบ ผิวหน้าลอกอย่างรุนแรง และอาจเกิดเป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์

2) เครื่องสำอางที่ผสมไฮโดรควิโนน ทำให้เกิดการแพ้ระคายเคือง เกิดจุดด่างขาวที่หน้า ผิวหน้าดำเป็นฝ้าถาวรรักษาไม่หาย

3) เครื่องสำอางที่ผสมโปรทแอมโมเนีย ทำให้เกิดการแพ้ ผื่นแดง ผิวหน้าดำ ผิวบางลง เกิดพิษ สะสมของโปรท ทำให้ทางเดินปัสสาวะอักเสบและไตอักเสบ

สารห้ามใช้ทั้งหมดนี้จัดอยู่ในกลุ่มของ สารฟอกสี (Bleaching Agents) ซึ่งเป็นสารห้ามใช้ในเครื่องสำอางผสมอยู่ในปริมาณที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ ทำให้เกิดการแพ้ และระคายเคืองต่อผิวหนังซึ่งเป็นสาเหตุทำให้หน้าพังได้

มีผู้ป่วยหลายรายต้องเข้ารับการรักษา และหลายรายที่ไม่สามารถเยียวยาแก้ไขให้ผิวหนังที่เสียไปกลับคืนสู่สภาพเดิมได้ ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจถึงโทษพิษภัยอันตรายที่อาจได้รับอีก นอกจากนี้ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งที่มุ่งทำการตลาดด้วยการโฆษณาชักนำให้เกิดค่านิยมในเรื่องความสวยต้องคู่กับผิวขาวใส ผู้บริโภคส่วนใหญ่จึงมองหาผลิตภัณฑ์ที่ได้ผลเร็ว ส่งเสริมให้เกิดมีเครื่องสำอางผิดกฎหมายผสมสารห้ามใช้ที่สามารถทำให้หน้าขาวได้เร็วทันใจและราคาถูกขึ้นมากมายหลายยี่ห้อที่ผ่านมา กฎหมายเครื่องสำอางได้กำหนดให้เครื่องสำอางบางประเภทเท่านั้น ที่ต้องทำการขึ้นทะเบียน หรือจดแจ้งก่อนการผลิตหรือนำเข้า นับว่าเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ทำให้เครื่องสำอางส่วนใหญ่จำนวนมากขาดการควบคุมกำกับดูแลตั้งแต่ต้น อีกทั้งปัญหาของการโฆษณาเครื่องสำอางในปัจจุบันนั้นมีการใช้วาทกรรมทางภาษา (เบญจวรรณ ศรีกุล, 2553). อันเกิดความคลุมเครือในการตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องสำอาง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่จะต้องมีการใช้กับร่างกายของมนุษย์ หากการผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน หรือผลิตมาไม่ตรงกับที่โฆษณาไว้ผลเสียย่อมเกิดกับประชาชนผู้บริโภค จึงจำเป็นต้องมีการสอดส่องดูแลแหล่งผลิตและจำหน่ายเครื่องสำอาง ที่

จำหน่ายตามท้องตลาดอย่างใกล้ชิด เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค เพราะเป็นนโยบายสำคัญในการคุ้มครองผู้บริโภคให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ประเทศไทยได้ใช้พระราชบัญญัติเครื่องสำอางเป็นแม่บทในการกำกับดูแลเครื่องสำอางที่ผลิตหรือนำเข้ามาจำหน่าย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 องค์กรหรือหน่วยงานที่มีความสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค ได้แก่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ อ.ย. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และทางด้านการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งถือเป็นส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ในการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ มีการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้และมีความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์

ปัจจุบันการพัฒนากระบวนการให้มีความก้าวหน้า มีการผลักดันให้นำเครื่องมือทางการบริหารงานยุคใหม่เข้ามาใช้ในการดำเนินการมากขึ้น จึงส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาในฐานะที่เป็นหน่วยงานของราชการหนึ่งซึ่งมีความสำคัญต่อประชาชนในการรับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ อีกทั้งองค์กรและหน่วยงานต่างๆตระหนักด้วยเล็งเห็นความสำคัญการคุ้มครองผู้บริโภค

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ศึกษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ผลสรุปในส่วนของค่าความเชื่อมั่นมีดังนี้

ตาราง 1.1 แสดงผลสรุปความเชื่อมั่นในกลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพทั้ง 5 ด้าน

ผลิตภัณฑ์	ร้อยละ
ผลิตภัณฑ์ยา	97.1 (97.2)
ผลิตภัณฑ์อาหาร	98.1 (97.7)
ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง	86.8 (83.7)
ผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์	94.9 (94.7)
ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน	91.5 (89.2)

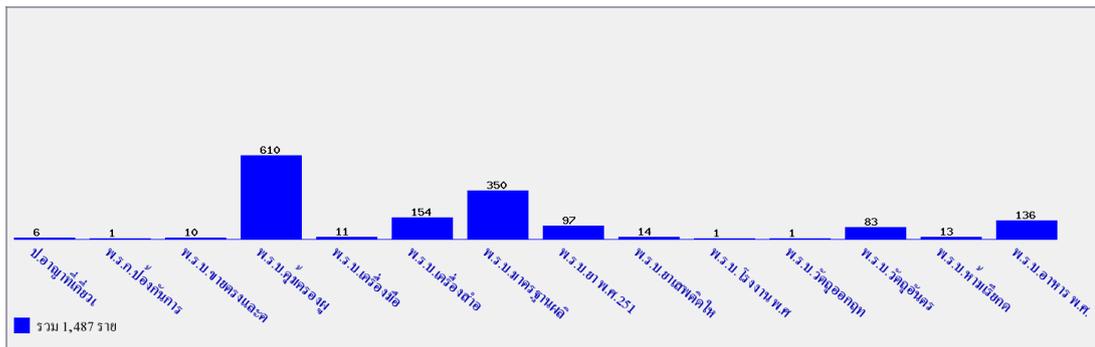
จากผลวิจัย เห็นได้ว่าส่วนของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง จะได้รับความเชื่อมั่นในการรับรองความปลอดภัยน้อยที่สุดในกลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพทั้ง 5 ด้าน

ด้วยที่ผ่านมา ผู้วิจัยเคยเป็นผู้ประกอบการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางมาก่อน และมีความใส่ใจที่จะศึกษาในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 จึงมีความสนใจโดยมาตลอด อีกทั้งปัจจุบันนี้กระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งก็คือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีการพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์สังคมในปัจจุบัน ประกอบกับยุทธศาสตร์และผลวิจัยที่ได้ศึกษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพ ที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ยิ่งเป็นการชี้ชัดให้เห็นว่าควรมีการเพิ่มความเข้มงวดในการดำเนินงานควบคุมให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้มากขึ้น

การร่วมมือสร้างเครือข่ายประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อภารกิจในกำกับดูแลผู้ประกอบการและพิทักษ์สิทธิผู้บริโภค ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่มีความเข้มงวดในการดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้อย่างเด็ดขาด และมีกลวิธีการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมอบหมายให้กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีนโยบายในการปราบปรามผู้กระทำความผิด ซึ่งความรับผิดชอบในหน้าที่หลักของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค คือรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาหารและยา สืบสวน สอบสวน และปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับอาหารและยา เร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัยจากเครื่องสำอาง ผิดกฎหมายโดยติดตามตรวจสอบผู้จำหน่าย ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ทลายแหล่งผลิต แหล่งกระจายสินค้าผิดกฎหมาย จับกุมผู้ผลิตและตั้งด่านสกัด การแพร่กระจายสินค้าผิดกฎหมาย ติดตามตรวจสอบสถานเสริมสวยและคลินิกเสริมความงามรวมไปถึงการติดตามตรวจสอบโฆษณาเครื่องสำอางทางสื่อต่างๆ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 2 ปี ในการประสานงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค หรือที่มีชื่อย่อว่าบก.ปคบ. ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ผู้วิจัยเห็นว่ามิมีประชาชนและสื่อมวลชนให้ความสนใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในแผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา พ.ศ. 2553-2556

สถิติการจับกุมคดีอาญาตามอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ (ข้อมูล ณ วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2554) ในส่วนของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ตั้งแต่ก่อตั้งหน่วยงาน บก.ปคบ. จำนวน 154 ราย นับเป็น 1 ใน 5 อันดับแรก ที่มีการจับกุมคดีอาญาตามอำนาจหน้าที่รับผิดชอบมากที่สุด โดยพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 จัดอยู่ในอันดับที่ 4 จาก 14 พระราชบัญญัติการให้ความคุ้มครองแก่ผู้บริโภค

แผนภาพ 1.1 สถิติการจับกุมคดีอาญาตามอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ

ที่มา: กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

(ข้อมูล ณ วันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2554)

จะเห็นได้ว่ามาตรการคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอาง ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 จึงเป็นข้อดีต่อผู้บริโภค แต่กระนั้นเมื่อนำไปปฏิบัติอาจมีข้อจำกัดบางประการที่อาจเกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบัญญัติได้ เนื่องจากหลายสาเหตุ อาทิ นโยบายที่กำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงวางนโยบายพบสภาพปัญหาที่แท้จริงเมื่อได้ศึกษาปัญหาดังกล่าว จากการลงมือปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งในการจับกลุ่มผู้กระทำผิดในกลุ่มผู้ประกอบการผลิต-นำเข้าเครื่องสำอาง ซึ่งเมื่อผู้บริหารระดับบนโยบายได้สนใจความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง อาจทำให้มองเห็นความชัดเจน รายละเอียดและข้อจำกัดบางประการในหลาย ๆ ประเด็น

ตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาตรการตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 นั้น พบว่ามีผู้เกี่ยวข้องหลายมิติ อาทิ ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการ ประชาชนผู้บริโภค แต่ในด้านที่ผู้วิจัยจะศึกษาครั้งนี้คือ การศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในกรณีของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 2 ปี ในการประสานงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ผู้วิจัยเห็นว่ามีความสนใจและสื่อมวลชนให้ความสนใจมากขึ้น รวมทั้งตัวผู้วิจัยเองซึ่งให้ความสนใจในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เป็นเดิมทุนอยู่แล้ว จึงยังมีความสนใจและอยากศึกษาเป็นงานวิจัยโดยอยากทราบถึงกระบวนการนำไปปฏิบัติเป็นเช่นไร โดยขั้นตอนการศึกษางานวิจัยนั้น ผู้วิจัยจะนำแนวความคิดของนักวิชาการไทยและนักวิชาการ

ต่างประเทศหลายท่าน ที่สอดคล้องกันกับงานวิจัยนี้มาใช้เป็นแนวทาง อาทิ นโยบาย องค์การ ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งนับว่าตัวแปรหลักที่ส่งผลกระทบต่อศักยภาพของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติในการศึกษาวิจัย

ทั้งนี้เพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะดำเนินงานวิจัยที่เน้นหนักในเชิงคุณภาพ กับผู้ที่มีประสบการณ์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยตรง ถึงในขั้นตอนของกระบวนการนั้นว่ามีการดำเนินงานเป็นเช่นไร มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ตลอดจนการประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้นั้นมีแนวทางประสิทธิภาพเป็นเช่นไรโดยกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 นั้น มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายสาธารณะ ซึ่งในขั้นตอนของการนำไปปฏิบัติ นับว่าเป็นกระบวนการสำคัญ ที่เป็นจุดเชื่อมระหว่างกำหนดนโยบายและการประเมินผลนโยบาย ซึ่งผลการศึกษาจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อองค์ความรู้ของนโยบายสาธารณะในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมได้ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.2.3 เพื่อศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.3 ปัญหาในการวิจัย

1.3.1 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เป็นเช่นไร

1.3.2 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

1.3.2 แนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติ
เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เป็นอย่างไร

1.4 ขอบเขตในการศึกษาวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่และ ประชากร

ขอบเขตพื้นที่ในการศึกษาของการวิจัยครั้งนี้คือ กองบังคับการปราบปรามการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดกองบัญชาการตรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและข้าราชการ
ตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการ
คุ้มครองผู้บริโภค สังกัดกองบัญชาการตรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ
ข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษารอบคลุมถึงกระบวนการและปัญหา รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการนำ
นโยบายไปปฏิบัติแห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ตั้งแต่ขั้นเตรียมกำหนดแผนงาน
จนถึงการสร้างแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.
2535 ไปปฏิบัติอย่างมีศักยภาพ

1.4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาวิจัย คือช่วงระยะเวลาการศึกษาในครั้งนี้อยู่ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึง
เดือนเมษายน พ.ศ. 2555

1.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1.5.1 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการกระตุ้น
ให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดไว้ ซึ่ง
นโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ที่ผู้วิจัยศึกษา คือการคุ้มครองผู้บริโภคด้าน
ผลิตภัณฑ์สุขภาพ เกี่ยวกับโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางความเชื่อมโยงกับแผนบริหาร
ราชการแผ่นดิน ในนโยบายรัฐบาลที่ 3 ได้แก่ นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต

ประเด็นนโยบายรัฐบาล ข้อ 3.3 ได้แก่นโยบายด้านสาธารณสุข

ซึ่งกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง 2535 นั้นมีขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 **ขั้นเริ่มต้น** (Take-off Stage) หมายถึง การแปลงนโยบายเป็นแผนงานวัตถุประสงค์ของแผนงานต่อการนำไปปฏิบัติ การกำหนดอัตราค่าพลังพล และกองงานที่รับผิดชอบ

ขั้นที่ 2 **การปฏิบัติ** (Deliverer Implementation) หมายถึง ขั้นตอนการนำแผนงานที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติจริง และความพร้อมในการรายงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 3 **การสร้างศักยภาพ** (Capacity-Building Stage) หมายถึง การทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น บรรลุประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ตามนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ทั้งนี้ความหมายและรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอในบทต่อไป

1.5.2 พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 หมายถึง กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นตามคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา เป็นกฎหมายที่มีศักดิ์รองมาจากรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยปกติพระราชบัญญัติจะมีลักษณะเป็นการนำเอาหลักเกณฑ์สำคัญๆ ที่ต้องการให้ประชาชนทั่วไปปฏิบัติตามที่กำหนดไว้เพื่อเป็นหลัก หรือเป็นแนวทาง รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ทั้งหลาย และกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ประกอบด้วย 68 มาตรา

1.5.3 เครื่องสำอาง หมายถึง

- วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ทา ทู นวด โยย ฟัน หยอด ใต่ อบ หรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดต่อส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเพื่อความสะอาด หรือส่งเสริมให้เกิดความสวยงาม และรวมตลอดทั้งเครื่องประทีนผิวต่างๆ ด้วยแต่ไม่รวมถึงเครื่องประดับและเครื่องแต่งตัวเป็นอุปกรณ์ภายนอกร่างกาย

- วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอางโดยเฉพาะ

- วัตถุอื่นที่กำหนดโดยกฎหมายกระทรวงฯ ให้เป็นเครื่องสำอาง

1.5.4 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หมายถึง ส่วนราชการมีฐานะการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ หรือ อ.ย. ที่ประสานงานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มอบหมายให้กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดกองบัญชาการสอบสวนกลาง เป็นผู้ดำเนินงานร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ในการปราบปรามการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.5.5 กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

หมายถึง หน่วยงานในสังกัดของกองบัญชาการสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่หลักคือรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาหารและยา สืบสวน สอบสวน และปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยา

1.5.6 ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคที่กองบังคับการ

ปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคมีความสัมพันธ์กับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ได้แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายในและปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายนอก

- ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นปัจจัยภายใน หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในหน่วยงานเองซึ่งเป็นตัวแปรที่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ ปัญหาทางด้านนโยบายของหน่วยงาน ปัญหาทางด้านบุคลากร ปัญหาทางโครงสร้างของหน่วยงานและ ปัญหางบประมาณของหน่วยงาน

- ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นภายนอกหน่วยงาน และเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ ความร่วมมือจากบุคคลหรือสังคม และระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน ความรู้และความเข้าใจยอมรับของประชาชนความสัมพันธ์ทางอำนาจกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเช่นภาครัฐและเอกชน และปัจจัยภายนอกอื่นๆ

1.5.7 การปราบปราม (Suppression) หมายถึง การรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกัน

และปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาหารและยา จัดการกับผู้กระทำความผิดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม โดยการจับกุมมาลงโทษ โดยการปรับ การริบทรัพย์สิน การจำคุก การกักขัง สืบสวน สอบสวนและปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยา เพื่อมิให้บุคคลนั้นหรือบุคคลอื่นกระทำความผิดอีก

1.5.8 การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) หมายถึง การปรับใช้บทบัญญัติของ

กฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับอาหารและยา ต่อพฤติกรรมการกระทำของผู้กระทำความผิด เพื่ออำนวยความยุติธรรมภายใต้หลักนิติธรรม

1.5.9 บุคลากร หมายถึง ข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำ

ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความรู้ความสามารถในการทำงาน มีความเข้าใจในมาตรการตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 นโยบายและระเบียบปฏิบัติ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ความชำนาญ ซึ่งบุคลากรในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บังคับบัญชา และเจ้าหน้าที่ตำรวจสายปฏิบัติการ

- **ผู้บังคับบัญชา** หมายถึง ข้าราชการตำรวจ ยศพลตำรวจตรี ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

- **เจ้าหน้าที่ตำรวจสายปฏิบัติการ** หมายถึง ข้าราชการตำรวจของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของผู้บังคับการของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งแบ่งชั้นข้าราชการตำรวจออกเป็น 2 ชั้นคือ ชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน

1.5.10 งบประมาณของหน่วยงาน หมายถึง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานแหล่งที่มาของงบประมาณ การจัดสรรเงินเพื่อมาใช้ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 รวมทั้งมีการจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการในด้านต่างๆให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตลอดจนมีทำเนียบการจัดทำงบประมาณอย่างเป็นระบบ

1.5.11 โครงสร้างองค์การ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานทัศนคติ ค่านิยมในการทำงาน และวัฒนธรรมของบุคลากรในหน่วยงาน และหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงาน

1.5.12 ความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน หมายถึง การติดต่อประสานงานที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ในการเข้ามามีส่วนร่วมต่อการดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.5.13 การจัดกำลังคน หมายถึง การจัดคุณสมบัติและการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้มีความเหมาะสมกับภารกิจ ตลอดจนมีการจัดให้มีการปฏิบัติงานให้ตรงกับความรู้และความรู้และความสามารถ

1.5.14 การอำนวยความสะดวก หมายถึง การสั่งการหรือการบัญชางานเพื่อให้งานมีแนวทางในการปฏิบัติ มีความแน่นอน มีความเหมาะสม รวมทั้งการบังคับบัญชาเพื่อให้การปฏิบัติงานตามแผนงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ตลอดจนมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน

1.5.15 การรายงาน หมายถึง การกำหนดวิธีการควบคุมรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้

เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ข้าราชการในหน่วยงานและประชาชนทราบ

1.5.16 การได้รับความร่วมมือจากประชาชน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดี หรือการแสวงหาการได้รับความร่วมมือจากประชาชนในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 การเป็นหูเป็นตาแจ้งเบาะแส ให้ข้อมูลผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.6.2 ทำให้ทราบปัญหาหรืออุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.6.3 ทำให้ทราบแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1.6.4 สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการสร้างกลยุทธ์ พัฒนา ปรับปรุงในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้เหมาะสมกับความต้องการและความเป็นไปได้มากที่สุด

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535” ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า ตำรา เอกสาร บทความ โดยมีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและกรอบแนวความคิดในการวิจัยซึ่งการสำรวจ ศึกษา ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทนี้สามารถสรุปเป็น โครงสร้างเนื้อหาการสำรวจเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

2.1.1 ความหมายของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

2.1.2 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1.3 แนวคิดและตัวแบบเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.2 องค์ความรู้โดยสังเขป

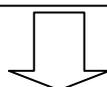
2.2.1 สาระสำคัญของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 และ
โครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางตามพระราชบัญญัติ
เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

2.2.2 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของกองบังคับการปราบปรามการ
กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

2.1.1 ความหมายของนโยบายสาธารณะ

ความหมายของนโยบายสาธารณะหมายถึงแนวทางในการปฏิบัติของรัฐที่จะกระทำหรือไม่กระทำเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ว่า

ไอรา ชาร์คานสกี (Ira Sharkansky 1970. อ้างถึงใน มยุรี อนุমানราชชน. 2552: 4) ให้ความหมายว่า นโยบายของรัฐ คือกิจกรรมต่างๆที่รัฐบาลกระทำ กิจกรรมดังกล่าวครอบคลุม 3 ประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ (1) กิจกรรมเกี่ยวกับบริการสาธารณะด้านต่างๆ (2) กิจกรรมนั้นต้องมีกฎข้อบังคับสำหรับบุคคล และหน่วยงานในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ (3) กิจกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับการควบคุมกระบวนการกำหนดนโยบายหรือการกระทำทางการเมืองอื่นๆ กล่าวโดยสรุป คือ มีลักษณะเป็นงานกิจวัตร (Routines) ของรัฐบาลในด้านต่างๆ ที่รัฐบาลโดยทั่วไปจะต้องกระทำ

โทมัส ดาย (Dye 1984: อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, 2540: 6) ให้ความหมายไว้ว่า นโยบายสาธารณะ คือ สิ่งที่รัฐบาลเลือกจะกระทำ หรือไม่กระทำ ในส่วนที่รัฐบาลเลือกจะกระทำ จะครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดของรัฐบาลทั้งกิจกรรมที่เป็นกิจวัตร และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในบางโอกาส อาทิเช่น การควบคุมความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม และความพยายามในการขจัดความขัดแย้งกับสังคมอื่นๆ เป็นต้น และมีวัตถุประสงค์ให้กิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำบรรลุเป้าหมายด้วยดี

เดวิด เอสตัน (David Easton. 1953. อ้างถึงใน มยุรี อนุমানราชชน. 2552: 4) ให้คำนิยามของคำว่านโยบายสาธารณะว่า หมายถึง การแจกแจงคุณค่าต่างๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมายให้แก่สังคม โดยส่วนรวม บุคคลและองค์การที่สามารถใช้อำนาจดังกล่าวได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ได้แก่ รัฐบาลและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล ดังนั้นการกระทำต่างๆ ของรัฐบาลไม่ว่าด้านใด ย่อมก่อให้เกิดผลในการแจกแจงคุณค่าต่างๆ ของสังคมนั้นๆ

เจมส์ แอนเดอร์สัน (James Anderson 1970) กล่าวว่า นโยบายสาธารณะ คือ แนวทางการกระทำของรัฐที่มีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นโยบายอาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการออกกฎหมาย การนำกฎหมายไปปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมาย นอกจากนี้นโยบายต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่รัฐบาลกระทำจริง ไม่ใช่สิ่งที่ตั้งใจกระทำหรือกำลังจะกระทำ การกระทำจะก่อให้เกิดผลของนโยบาย แนวความคิดเกี่ยวกับผลของนโยบายนี้ทำให้เห็นนโยบายแตกต่างจากการตัดสินใจในทางเลือกต่างๆ นโยบายของรัฐอาจเป็นเรื่องที่ได้กระทำการหรือดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีกฎหมายรองรับและมีอำนาจในการบังคับการกระทำนั้น โดยจำแนกให้เห็นว่านโยบายสาธารณะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1) นิยามนโยบายสาธารณะจะต้องเชื่อมระหว่าง นโยบายสาธารณะกับการกระทำ ให้บรรลุ เป้าหมาย มากกว่าการกำหนดให้เป็นไปตามโอกาสที่จะเป็นไปได้
- 2) นโยบายสาธารณะประกอบด้วย จำนวนชุด หรือแบบแผนของการกระทำ ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐอย่างต่อเนื่อง มากกว่าการแบ่งแยกหรือการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเฉพาะกรณี
- 3) นโยบายสาธารณะ เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการนโยบาย ของประชาชน หรือต่อผู้ที่มีอำนาจถึงสิ่งที่ต้องกระทำ หรือไม่กระทำ ต่อประเด็นสาธารณะบางประเด็นที่น่า เสนอโดยเอกชนอื่นๆ ตัวแทนกลุ่ม ผลประโยชน์ หรือข้าราชการหน่วยอื่นๆ ต่อข้าราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในแต่ละเรื่องให้เกิดการกระทำ ตามข้อเรียกร้อง
- 4) นโยบายสาธารณะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่รัฐบาลจะต้องกระทำ จริงๆ มิใช่เพียงเรื่องที่ตั้งใจจะกระทำ หรือสิ่งที่รัฐบาลเพียงแต่พูดว่าจะกระทำ เท่านั้น
- 5) นโยบายสาธารณะ อาจมีลักษณะทางบวกหรือทางลบก็ได้

จากการศึกษาความหมาย “นโยบายสาธารณะ” ของนักวิชาการต่างๆ ที่กล่าวมาอาจกำหนดนิยามในการศึกษาคั้งนี้ว่า นโยบายสาธารณะ หมายถึงกิจกรรมที่รัฐบาลเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดแนวทางใหม่ๆ และการกำหนดการสนับสนุนต่าง ๆ กระบวนการนโยบายสาธารณะประกอบด้วย (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2533: 34)

- แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกำหนดนโยบาย (Policy Formulation Process)
- แนวคิดเกี่ยวกับการนำ นโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation Process)
- แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation Process)

“นโยบายสาธารณะ” เป็นเสมือนกลไกหลักสำคัญในการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐทุกแห่ง ด้วยเหตุที่นโยบายเป็นกิจกรรมต่างๆที่รัฐบาลจัดทำขึ้น หรือแผนงานหรือโครงการ หรือแนวทางปฏิบัติที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐได้กำหนดขึ้น เพื่อเจตนาในการแก้ไขปัญหา ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว แต่ที่ผ่านมามีการส่งเสริมและผลักดันนโยบาย แผนงานหรือโครงการด้านต่างๆ เพื่อให้บังเกิดผลสำเร็จ ในการปฏิบัติยังมีเพียงส่วนน้อย อีกทั้งความล้มเหลวที่เกิดขึ้นมักมีสาเหตุที่ไม่แน่ชัด จนเป็นผลให้นโยบาย แผนงาน หรือโครงการต้องล้มเลิกไปในที่สุด ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ก่อผลเสียหายต่อประเทศชาติหลายด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจคือสิ้นเปลืองงบประมาณ สิ้นเปลืองเวลาในการดำเนินนโยบายที่ผ่านมา แต่ต้องล้มเหลวล้มเลิกไป ตลอดจนสิ้นเปลืองบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและการ

ดำเนินนโยบายดังกล่าว ดังนั้นการศึกษาก่อนนโยบายไปปฏิบัติให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะ

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในเรื่องกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ดังนั้น จึงเน้นหนักในการศึกษาเฉพาะขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อจะได้ทำการศึกษาระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเช่นไร มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

2.1.2 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เพรสแมน แอนด์ วิลดาฟสกี Jeffrey L. Pressman และ Aaron Wildavsky (1973: 12 อ้างในพัชรกรานต์ อินทะนาค. 2552.) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติว่าหมายถึงการเกิดขึ้นของนโยบายที่คาดการณ์ไว้และเป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ภายในระหว่างเป้าหมายกับการปฏิบัติที่มุ่งเน้นไปสู่การกระทำที่บรรลุผลและเป็นการจัดการและประสานสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาภายหลังในลักษณะที่เป็นลูกโซ่เชิงเหตุและผลเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่ต้องการ และเป็น การผลิตผลลัพธ์

แวน มิเตอร์ (Donald S. Van Meter) และแวน ฮอร์น (Carl e. Van Horn) (1975) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายความว่าความรวมถึงการดำเนินการโดยบุคลากรหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐหรือภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรง ตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กระทำก่อนหน้านั้นแล้ว

ยูจีน บาร์แดช Eugene Bardach (1980: 9) มองการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการทางการเมืองและเห็นว่ากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติคือเกมส์การต่อสู้โดยนิยามว่า กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ กระบวนการของกลยุทธ์เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในอันที่จะทำให้ได้มาซึ่งการบรรลุเป้าหมายของพวกตน ซึ่งเป้าหมายเหล่านั้นอาจจะไปกันได้หรือไปกันไม่ได้กับเป้าหมายของนโยบาย

ควอด เอ็ดเวิร์ด Quade, Edward S.(1982) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะของกระบวนการเปลี่ยนไปตามแผน โดยให้คำนิยามว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึงกระบวนการจัดการกับแบบแผนการนำ เพื่อการเปลี่ยนแปลงโดยตรงตามอภัตติของนโยบายเพื่อเคารพต่อข้อกำหนดที่เกิดขึ้นจากการที่ได้ตัดสินใจไปก่อนแล้วการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ดานีเยล แมซแมนเนียน แอนด์ พอล ซาบาร์เทียร์ Mazmanian, Daniel A. and Sabatier, Paul A.. (1983) จากหนังสือ Implementation and Public Policy กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติก็คือ การดำเนินงานตามการ ตัดสินใจในเชิงนโยบายซึ่งปรากฏอยู่ในกฎหมาย ระเบียบการบริหารของ

ราชการหรือการตัดสินใจของศาล กระบวนการนี้จะมียุ่หลายขั้นตอน นับตั้งแต่การผ่านกฎหมายที่เป็นหลักของนโยบายออกมา มีการตัดสินใจหลายอย่างของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีการยินยอมทำตามนโยบายของกลุ่มเป้าหมายมีผลกระทบเกิดขึ้น และมีการทบทวนกฎหมายหลัก

เลสเตอร์ และ สตรีวอท (James P. Lester & Joseph Stewart, Jr. 2000:104 อ้างใน ปิยากร หวังมหาพร. 2550) กล่าวว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การบริหารกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยตัวแสดง องค์การกระบวนการ และเทคนิคที่หลากหลาย เพื่อให้นโยบายบรรลุเป้าหมาย

เกอสตัน (Larry N. Gerston, 1997: 95. อ้างในปิยากร หวังมหาพร. 2550) นิยามว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติว่าหมายถึงการแปลงแผนนโยบายไปสู่ความจริง

โจนส์ (Charles O. Jones, 1984: 165. อ้างในปิยากร หวังมหาพร. 2550) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ไม่ยาก เพราะหมายความว่า ทำให้ดีขึ้น และการลงมือทำ แต่การลงมือทำไม่ใช่เรื่องง่ายเสมอไปเนื่องจากต้องการคนที่จะดำเนินการ เงิน และความเชี่ยวชาญ ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการของการได้รับทรัพยากรเพื่อนำมาดำเนินโครงการ

วเรช จันทรศร (2539: 297) ได้ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์การที่รับผิดชอบว่าสามารถนำ และกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหาร ตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่นั้น เพียงใด ความหมายดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสวงหาวิธีการและแนวทาง เพื่อปรับปรุงนโยบาย แผนงานและโครงการให้ดีขึ้นนั่นเอง โดยเน้นถึงสมรรถนะขององค์การในแต่ละด้านว่ามีมากน้อยเพียงใด ในการที่จะผลักดันให้นโยบายบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2545:87-91) ศึกษาความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติของนักวิชาการสำคัญๆ และสรุปว่า นักวิชาการส่วนใหญ่มองเห็นพ้องต้องกันในประเด็นที่สำคัญอย่างน้อย 2 ประเด็น คือ การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความต่อเนื่องไม่หยุดนิ่ง ไม่ใช่มีขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วเลือนหายไป ไม่ใช่กิจกรรมที่ขยักขยอน แต่เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง แต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันตลอดเวลา และประเด็นที่สอง คือการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนโยบาย โดยเป็นขั้นตอนที่สืบเนื่องมาจากการกำหนดนโยบาย

มยุรี อนุমানราชชน (2552: 218) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบาย ซึ่งอาจเป็นกฎหมายหรือคำสั่งของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีให้เป็นแนวทาง/แผนงาน/โครงการ กิจกรรมที่เป็นรูปธรรมประกอบด้วย การจัดหาทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานลุล่วงตามวัตถุประสงค์การวางแผนโครงการเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ที่

กำหนด การออกแบบของค์การและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแนวทางการดำเนินงาน โครงการที่กำหนดไว้

จุมพล หนิมพานิช (2547: 137) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายถึง การแสดงถึงเป้าหมายที่พึงปรารถนาที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ของกฎหรือของนโยบายที่เวลามีการดำเนินการจริงๆ แล้วก่อให้เกิดความสำเร็จหรือบรรลุผลได้ไม่ยากนัก

จากนิยามของนักวิชาการชาวไทยและชาวต่างประเทศดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานตามนโยบายสาธารณะ โดยผู้เกี่ยวข้องในนโยบายนั้น ส่วนขั้นตอนในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จะต้องมีการแปลงนโยบายเป็นแผนงานหรือโครงการ การกำหนดแผนงานวัตถุประสงค์ของนโยบายไว้อย่างชัดเจน รวมทั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีการกระบวนกรดำเนินการ มีทรัพยากรการบริหาร การจัดองค์การที่เอื้อต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและควรมีความต่อเนื่องเต็มศักยภาพ เพื่อให้นโยบายนั้นบรรลุเป้าหมาย ตลอดจนความมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.1.3 การศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1.3.1 แนวคิดของนักวิชาการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (1975) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ โดยประกอบไปด้วยปัจจัยทั้งหมด 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่

(1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ซึ่งหากนโยบายมีความชัดเจนของวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดมาก และอีกประการคือนโยบายที่มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับความเป็นจริง ก็จะทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติตามได้ง่ายขึ้น และมีแนวโน้มที่ทำให้เกิดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติตามมา

(2) ทรัพยากรของนโยบาย **แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น** ได้ชี้ให้เห็นว่า นโยบายนั้นจำเป็นต้องระบุทรัพยากรที่จำเป็นต้องมีในการดำเนินงานอันประกอบไปด้วยงบประมาณ ซึ่งเป็นทรัพยากรหลักที่มีความสำคัญ หากนโยบายได้ระบุถึงปริมาณของงบประมาณที่พอเหมาะและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ก็มีแนวโน้มว่านโยบายจะประสบความสำเร็จในการนำไปปฏิบัติ อีกประการคือแรงสนับสนุนอื่นๆ ที่จำเป็น เช่น การสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถช่วยผลักดันให้เกิดความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้

(3) การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติ เมื่อมีการกำหนดนโยบายและมอบหมายให้หน่วยงานปฏิบัติแล้ว หน่วยงานก็มีหน้าที่ต้องถ่ายทอดนโยบายนั้นออกมาให้เป็นกิจกรรม โดยต้องอาศัยกระบวนการสื่อสารระหว่างองค์การหรือ

หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยหากการสื่อสารนั้นมีความชัดเจน ตรง และมีความสม่ำเสมอ ก็มีแนวโน้มว่าผู้ปฏิบัติจะสามารถเข้าใจได้ตรงกัน และทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินนโยบายได้ นอกจากนี้หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องรู้จักนำมาตรการในการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้กล่าวว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องรู้จักนำหลักของการใช้อำนาจในการควบคุมผู้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม จึงจะทำให้การดำเนินนโยบายประสบผลสำเร็จได้

(4) ลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ประกอบไปด้วยความสามารถของบุคลากร ซึ่งหากบุคลากรมีความสามารถมากก็จะทำให้นโยบายประสบความสำเร็จได้มากขึ้น ระดับของการควบคุมที่เป็นลำดับขั้นในการตัดสินใจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมาก เพราะหากการตัดสินใจต้องผ่านลำดับขั้นมากก็จะทำให้เกิดความล่าช้า และความขัดแย้งตามมา และส่งผลให้เกิดความสับสนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านทรัพยากรทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดสมรรถนะขององค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ หากองค์การมีทรัพยากรทางการเมืองมาก อีกนัยหนึ่งคือมีผู้มีอำนาจทางการเมืองให้การสนับสนุนอยู่แล้ว การนำนโยบายไปปฏิบัติก็มักจะราบรื่นด้วยดี นอกจากนี้ หากหน่วยงานหรือองค์การสามารถ ยื่นหยัดหรือเอาตัวรอดจากสถานการณ์ หรือวิกฤตการณ์ต่างๆ ได้ ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ได้รับผลเสียมากนัก ปัจจัยด้านการสื่อสารที่เป็นแบบเปิด ทำให้้องค์การมีความยืดหยุ่น และเป็นอิสระด้านการสื่อสารระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยกันหรือจากกลุ่มเป้าหมายมายังองค์การ ก็จะทำให้ ้องค์การสามารถพัฒนาสมรรถนะขององค์การได้ดียิ่งขึ้น สุดท้ายปัจจัยด้านการเชื่อมโยงระหว่างผู้กำหนดนโยบายและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติก็เป็นปัจจัยอีกประการที่คล้ายคลึงกับการสื่อสารระหว่างองค์การ กล่าวคือ หากผู้ปฏิบัติมีระดับการประสานงานกันอย่างเป็นทางการ และปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการควบคู่กัน ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

(5) เงื่อนไขด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น ให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัวนโยบาย และตัวองค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติได้ตลอดเวลา และไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะส่งผลดีหรือผลเสียต่อการดำเนินนโยบาย ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติจำเป็นต้องระมัดระวังถึงปัจจัยดังกล่าวนี้ด้วย

(6) ความร่วมมือและการตอบสนองของผู้ปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วหลายครั้งว่า ผู้ปฏิบัติเป็นเสมือนบุคคลที่สามารถกำหนดได้ว่านโยบายนั้นจะสำเร็จหรือไม่ การสร้างให้เกิดสมรรถนะของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

และผลสำเร็จนั้นจำเป็นต้องอาศัยการรับรู้และความเข้าใจของผู้ปฏิบัติก่อนนโยบาย และสร้างให้เกิดการตอบสนองต่อนโยบายในทิศทางที่เหมาะสมประกอบกับผู้ปฏิบัติต้องยอมรับในตัวนโยบาย เพื่อทำให้เกิดความร่วมมือกับนโยบายนั้นอย่างสมบูรณ์

แวน มิเตอร์และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn,1975) ได้ให้ข้อสังเกตถึงลักษณะขององค์การที่นโยบายไปปฏิบัติว่ามี 2 องค์ประกอบ คือ (1) ลักษณะโครงสร้างอย่างเป็นทางการขององค์การ และ (2) ลักษณะอย่างไม่เป็นทางการของบุคลากรในองค์การ ทั้งสองยังได้เสนอลักษณะของหน่วยงานที่ส่งผลต่อสมรรถนะของการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบด้วย ปริมาณและความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน ระดับของการควบคุมที่เป็นลำดับชั้นในการตัดสินใจและการดำเนินงาน ทรัพยากรทางการเมืองของหน่วยงาน เช่น แรงสนับสนุนจากผู้บริหารหรือนักการเมือง ความสามารถในการยื่นหยัดของหน่วยงาน ระดับของการสื่อสารแบบเปิด เช่น การมีเครือข่ายการสื่อสารที่เป็นอิสระ การเชื่อมโยงอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการของผู้กำหนดนโยบายและผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ อีกทั้งสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นปัจจัยที่เมื่อก่อนไม่ได้มีผู้ให้ความสนใจศึกษา แต่ก็เป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวางว่าเงื่อนไขและทรัพยากรด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมีผลสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมาก ทั้งโดยตรงและทางอ้อม

ความเข้าใจของผู้นำนโยบายไปปฏิบัตินั้นมีส่วนสำคัญและถือว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ของนโยบายมากที่สุดปัจจัยหนึ่ง องค์ประกอบของปัจจัยนี้เน้นไปที่ตัวผู้ปฏิบัติ ซึ่งมี 3 ประเภทคือ (1) การรับรู้และความเข้าใจของผู้ปฏิบัติที่มีต่อนโยบาย (2) ทิศทางในการตอบสนองต่อนโยบายของผู้ปฏิบัติ และ (3) ระดับการยอมรับในตัวนโยบายของผู้ปฏิบัติ ซึ่งทั้งสามประการเป็นเงื่อนไขที่มีอยู่ในตัวผู้ปฏิบัติทุกคน นโยบายนั้นจะไม่ประสบความสำเร็จได้ถ้าหากเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายได้รับการปฏิเสธจากผู้ปฏิบัติตั้งแต่ต้น สาเหตุอาจมาจากการที่เป้าหมายและวัตถุประสงค์นั้นขัดต่อค่านิยมในตัวผู้ปฏิบัติ หรือขัดแย้งต่อผลประโยชน์หรือความสนใจของผู้ปฏิบัติ ซึ่งสามารถแก้ไขได้ โดยการให้ผู้ปฏิบัติเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายตั้งแต่เริ่มต้น

โดยสรุปแล้ว แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น ได้ตั้งข้อสังเกตสำคัญในการนำตัวแบบไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ 3 ประการ คือ

(1) กระบวนการสื่อสาร ถือได้ว่าเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย การสื่อสารระหว่างหน่วยงานและกิจกรรมการส่งเสริม ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และการยอมรับในตัวผู้ปฏิบัติ

(2) ปัญหาด้านความสามารถ เกี่ยวข้องกับตัวแปร 4 ประการ ได้แก่ ทรัพยากรของนโยบายการสื่อสารและกิจกรรมส่งเสริม ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเมือง

(3) ความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน เนื่องจากผู้ปฏิบัติไม่ยอมรับในสิ่งที่ต้องทำ ปัญหานี้จะเกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆ ได้แก่ ทรัพยากรของนโยบาย การสื่อสารและกิจกรรมการส่งเสริม ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

เพรสแมน และวิลด์ฟสกี (1979) ทำการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยอาศัยพื้นฐาน 3 ประการคือ (1) ทฤษฎีองค์การ (2) ผลกระทบของนโยบาย และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานงานของรัฐพร้อมกันนี้ทั้งสองได้เสนอตัวแบบเชิงระบบสำหรับการศึกษาปัญหาในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสามปัจจัยด้วยกัน คือ กระบวนการในการสื่อสาร ความสมรรถนะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ

ปัจจัยหลักทั้งสามเหล่านี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และยังประกอบด้วยปัจจัยย่อยๆ อีกหลายปัจจัย (1) ในด้านการสื่อสารข้อความ ประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้ปฏิบัติว่าตนเองควรทำอะไรบ้าง ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความชัดเจนของนโยบาย กิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือของผู้ปฏิบัติเอง (2) ในด้านปัญหาทางสมรรถนะ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถของหน่วยปฏิบัติว่าจะทำงานได้ตามที่หวังไว้เพียงใด ความสามารถดังกล่าวขึ้นอยู่กับความพอเพียงของทรัพยากรของทรัพยากรที่สนับสนุนกิจกรรม การจูงใจให้ปฏิบัติงานคุณภาพของบุคลากร ภาวะผู้นำ ความสำคัญของหน่วยงานนั้นๆ ตลอดจนสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยทั่วไป และ (3) ในด้านของตัวผู้ปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ปฏิบัติเองความร่วมมือดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ปฏิบัติเองความร่วมมือดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความภักดีของบุคคลที่มีต่อองค์การ และประโยชน์ส่วนตัว ตลอดจนความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงจากวิธีการปฏิบัติงานที่ทำอยู่เดิมด้วย

พอล ซาบาเทียร์และเดเนียล แมซมานเนียน (Paul Sabatier and Danial Mazmanian, 1980) ได้แบ่งลักษณะของนโยบายออกเป็นประเภทต่างๆ เพื่อสร้างให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ของการศึกษาโดยรวม นโยบายแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของข้าราชการที่มีต่อการปฏิบัติงาน

2. ประเภทที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของข้าราชการที่มีต่อการนำงบประมาณไปใช้จ่าย

3. ประเภทที่มุ่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติในหน่วยงานเอกชน ที่มีต่อการนำงบประมาณไปใช้จ่าย

และพอล ซาบาเทียร์ (Paul Sabatier, 1986) ยังได้อธิบายถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อและสร้างให้เกิดข้อจำกัดของผู้ปฏิบัติงานและทรัพยากรที่ผู้ปฏิบัติงานว่ามีอยู่ 2 ประเภท ประเภทแรกเป็นปัจจัยที่ค่อนข้างคงที่ ในขณะที่อีกประเภทนั้นเกิดพลวัตตลอดเวลา ปัจจัยหรือตัวแปรทั้งสองนี้เป็นตัวแปรที่เกิดขึ้นเองจากภายนอก (Exogenous Variables) ซึ่งตัวแปรทั้งสองนี้เป็นลักษณะการวิเคราะห์แบบ Top-Down คือเป็นปัจจัยที่ต้องพิจารณาเพื่อกำหนดนโยบาย

ไมเคิล ลิปสกี (Michael Lipsky 1980 อ้างใน วรเดช จันทรศร, 2554) ได้ทำการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติโดยศึกษาถึงวิธีการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติระดับล่าง หรือที่เรียกว่า Streetlevel Bureaucrats ในการให้บริการสาธารณะ ตลอดจนได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติระดับล่าง พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเป็นผลมาจาก (1) การตัดสินใจ (Decisions) (2) การปฏิบัติหน้าที่ประจำ (Routines) ของข้าราชการแต่ละคน (3) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Devices) ที่ใช้ในการรับมือกับความไม่แน่นอนในการทำงาน ลิปสกีได้ เน้นว่าอุปสรรคสำคัญที่ข้าราชการระดับล่างต้องเผชิญส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องของทรัพยากรที่แต่ละบุคคลมีเช่น ข้าราชการระดับล่างจะพบว่าสภาพแวดล้อมของการทำงานที่ไม่คงที่ ทำให้ไม่สามารถคาดคะเนถึงผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานได้และข้าราชการระดับล่างยังต้องเผชิญกับแรงกดดันที่เกิดจากเวลาที่มืออยู่จำกัดด้วยนอกจากนี้ การควบคุมจากผู้บริหารระดับสูงยัง ทำให้ข้าราชการเหล่านี้ต้องได้รับแรงกดดันเพิ่มขึ้น ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดจึงขึ้นอยู่กับมติตัดสินใจของข้าราชการระดับล่างในการที่จะเลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้อย่างไร ภายใต้แรงกดดันต่างๆ ที่ได้กล่าวมา ลิปสกีได้กล่าวอีกว่าถึงแม้ข้าราชการระดับล่างจะต้องเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าวแต่ก็ยังพยายามที่จะใช้การตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยแนวคิดของการนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะของ Bottom – Up มีเหตุผล 2 ประการ คือ ลักษณะหน้าที่ของข้าราชการระดับล่าง ซึ่งจะต้องเน้นที่งานมากกว่าเน้นที่นโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของข้าราชการระดับล่างในการที่จะให้บริการกลุ่มเป้าหมายภายใต้แรงกดดันที่ไม่แน่นอน ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของผู้ปฏิบัติที่จะกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของตน ซึ่งอาจแตกต่างจากแนวทางการปฏิบัติงานของอื่นๆ และแตกต่างจากแนวคิดของผู้กำหนดนโยบายด้วย

แฮมเบิลตัน (Hambleton, 1983) ได้ทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนนโยบาย และการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ และได้เสนอแนวคิดเรื่องระบบการวางแผนนโยบาย (Policy Planning System) ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแฮมเบิลตันได้เสนอรูปแบบการวิเคราะห์แนวคิดเรื่องระบบการวางแผนนโยบายโดยใช้ทฤษฎี 3 ทฤษฎี ได้แก่

1) ทฤษฎีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน (Procedural Planning Theory)

2) ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร (Inter-Organisational Theory)

3) ทฤษฎีวิฤกดิการณ์ทางการเงิน (Theory of Fiscal Crisis) จากการศึกษาของแฮมเบิลตันในเรื่องดังกล่าว ได้มีการนำปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมาพิจารณาถึง 5 ปัจจัย

องค์ประกอบของกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบไปด้วย 5 ประการ ได้แก่ ปัจจัยด้านการสื่อความของนโยบาย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติมาก กล่าวคือ หากองค์กรมีระบบการสื่อสารของข้อมูลและข่าวสารระหว่างฝ่ายต่างๆ ที่ดี หรือการสื่อสารระหว่างบุคลากรด้วยกันเองเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จได้ง่าย ส่วนปัจจัยด้านความหลากหลายของหน่วยงานที่ปฏิบัติส่งผลเสียต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากหากมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ปฏิบัติมากเท่าไร ก็จะทำให้เกิดความซับซ้อนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมากขึ้นเท่านั้น ส่วนปัจจัยด้านมุมมองและอุดมคติของผู้ปฏิบัติมีความสำคัญเช่นกัน หากผู้ปฏิบัติมีมุมมองที่ดีต่อนโยบาย ก็จะทำให้เกิดการยอมรับในวิธีการของนโยบายและเป้าหมายดังกล่าว ปัจจัยอีกสองประการที่ส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านการเมือง ล้วนมีส่วนสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นตัวกำหนดว่านโยบายจะสามารถได้รับการสนับสนุนในการดำเนินการมากน้อยเพียงใด ซึ่งหากต้องการให้กระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติราบรื่นแล้ว องค์กรที่รับผิดชอบควรทำการวางแผนการดำเนินงานไว้ล่วงหน้า โดยเน้นถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้ง 5 ข้อข้างต้น จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีแนวโน้มจะประสบความสำเร็จได้มากขึ้น นอกจากนี้แฮมเบิลตันยังได้ใช้ระบบการวางแผนนโยบายมาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยอาศัยมุมมองของทฤษฎี 3 ประการข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้ระบบการวางแผนนโยบาย ดังนี้

1) ทฤษฎีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอน เป็นทฤษฎีที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดของระบบโดยทั่วไป ซึ่งเน้นไปที่การใช้ระบบการวางแผนนโยบายเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งมีขั้นตอนที่เกี่ยวข้องคือ การหาจุดมุ่งหมายของนโยบาย การ

วิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การแสวงหาทางเลือกของนโยบายโดยใช้วิธีตรรกะ การประเมินทางเลือกดังกล่าวอย่างเป็นระบบ และการวัดสมรรถนะของนโยบาย ทฤษฎีการวางแผนการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนช่วยให้องค์กรสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ผ่านมาเพื่อนำมาปรับปรุงในการกำหนดนโยบายใหม่อีกครั้งหนึ่ง

2) ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร เน้นไปที่การใช้ระบบการวางแผนนโยบายเพื่อทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างองค์กรและภายในองค์กรซึ่งต้องพึ่งพากันและกัน ทรัพยากรดังกล่าวหมายความรวมถึงกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรทางการเมือง และข้อมูลข่าวสาร เพื่อช่วยลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน โดยอาศัยการเจรจาต่อรองในเรื่องของการใช้ทรัพยากรและผลประโยชน์ระหว่างหน่วยงาน และภายในหน่วยงาน

3) ทฤษฎีวิกฤตการณ์ทางการเงิน เน้นไปที่การใช้ระบบการวางแผนนโยบายเพื่อเสนอให้มีการควบคุมทรัพยากรทางการเงินแบบรวมอำนาจมากกว่าการให้อิสระแก่หน่วยงานท้องถิ่นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและแรงกดดันจากหน่วยงานเบื้องบน โดยการเพิ่มการใช้จ่ายออกไป การรวมอำนาจทางการเงินนี้เองที่เป็นการช่วยป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินขึ้น

ฮอกวูดส์และกันน์ (Brian W. Hogwood and Lewis A. Gunn, 1984) ได้เห็นด้วยกับแนวคิดของซาบาเทียร์และแมชมาเนียนีที่ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับผู้กำหนดนโยบายเป็นสำคัญ โดยทั้งสองให้เห็นผลว่าเหตุที่แนวคิดเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องเป็นแบบ Top-Down เนื่องมาจากผู้กำหนดนโยบายในประเทศที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตยจะมาจาก การเลือกตั้งของประชาชน ทั้งสองได้เสนอแนวคิดถึงรูปแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่สมบูรณ์ (Perfect Implementation)ว่าจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้กำหนดนโยบายสามารถควบคุมปัจจัยดังต่อไปนี้ให้คงที่ได้ ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมภายนอก (2) ทรัพยากรและเวลา (3) การผสมผสานของการใช้ทรัพยากรในแต่ละขั้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (4) ทฤษฎีที่ใช้อธิบายเหตุและผลของนโยบาย (5) ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลนั้น (6) จำนวนของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (7) ความยอมรับและเห็นพ้องต่อวัตถุประสงค์ของนโยบาย (8) ความเข้าใจในทุกรายละเอียดของขั้นตอนที่สมบูรณ์ของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (9) การสื่อสารข้อความที่สมบูรณ์ และ (10) ผู้มีอำนาจสั่งการเป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจและยอมรับ

แนวคิดของการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบ Top-Down นั้น ได้รับการโต้เถียงจากนักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีแนวคิดว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของผู้ปฏิบัติระดับล่างว่าจะสามารถดำเนินนโยบายไปสู่เป้าหมายได้ตามที่กำหนดไว้ได้หรือไม่

เออเนส อเล็กซานเดอร์ (Ernest R. Alexander, 1985) ได้ทำการสำรวจผลงานของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติมากมาย และได้ให้ข้อสังเกตถึงการศึกษาเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นเรื่องที่ยากในการทำความเข้าใจและทำการศึกษาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุสำคัญ คือ การปฏิบัติมีความซับซ้อนในตัวเอง จึงทำให้เป็นข้อจำกัดที่สำคัญของการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการของนโยบายนั้นเป็นเรื่องยากที่จะแปลงให้มาเป็นการปฏิบัติ

นอกจากนี้ อเล็กซานเดอร์ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอันประกอบไปด้วยปัจจัย 4 ด้านด้วยกัน ได้แก่

1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการกำหนดนโยบาย ซึ่งประกอบไปด้วยการรับทราบปัญหาและวัตถุประสงค์ที่กระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบาย กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การที่ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในที่มาของนโยบาย และความจำเป็นในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ซึ่งหากผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจมากขึ้นแล้ว ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมาก

2) ปัจจัยด้านนโยบาย อันได้แก่ความสามารถของนโยบายในการแก้ไขปัญหา นโยบายนั้นจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ หากมีการกำหนดนโยบายขึ้นมาแล้ว แต่นโยบายไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ก็จะทำให้ผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ซึ่งความสามารถของนโยบายในการแก้ไขปัญหาจะออกมาอยู่ในรูปของความสอดคล้องของนโยบายที่มีต่อนโยบายหลักของชาติ หรือความชัดเจนในเป้าหมายและวัตถุประสงค์นั่นเอง

3) ปัจจัยด้านการกำหนดโครงการและแผนงาน ประกอบด้วยความเข้าใจของผู้วางแผนงานหรือโครงการในตัวนโยบาย เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากเพราะหากผู้ทำการวางแผนโครงการไม่มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายแล้ว ก็ไม่อาจวางโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้

4) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการนำนโยบายไปปฏิบัติประกอบไปด้วย ความเข้าใจในแผนงานหรือโครงการของผู้ปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะหากผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในแผนงานหรือโครงการแล้วก็จะทำให้สามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้อง

สรุปปัจจัยได้จากการศึกษาแนวคิดของอเล็กซานเดอร์ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการกำหนดนโยบาย ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการกำหนดโครงการและแผนงาน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1.2 ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ชาวบาเทียร์และแมชมาเนียน (1981) ได้สรุปขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Stages In The Implementation Process) ที่ได้จากตัวแปรตาม ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกิดจากตัวแปรอิสระ ทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีทั้งสิ้น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1) ผลผลิตของนโยบายที่เกิดขึ้นจากหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Outputs) เป็นขั้นตอนการแปรวัตถุประสงค์ของนโยบายให้เป็นวิธีการปฏิบัติเฉพาะเจาะจง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิธีการในการตัดสินใจ และการบังคับให้มาตรการที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนที่ต้องใช้ความพยายามสูงมากในการสร้างการยอมรับและความร่วมมือจากข้าราชการที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะเกิดการต่อต้านและนำไปสู่ความล่าช้า (Red Tape) ได้

ขั้นที่ 2) กลุ่มเป้าหมายยอมรับการการปฏิบัติตามนโยบาย (Target Group Compliance) แม้ว่าโดยทั่วไปประชาชนจะแสดงตนที่จะปฏิบัติตามนโยบาย แต่จากผลการศึกษาในหลายๆ เรื่อง แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมยอมรับปฏิบัติตามจะเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลได้พิจารณาถึงผลได้ผลเสีย ที่ตนจะได้รับเมื่อปฏิบัติตามข้อนโยบายนั้นเป็นหลัก

ขั้นที่ 3) ผลกระทบอย่างแท้จริงต่อหน่วยปฏิบัติ (Actual Impact) เป็นขั้นตอนที่อธิบายถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของนโยบายโดยพิจารณาจาก (1) ผลผลิตหน่วยปฏิบัติ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) กลุ่มเป้าหมายพยายามยอมรับผลผลิตของนโยบาย (3) ไม่มีการพลิกสถานการณ์ (Subversion) อย่างรุนแรงต่อผลผลิตหรือผลกระทบที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อนโยบายหลัก (4) นโยบายได้รวมเอาทฤษฎีที่มีความเป็นเหตุผลเพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

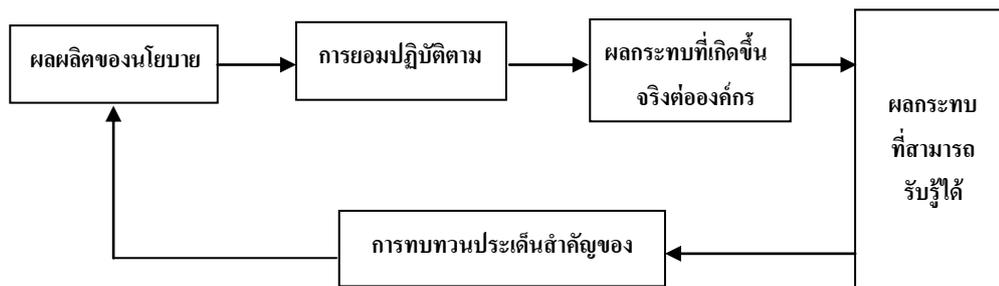
ขั้นที่ 4) ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ (Perceived Impacts) นักบริหารและนักวิเคราะห์ จะให้ความสนใจความสนใจต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงของนโยบาย ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่วัดได้ยากมาก ยิ่งไปกว่านั้นสิ่งที่ได้จากการประเมินผลโดยฝ่ายการเมืองมักจะเป็นผลกระทบในแง่ของการรับรู้ของประชาชน และผู้เกี่ยวข้องที่อยู่ในระบบย่อยของนโยบาย ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ดังกล่าวจึงอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงนโยบายได้

ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจริง ที่อาศัยค่านิยมของผู้รับรู้ (Values of The Perceive) เป็นตัวชี้วัด โดยทั่วไปแล้วเรามักจะทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ และการประเมินผลกระทบของนโยบายจะเกี่ยวข้องกัน ยิ่งไปกว่านั้นหากยอมรับว่าเกิดความไม่สอดคล้องเชิงทฤษฎี ผู้ปฏิบัติไม่ยอมรับผลกระทบที่ตนเองรับรู้ จะเกิดการมองว่าผลกระทบดังกล่าวไม่สอดคล้องกับนโยบาย หรือมองว่านโยบายนั้นไม่ถูกต้องตามหลักกฎหมายได้

ขั้นที่ 5) การทบทวนหรือปรับปรุงนโยบาย (Major Revision) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ กระบวนการปรับปรุงนโยบายจะเกิดขึ้นหลายครั้งในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติส่วนขนาดและทิศทางเปลี่ยนแปลงนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้ คือ

- (1) ผลกระทบที่สามารถรับรู้จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ
- (2) การเปลี่ยนแปลงลำดับความสำคัญของนโยบายที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในทางเศรษฐกิจสังคม
- (3) ทรัพยากรในการแข่งขันของฝ่ายการเมืองกลุ่มต่างๆ
- (4) การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งและอำนาจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้การสนับสนุนและคัดค้าน

โดยชาวบาเทียร์และแมชมาเนียนได้กำหนดตัวแปรอิสระไว้ 3 ประการ และตัวแปรตามซึ่งได้แก่ กระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อันประกอบไปด้วยผลผลิตของนโยบาย การยอมรับปฏิบัติตามผลกระทบที่เกิดขึ้นจริงต่อองค์กร ผลกระทบที่สามารถรับรู้ได้ และการทบทวนประเด็นสำคัญของนโยบาย

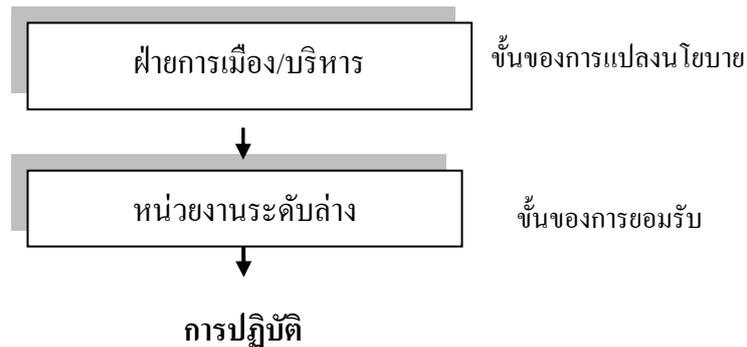
แผนภาพ 2.1 ขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของชาวบาเทียร์และแมชมาเนียน

พอล เบอร์แมน (Berman, 1978: 157-184. อ้างใน วรเดช จันทรศร 2554: 32-42) ได้เสนอกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยแบ่งแยกออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนในระดับมหภาค (Macro) และขั้นตอนในระดับจุลภาค (Micro)

1) การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค (Macro Implementation)

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคมีขอบเขตกว้างครอบคลุมไปจนถึงการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคด้วย สิ่งที่ทำให้เกิดปัญหาตามมามากมายและปัญหาที่สำคัญคือการที่หน่วยงานในระดับสูงไม่สามารถทำให้หน่วยงานระดับล่างหรือหน่วยงานที่ให้บริการของรัฐนำนโยบายไปปฏิบัติได้อย่างตรงตามเจตจำนงของนโยบาย (Policy Intent) ทำให้เกิดความล้มเหลวหรือความล่าช้าในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคสามารถแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นตอนของการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปของแผนงานหรือโครงการ และขั้นตอนที่สองเป็นขั้นตอนในการทำให้หน่วยงานในระดับระดับล่างยอมรับ (Adopt) แนวทางของแผนงานหรือโครงการนั้นไปปฏิบัติต่อ

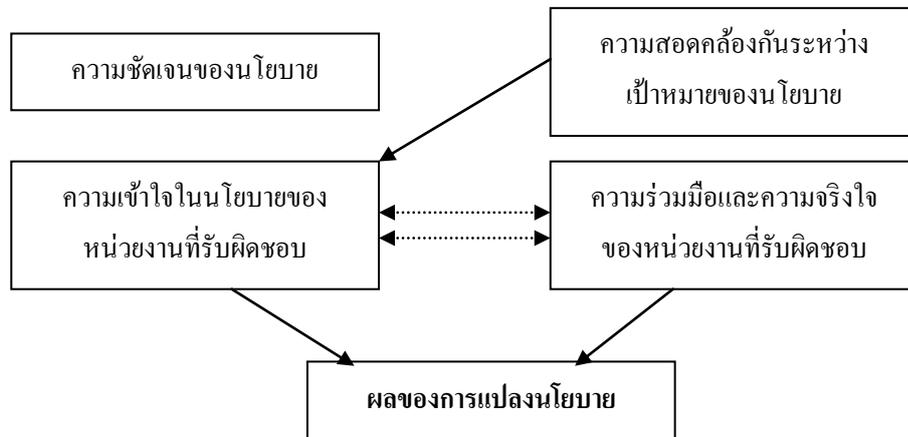

แผนภาพ 2.2 ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ที่มา : วรเดช จันทรศร, 2554: 34

ขั้นตอนของการแปลงนโยบาย ขั้นตอนของการแปลงนโยบายนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก เพราะหากเมื่อใดที่มีการแปลงนโยบายที่ผิดไปจากวัตถุประสงค์แล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่าความล้มเหลวของนโยบายนั้นย่อมเกิดขึ้นเสียตั้งแต่แรกแล้ว มีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลทำให้นโยบายต้องถูกแปรเปลี่ยนไปจากวัตถุประสงค์เดิม ได้แก่

- ความคลุมเครือหรือการขาดความเฉพาะเจาะจงของนโยบายเอง
- ความหลากหลายในเป้าหมายของนโยบาย
- ระดับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่หน่วยงานรับผิดชอบ
- ระดับความร่วมมือและความจริงใจในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติของหน่วยงานรับผิดชอบ

แผนภาพ 2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความถูกต้อง

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2554: 36

ขั้นตอนของการยอมรับ เป็นขั้นตอนต่อไปของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค คือการทำให้หน่วยงานในระดับล่างยอมรับแนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการเปลี่ยนนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป ในการทำงานให้หน่วยงานระดับล่างยอมรับแนวทางดังกล่าวขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ลักษณะของหน่วยงานท้องถิ่น ตลอดจนประโยชน์ที่รัฐควรจะให้กับหน่วยงานระดับล่าง ปัจจัยเหล่านี้จะเป็นเงื่อนไขที่สำคัญในอันที่จะสร้างความเต็มใจให้หน่วยงานระดับล่างรับนโยบายไปปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม การยอมรับโครงการของหน่วยงานระดับล่างยังไม่สามารถประกันได้ว่านโยบายนั้นจะประสบความสำเร็จหรือไม่ การยอมรับอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ ถ้าหากหน่วยงานระดับล่างขาดความร่วมมือร่วมใจ ถึงแม้ส่วนกลางจะมีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบแต่อำนาจดังกล่าวถือได้ว่ามีอิทธิพลโดยอ้อมเท่านั้น

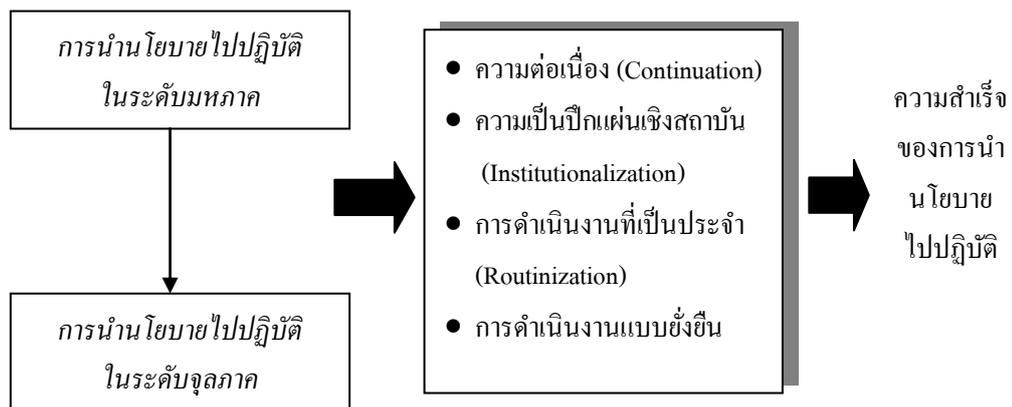
เบอร์แมนและแมคลาฟลิน (Berman and McLaughlin 1977 อ้างใน วรเดช 2554 หน้า 33-34) สรุปปัจจัยสำคัญที่ทำให้การนำนโยบายระดับมหภาคไปปฏิบัติเกิดความไม่แน่นอนหรือความล้มเหลวนั้น ไว้ทั้งสิ้น 4 ปัจจัย ได้แก่

- ความขัดแย้งของเป้าหมาย (Goal Discrepancies)
- การให้ความสนับสนุนหรือให้อำนาจในการปฏิบัติที่แตกต่างกัน (Bounce and Authority Differentials)
- การขาดแคลนทรัพยากร (Resource Deficiencies)
- อุปสรรคด้านการสื่อสารระหว่างหน่วยงานหรือองค์กร (Communication Difficulties Among Organizations)

2) การนำนโยบายไปปฏิบัติระดับจุลภาค (Micro Implementation)

การนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคเริ่มต้นจากการที่หน่วยงานระดับล่างรับนโยบาย แผนงานหรือโครงการมาจากเบื้องบน แล้วนำนโยบายแผนงานหรือโครงการนั้นมาปรับเปลี่ยนให้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน โดยจะต้องอาศัยพื้นฐานของการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานในแต่ละหน่วยงานเดิมก่อน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำได้ยาก เพราะในความเป็นจริงแล้วเมื่อหน่วยงานได้รับนโยบายใดๆมาแล้วก็จะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานโดยอัตโนมัติ ซึ่งสิ่งนี้เป็นปัญหาที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค นอกจากนี้การนำนโยบายหรือโครงการดังกล่าวมาปฏิบัติให้บรรลุนั้นจะต้องอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การประสานประโยชน์ระหว่างหน่วยงานเจ้าของโครงการนั้นกับองค์กรระดับล่างที่ทำหน้าที่ปฏิบัติงาน ซึ่งเบอร์แมน เรียกว่า “การปรับตัวเข้าหากันและกัน” (Berman 1977 อ้างใน วรเดช จันทรศร 2554: 37.)

สิ่งที่สำคัญอีกประการในขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาคนั้น ได้แก่ กระบวนการปรับตัวนั้นจะต้องอาศัยการตัดสินใจของผู้ปฏิบัติงานระดับล่างเช่นกัน ลำดับขั้นตอนของการตัดสินใจดังกล่าวจะเรียกว่า Path of Micro - Implementation ซึ่งเราสมมติว่าปัจจัยนำเข้าของระบบการปฏิบัติในระดับล่างนั้นจะถูกแปลงให้เป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยอาศัยการตัดสินใจที่ต่อเนื่องมาเป็นลำดับ

แผนภาพ 2.4 ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2554: 42

ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค จะประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ขั้นตอนของการระดมพลัง (Mobilization) 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Deliverer Implementation)
- 3) ขั้นตอนในการสร้างความเป็นปึกแผ่น (Institutionalization) หรือความต่อเนื่อง (Continuation) ในองค์กร

ขั้นการระดมพลัง ในขั้นตอนนี้หน่วยงานในระดับล่างจะต้องดำเนินการใน 2 กิจกรรม คือ การพิจารณารับนโยบาย และการแสวงหาความสนับสนุน ในกิจกรรมแรก หน่วยงานในระดับล่างจะพิจารณาว่านโยบายจากส่วนกลางมีความเหมาะสม มีความสำคัญเร่งด่วน ตรงตามเป้าหมายของหน่วยงาน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่เพียงใด การตัดสินใจดังกล่าวถือว่าเป็นจุดสำคัญในการชี้ชะตาหรืออนาคตของนโยบาย หากหน่วยงานในระดับล่างเห็นว่านโยบายดังกล่าวไม่มีความสำคัญไม่เกี่ยวกับหน้าที่หลักของหน่วยงานความผูกพันของหน่วยงานในระดับล่างที่มีต่อนโยบายนั้นก็จะมี

ขั้นการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ขั้นตอนนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติ หรือผู้ให้บริการตามโครงการโดยตรง ซึ่งได้แก่ ข้าราชการนั่นเอง ในบางกรณีผู้ปฏิบัติอาจยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ แต่ในบางกรณีผู้ปฏิบัติอาจปรับเปลี่ยนหรือโครงการให้เข้ากับพฤติกรรมการทำงานของตนเองก็ได้ ซึ่งไม่เป็นกฎแน่นอนตายตัว นอกจากนั้นลักษณะการปฏิบัติ หรือการให้บริการของแต่ละหน่วยงานไม่สามารถควบคุมให้เป็นแบบฉบับเดียวกันได้ แม้ว่าจะมีกฎระเบียบข้อบังคับกำหนดไว้

ขั้นการสร้างความเป็นปึกแผ่นหรือความต่อเนื่อง ความสำเร็จและผลลัพธ์ในระยะยาวของนโยบายใด ๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับนโยบายนั้นถูกนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง การที่จะให้มีการปฏิบัติตามนโยบายอย่างต่อเนื่องนั้น หมายความว่านโยบายนั้นจะต้องถูกปรับเปลี่ยนและได้รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติด้วย ขั้นตอนนี้จึงถือว่ามีความสำคัญมากขั้นตอนหนึ่ง

จากการศึกษาบททวนแนวความคิดของนักวิชาการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยสามารถนำเอาแนวคิดที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ กล่าวคือ “แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น” ได้นำเสนอแนวคิดตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ” ตามด้วย “เพรสแมน และวิลด์ฟสกี” ที่ได้ศึกษาเพื่อหาสาเหตุของความล้มเหลวของนโยบาย” โดยรับการสนับสนุนผลงานจาก แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น ต่อมา “ซาบาเทียร์และแมสมาเนียน” ที่ได้เสนอกรอบแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติแบบเป็นขั้นตอนมากขึ้น เน้นการคำนึงถึงนโยบายหลักและผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานด้วย” ต่อจากนั้น “ฮอกวูดส์ และกันน์” ได้เห็นด้วยกับแนวคิดของซาบาเทียร์และแมสมาเนียนที่ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะสำเร็จหรือล้มเหลว ย่อมขึ้นอยู่กับผู้กำหนดนโยบายเป็น

สำคัญ” ในด้านของ “ลิปสกี ที่มองว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น เป็นเรื่องของผู้ปฏิบัติที่จะกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของตน” ส่วน “แฮมเบิลตัน ได้ทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายและการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ และได้เสนอแนวคิดเรื่องระบบการวางแผนนโยบาย ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ” ขณะที่ “เออเนส อเล็กซานเดอร์ ซึ่งทำการสำรวจผลงานของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติมากมาย และได้ให้ข้อสังเกตถึงการศึกษาเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นเรื่องที่ยากในการทำความเข้าใจและทำการศึกษาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์” ต่อจากนั้น “มอลคอม กอกกิน จึงได้ศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดกว้างๆ” โดยมองว่า หลักการสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถเปลี่ยนแปลงได้หากมีการออกแบบนโยบายใหม่ และได้เสนอแนวคิดว่า ศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้นมี 3 ประการ ได้แก่ นโยบาย องค์กร และผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงสภาพแวดล้อม

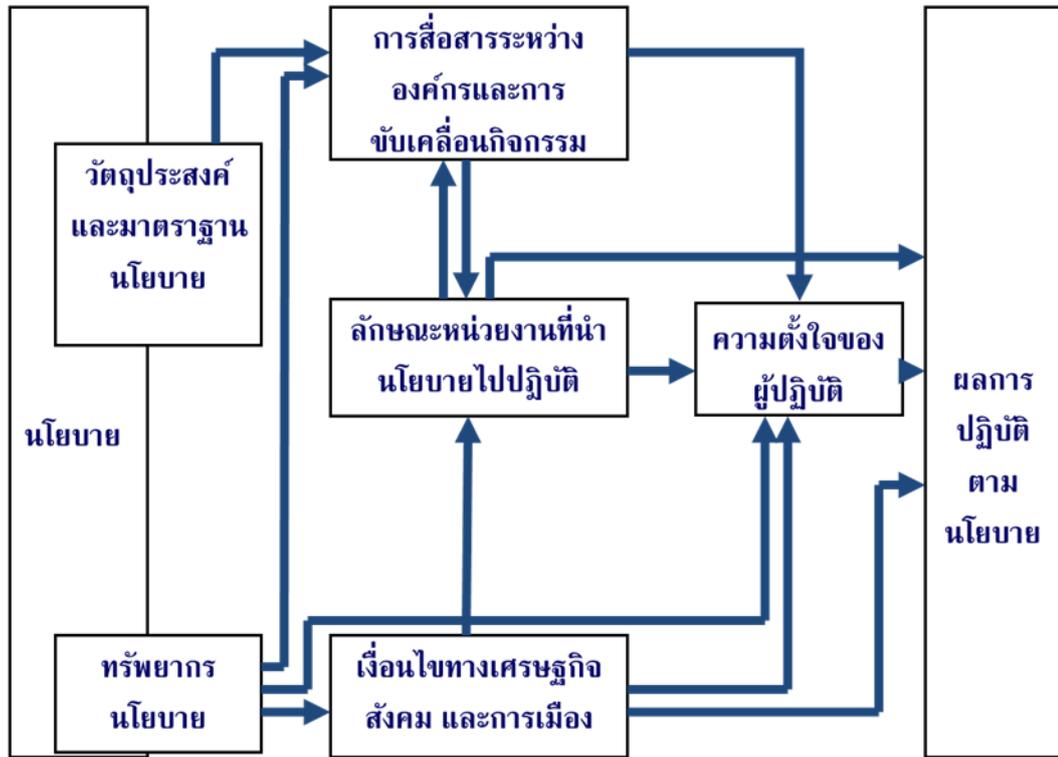
ส่วน วรเดช จันทรศร ศุภชัย ยาวะประภาส สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ มยุรี อนุমানราชชน ได้สังเคราะห์แนวคิดจากนักวิชาการต่างประเทศ โดยนำเอาหลักการสำคัญๆ ของการศึกษานโยบาย สาธารณะและการนำไปปฏิบัติตลอดจนการประเมินผล

ด้วยงานวิจัยเรื่อง กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 นั้น มุ่งศึกษาถึงแต่ละขั้นตอนในกระบวนการ ดังนั้นผู้วิจัยจะนำแนวคิดของขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้มาประยุกต์ใช้ในแนวทางกว้างๆ โดยขั้นตอนการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) เป็นหลักแต่ทั้งนี้ผู้วิจัยจะต้องศึกษาถึงตัวแบบต่างๆ ที่มีปัจจัยเกี่ยวข้องกัน ตลอดจนการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา เพื่อการกำหนดกระบวนการว่าควรมีขั้นตอนอย่างไร และในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการที่ได้ นั้น ควรประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง

2.1.3 ตัวแบบในการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การศึกษาตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีด้วยกันหลายตัวแบบโดยจำแนกตามความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง ทั้งนี้ในการศึกษาวิจัยกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มีตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติจากบนลงล่างจะให้ความสำคัญต่อปัจจัยการบริหารที่เน้นการควบคุมจากส่วนกลาง แต่ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติจากล่างขึ้นบนเน้นปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบาย ในขณะที่ตัวแบบที่ผสมผสานระหว่างตัวแบบจากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน จะเป็นการบูรณาการตัวแปรของทั้งสองตัวแบบเข้าด้วยกัน รายละเอียดของตัวแบบในแต่ละตัวแบบมีรายละเอียดดังนี้

2.1.3.1 ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน มีเตอร์ และ แวน ฮอร์น

แผนภาพ 2.5 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของแวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (1975)

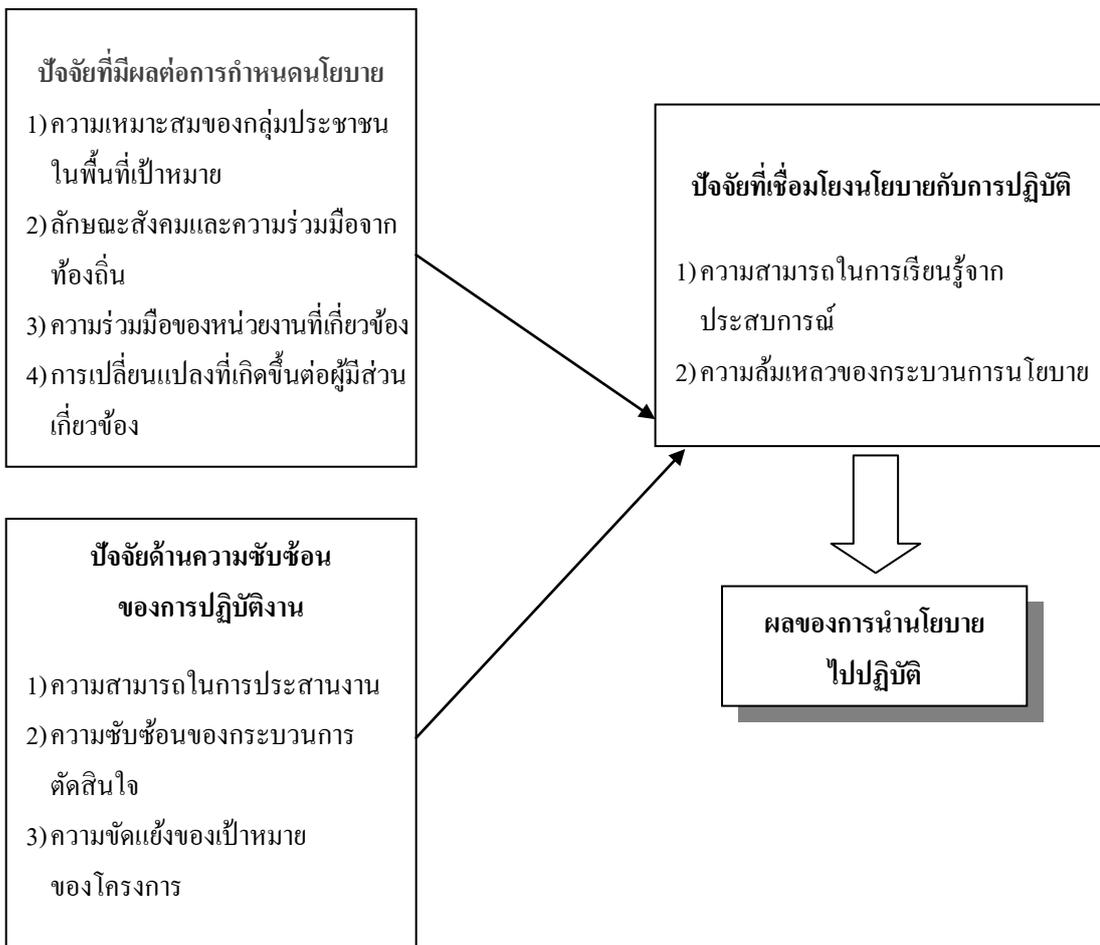
แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (1975) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ โดยประกอบไปด้วยปัจจัยทั้งหมด 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่

- (1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย
- (2) ทรัพยากรของนโยบาย
- (3) การสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- (4) ลักษณะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ
- (5) เงื่อนไขด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
- (6) ความร่วมมือและการตอบสนองของผู้ปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการนำ

นโยบายไปปฏิบัติ

2.1.3.2 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของเพรสแมน และ วิลด์ฟลิก

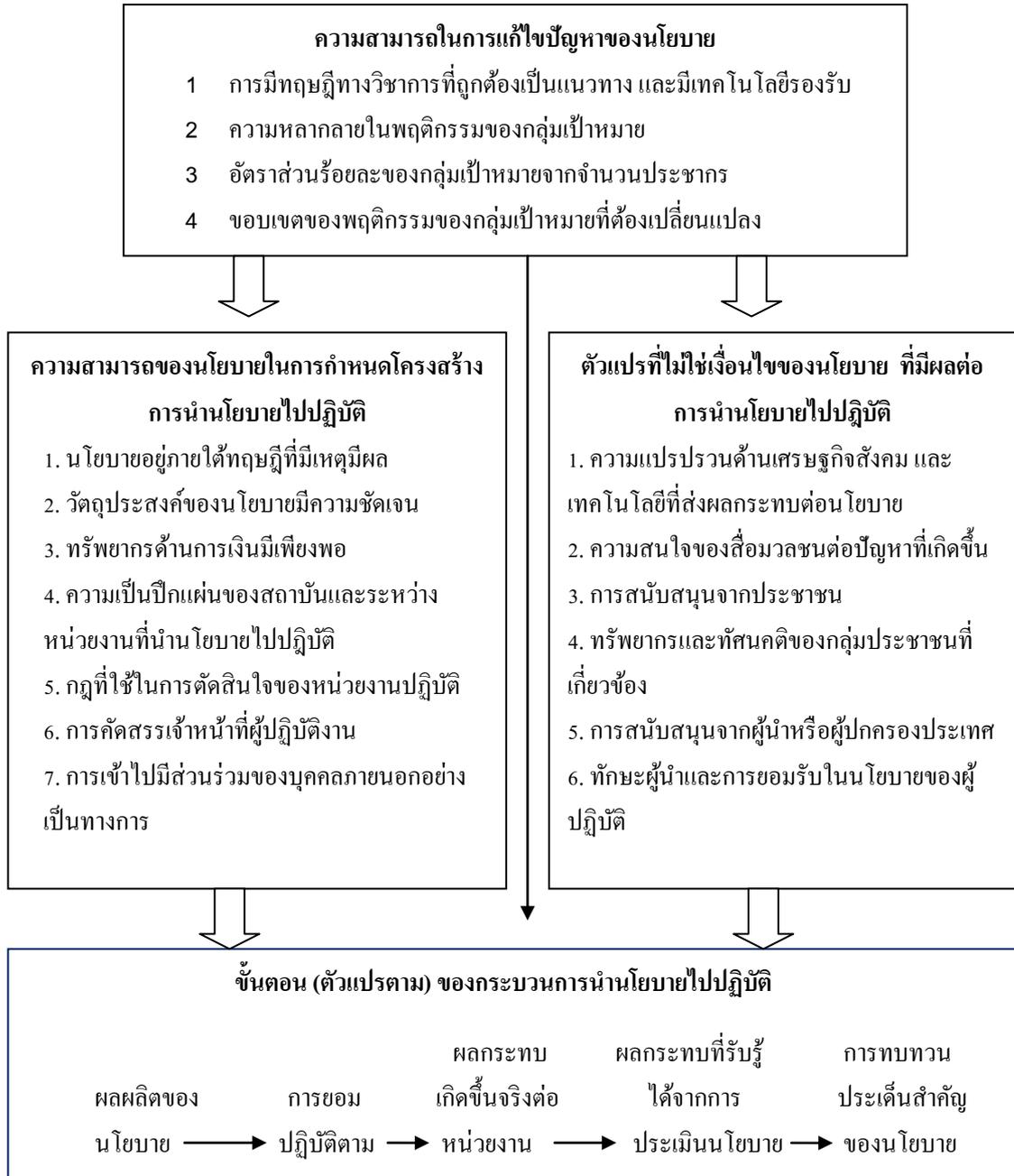
ตัวแบบเชิงระบบสำหรับการศึกษาปัญหาในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับปัจจัยสามปัจจัยด้วยกัน คือ กระบวนการในการสื่อความ สมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ

แผนภาพ 2.6 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยเพรสแมนและวิลด์ฟลิก ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของ เพรสแมน และวิลด์ฟลิกที่ได้รับการสนับสนุนจากแวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2554: 33

2.1.3.3 ตัวแบบทั่วไปของชาบาเทียร์และแมชมาเนียน

แผนภาพ 2.7 กรอบแนวคิดที่ใช้วิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ ของชาบาเทียร์และแมชมาเนียน

(Daniel A Mazmanian และ Paul A. Sabatier 1989)

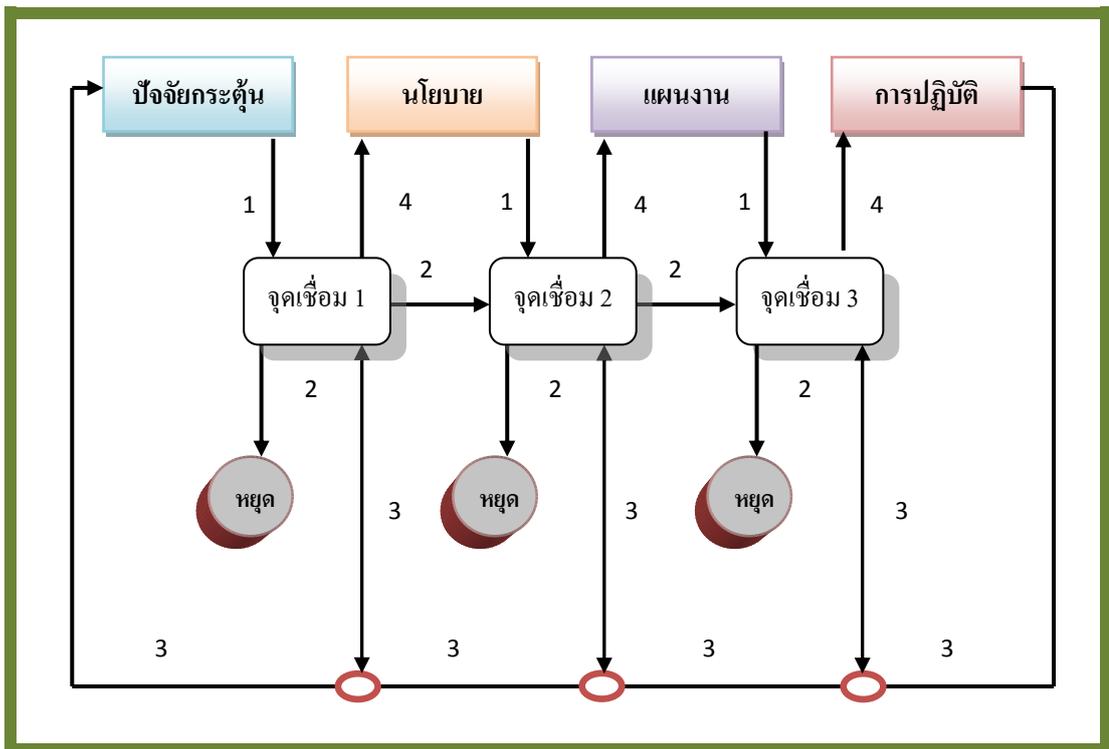
ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2554: 149

2.1.3.4 ตัวแบบกระบวนการ ของ เออเนส อเล็กซานเดอร์ (The Policy-Program-Implementation Process, PPIP) Ernest R. Alexander (1985:403-426)

1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยกระตุ้น นโยบาย และ แผนงาน

2) ตัวแบบกระบวนการจะแสดงความต่อเนื่องของกระบวนการตามลำดับตั้งแต่ขั้นตอนปัจจัยกระตุ้นจนถึงการพัฒนา นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3) แต่ละขั้นตอนเชื่อมโยงด้วย “จุดเชื่อมโยง” ซึ่งเป็นตัวประสานความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงปฏิสัมพันธ์ (1) จุดเชื่อมโยงที่ 1 เชื่อมโยงระหว่างปัจจัยกระตุ้นและนโยบาย ถือเป็นจุดของสิ่งแวดล้อมที่ก่อรูปนโยบาย (2) จุดเชื่อมโยงที่ 2 เชื่อมโยงระหว่างนโยบายและแผนงาน เป็นการระบุข้อกำหนดของแผนงาน และเป็นจุดที่นโยบายถูกเปลี่ยนให้เป็นแผนงาน โดยเฉพาะโดยการพัฒนารายละเอียดของกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ในการนำแผนงานไปปฏิบัติ (3) จุดเชื่อมโยงที่ 3 เชื่อมโยงระหว่างแผนงานและการนำแผนงานไปปฏิบัติ

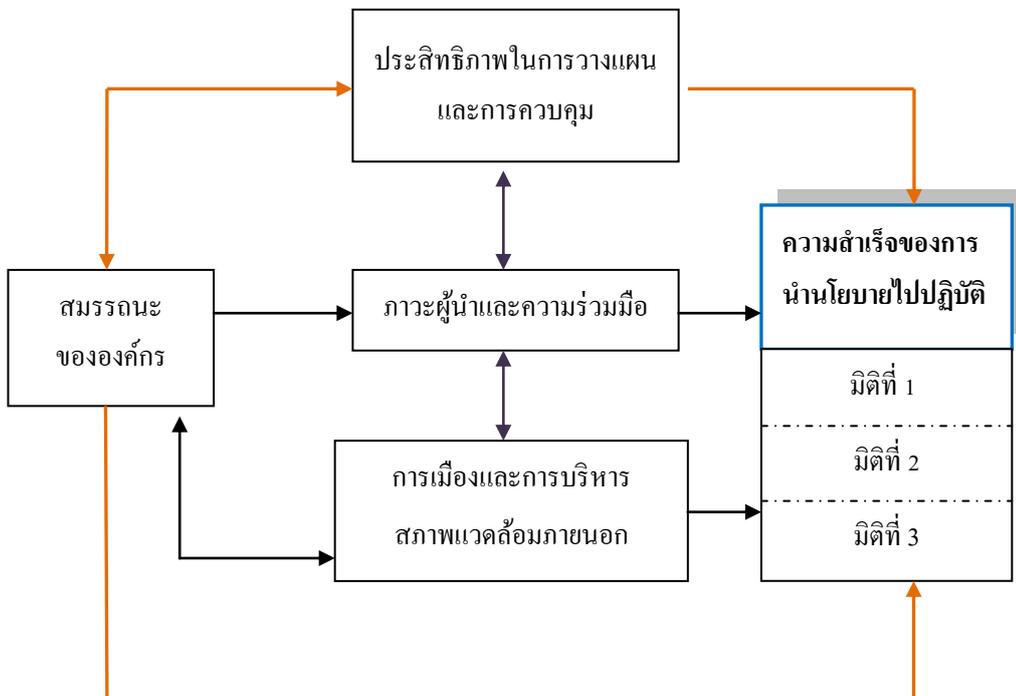

แผนภาพ 2.8 ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของอเล็กซานเดอร์ PIPP Model

ที่มา: วรเดช จันทรศร 2554, 173

2.1.3.5 ตัวแบบเชิงบูรณาการ ของวรเดช จันทรศร

ตัวแบบเชิงบูรณาการ (วรเดช จันทรศร 2554 : 143) เป็นตัวแบบที่รวบรวมแนวคิดของทั้ง 5 ตัวแบบมาไว้ โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่างๆ ที่มีต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งแบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 มิติด้วยกัน ได้แก่ มิติที่หนึ่งเป็นการวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายจากผลผลิต ผลลัพธ์ และผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น มิติที่สองเป็นการวัดถึงผลกระทบของนโยบาย และมิติที่สาม เป็นการวัดว่าผลของนโยบายนั้นสามารถส่งประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมได้หรือไม่ ส่วนตัวแปรอิสระที่นำมาพิจารณานั้นมาจาก 4 ปัจจัยด้วยกัน คือสมรรถนะขององค์กร ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ภาวะผู้นำและความร่วมมือ และการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก

แผนภาพ 2.9 ตัวแบบการบูรณาการ (Integrative Model)

ที่มา: วรเดช จันทรศร 2554, 144

2.1.4 ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในขั้นตอนการของนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น เป็นขั้นตอนที่มีความสลับซับซ้อนมากหลายปัจจัย ทั้งในบทบาทของหน่วยงานที่รับเอานโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ซึ่งเป็นปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติหลายประการ ดังจะได้กล่าวรายละเอียดต่อไปนี้

ยูอิน บาร์แดช (อ้างใน วรเดช จันทรศร, 2554: 104-105) กล่าวถึงปัญหาความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

- 1) ความไม่สามารถในการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้
- 2) การนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดความล่าช้า
- 3) การใช้งบประมาณในการดำเนินงานเกินที่กำหนด

วรเดช จันทรศร (2554: 98-103) ได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

- 1) สมรรถนะของหน่วยปฏิบัติ
- 2) การควบคุม
- 3) ความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
- 4) อำนาจและความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น
- 5) การสนับสนุนและความผูกพันด้านองค์การ

ปัญหาด้านสมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านโครงสร้างขององค์การ ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี เช่น “นโยบายป้องกันและปราบปรามเครื่องสำอางอันตราย” หากมองในด้านของปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี ถ้าเครื่องมือตรวจสอบห้ามใช้ในเครื่องสำอาง ตลอดจนเครื่องมือสื่อสารต่างๆ ของเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอ หรือเก่าล้าสมัย ก็คงมีผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จก็คงจะยาก

ปัญหาด้านการควบคุม การควบคุม (Controlling) หมายถึง ความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของนโยบาย แผนงานหรือโครงการ ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเพิ่มมากขึ้นถ้าหากผู้รับผิดชอบในนโยบายนั้นขาดความสามารถที่จะทำการวัดหรือควบคุมผลการปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติได้

ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ถึงแม้องค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสมรรถนะสูงเพียงใด หรือมีความสามารถในการควบคุมที่ดีเพียงใดก็ตาม ก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นจะบรรลุผลสำเร็จ

ปัญหาด้านการสนับสนุนขององค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นปัญหาหลักอีกประการหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากนโยบายสาธารณะบางนโยบายต้องอาศัยทั้งองค์กรหลักและองค์กรอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยเช่นกัน ดังนั้นถ้าองค์กรหลักขาดการประสานงานที่ดีขาดการแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนก็อาจส่งผลกระทบต่อการให้ความร่วมมือขององค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้

2.1.5 ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

จากการทบทวนผลงานทางวิชาการของนักวิชาการด้านนโยบายสาธารณะที่ผ่านมาพบว่า มีปัจจัยสำคัญหลายประการที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เนื่องจากการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบางเรื่องเป็นเรื่องที่ง่าย เพราะมีกระบวนการและกลไกการดำเนินงานที่ไม่ซับซ้อน ในแง่ดังกล่าวอาจอาศัยปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่มากนัก แต่ถ้าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติบางเรื่องที่มีการดำเนินงานยุ่งยากซับซ้อน กรณีนี้อาจจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้สำเร็จมากขึ้น

ศุกชัย ยาวะประภาส (2545: 101-108) กล่าวถึงปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่

1) ลักษณะของนโยบาย ลักษณะของนโยบายที่มีแนวโน้ม หรือน่าจะเอื้ออำนวยในการนำไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้คือนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

- เป็นนโยบายที่ไม่เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขสิ่งต่างๆ มากเกินไป
- การเห็นผลได้ชัดเจนของนโยบาย
- การมีข้อมูลที่ยืนยันได้ชัดเจน เป็นต้น

เชื่อกันว่านโยบายที่มีลักษณะเช่นนี้ จะทำให้มีโอกาสในการประสบผลสำเร็จได้ดีกว่านโยบายที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับที่กล่าวมา

2) ลักษณะวัตถุประสงค์ของนโยบาย ขึ้นอยู่กับลักษณะต่างๆ เช่น

- ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ได้แก่ การที่วัตถุประสงค์ของนโยบายมีความชัดเจนทั้งในแง่ของความหมายและความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติได้มากขึ้น

- ความสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์ ในกรณีที่นโยบายมีหลายวัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกันจะทำให้ทิศทางของนโยบายชัดเจน และทำให้สามารถปฏิบัติได้ง่ายขึ้น

- ความยากง่ายในการรับรู้ถึงวัตถุประสงค์ กรณีนี้เป็นเหตุผลที่ทำให้นโยบายจะได้รับความสนับสนุนเพียงใด กล่าวคือ หากผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายสามารถเข้าใจวัตถุประสงค์ของนโยบายได้ดีเพียงใด นโยบายก็จะได้รับการสนับสนุนได้มากขึ้นเพียงนั้น

3) ความเป็นไปได้ทางการเมือง นโยบายกับการเมืองเป็นสิ่งซึ่งไม่สามารถแยกจากกันได้ ดังนั้นนโยบายควรได้รับการสนับสนุนจากปัจจัยการเมือง เช่น

- ความเห็นพร้อมต้องกันระหว่างรัฐบาลกับเอกชน นโยบายที่ได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายเอกชนด้วยดีจะประสบความสำเร็จได้ดีกว่า

- ความสนับสนุนจากสาธารณชน นโยบายใดที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน เช่น กลุ่มอิทธิพลต่างๆ ในสังคม กลุ่มชนชั้นนำในสังคม สื่อมวลชน และประชาชน ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีความราบรื่นขึ้นอีกมากมายทีเดียว

4) ความถูกต้องทางเทคนิคหรือทางทฤษฎีของนโยบาย นโยบายที่ใช้เทคนิคที่เหมาะสมหรือมีทฤษฎีที่น่าเชื่อถือได้เป็นแรงสนับสนุนจะทำให้ที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ซึ่งจะนำมาซึ่งการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ได้กว้างขวางขึ้นด้วย

5) การมีทรัพยากรที่พอเพียง ทรัพยากรเป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความพอเพียงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของทรัพยากร จะเป็นดัชนีวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ทรัพยากรที่นโยบายต้องใช้มีหลายประเภท

6) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่กำหนดความสำเร็จของนโยบายได้ การพิจารณาในด้านนี้มีประเด็นในการพิจารณาดังนี้

- การจัดองค์การของหน่วยงาน หน่วยงานที่มีลักษณะระดับชั้นการบังคับบัญชาน้อย และแต่ละชั้นมีผู้ใต้บังคับบัญชามากจะมีความเหมาะสมมากกว่าองค์การที่มีชั้นการบังคับบัญชาหลายๆ ชั้น

- ความสามารถของผู้นำ ผู้นำที่เข้มแข็งจะเป็นปัจจัยผลักดันให้นโยบายประสบความสำเร็จได้มากกว่า เพราะสามารถระดมความสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ได้มากกว่า

7) ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่ไม่มีผลประโยชน์ทั้งทางบวกหรือลบกับนโยบาย เช่น ไม่กระทบต่ออำนาจ ศักดิ์ศรี อำนาจ พฤติกรรมของตนเอง จะเป็นผู้ที่เหมาะสมกว่า เนื่องจากจะจริงใจและตั้งใจในการปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัดกว่า โดยไม่ต้องกังวลกับผลประโยชน์และสถานะความต้องการของตนเองแต่อย่างใด

8) ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆ ที่ร่วมกันนำนโยบายไปปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จะต้องใช้หน่วยงานหลายหน่วย หลายระดับ หลายสังกัด ดังนั้น กลไกความสัมพันธ์

เหล่านี้ เช่น จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวนจุดตัดสินใจ ความสัมพันธ์ดั้งเดิมของหน่วยงานทั้งหลาย รวมถึงการเข้าแทรกแซงของหน่วยงานระดับบน ล้วนมีผลต่อความสำเร็จของนโยบายทั้งสิ้น

ดังนั้นเพื่อให้ให้นโยบายประสบความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น หน่วยงานที่ร่วมกำนานโยบายไปปฏิบัติจึงควรมีลักษณะดังนี้เช่น มีจำนวนให้น้อยที่สุด มีจุดตัดสินใจน้อย มีความสัมพันธ์กันมาแต่เดิม และได้รับอิสระในการตัดสินใจเหมาะสม โดยหน่วยงานระดับบนไม่เข้ามาแทรกแซงเป็นต้น

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2546: 478) กล่าวถึงปัจจัย 2 ประการ ที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติและแนวทางการปฏิบัติที่ระบุอย่างเฉพาะเจาะจงและพบว่าการเปลี่ยนแปลงงานกิจวัตรขององค์การเป็นงานที่มีต้นทุนที่แพงและหน่วยงานนั้นจะต้องได้รับทรัพยากรที่เพียงพอในการดำเนินงาน ในขณะที่เดียวกันหน่วยงานจะต้องได้รับแนวทางในการปฏิบัติใหม่ที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่มีความสำคัญมาก มิฉะนั้นจะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จล้มเหลวได้ง่าย

หลักการสำคัญที่จะป้องกันมิให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบกับปัญหาและอุปสรรค จนกระทั่งนำไปสู่ความล้มเหลว ได้แก่

ประการแรก ถ้ามีทรัพยากรใหม่แต่แนวทางการปฏิบัติคลุมเครือ จะต้องจัดการเรื่องการตีความนโยบายให้ชัดเจน และทักษะในการจัดการตีความจะต้องสอดคล้องกับผู้กำหนดนโยบาย

ประการที่สอง ถ้ามีทรัพยากรเพียงพอและมีแนวทางการปฏิบัติที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจนเป้าประสงค์ส่วนบุคคลภายในองค์การจะมีความสำคัญน้อยลง และการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีทิศทางที่สอดคล้องกันกับการบรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายสูง

ประการสุดท้าย ถ้าไม่มีทรัพยากรเพียงพอและแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจนสถานการณ์เช่นนี้จำเป็นต้องสร้างกิจกรรมให้ผู้ปฏิบัติได้เกิดความสนใจที่จะปฏิบัติเพื่อสร้างพลังแห่งความมุ่งมั่นในการปฏิบัติให้เกิดขึ้นมากพอที่จะเอาชนะอุปสรรคในเรื่องการขาดแคลนทรัพยากรและแนวทางการปฏิบัติที่ไม่ชัดเจน

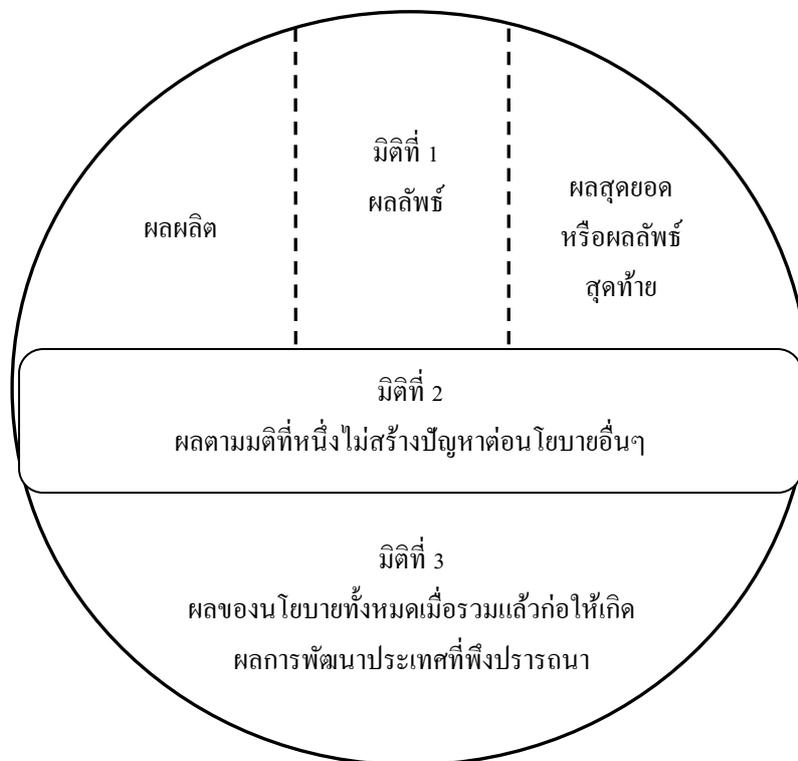
จากการศึกษาของ Dunsire (อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2546, หน้า 479-480) สรุปว่าความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ได้แก่ ประการแรกการเลือกกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ประการที่สองกลยุทธ์การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเหมาะสม แต่การเลือกหน่วยปฏิบัติและกลไกในการปฏิบัติไม่เหมาะสม ประการที่สามถึงแม้ว่าสิ่งที่กล่าวมาแล้วจะมีความเหมาะสมทั้งหมด แต่การเลือกเครื่องมือและวิธีการปฏิบัติไม่เหมาะสมก็จะเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

วรเดช จันทรศร (2554: 105) ได้สรุปไว้ว่า ความสำเร็จและล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถวัดจากผลรวมของมิติต่างๆ แบ่งเป็น 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 คือ การมองผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติออกเป็น 3 ระดับ คือ ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลสุดยอด หรือผลลัพธ์สุดท้าย (Ultimate outcomes)

มิติที่ 2 ผลของความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อนโยบายหรือโครงการอื่นๆ

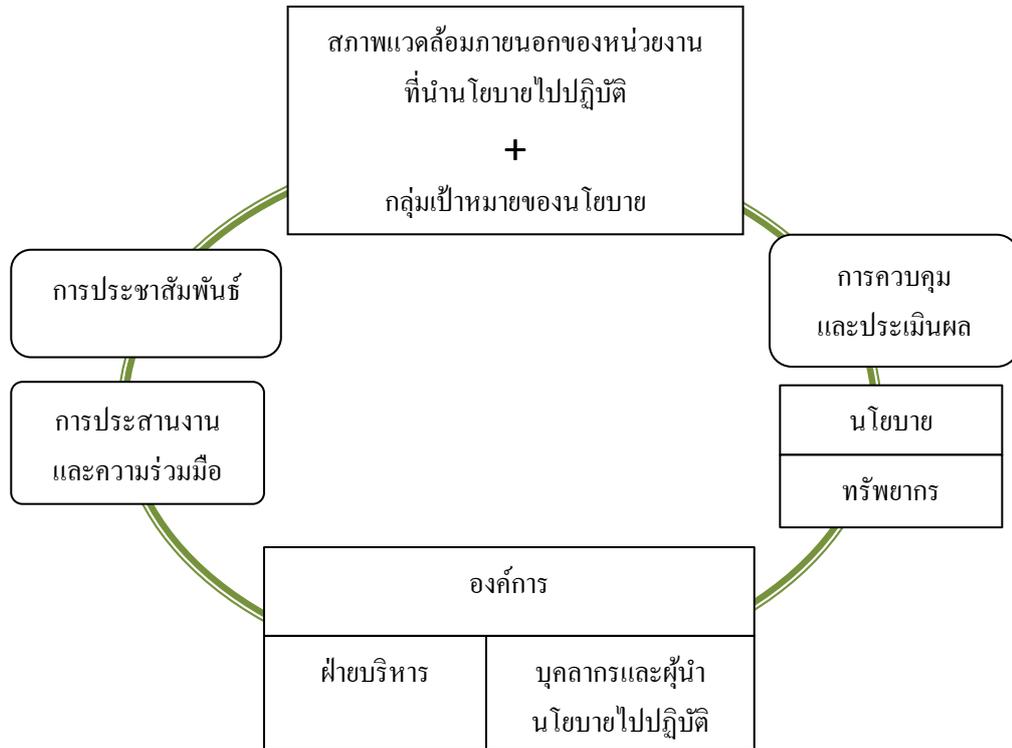
มิติที่ 3 ผลรวมของการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งหมดต้องก่อให้เกิดผลของการพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนา

แผนภาพ 2.10 มิติของตัวชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ
ที่มา : วรเดช จันทรศร 2554, 106

ปัจจัยและองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร 2554, 389) มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันมาก ซึ่งหากจำแนกออกเป็นประเภทของปัจจัยจะสามารถจำแนกได้ออกเป็น 7 ปัจจัยใหญ่ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย หรือหากกล่าวถึงนโยบายด้านนวัตกรรมก็ได้แก่ ตัวนวัตกรรมนั้น ปัจจัยด้านองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านบุคลากรและผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการ

บริหาร ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายหรือประชาชน ปัจจัยด้านการประสานงานและการให้ความร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งนี้รวมถึงการยอมรับในตัวนโยบายด้วย

แผนภาพ 2.11 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติจากกรณีศึกษาของวาระเดช
ที่มา: วรเดช จันทรศร 2554, 389

อุทัย เลาหวิเชียร (2544: 343-350) กล่าวว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงมีหลายประการได้แก่

1) ปัจจัยเกี่ยวกับระบบการติดต่อสื่อสาร นั่นคือผู้นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีความรู้และความเข้าใจว่าจะต้องทำอะไรบ้าง การสั่งงานต้องสั่งให้ตรงจุดและต้องมีความชัดเจน (Clarity) ถูกต้อง (Accurate) และมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะในเรื่องหนึ่งๆที่มีหลายคำสั่งงานจึงจะเดินไปด้วยดี หากแต่ละคำสั่งขัดกัน ผู้ปฏิบัติก็จะปฏิบัติด้วยความยากลำบาก การนำนโยบายไปปฏิบัติอาจไม่บรรลุผลสำเร็จได้

2) ทรัพยากรและอำนาจ ในการจัดสรรทรัพยากรอัน ได้แก่ อัตรากำลัง ความรู้ความสามารถของบุคลากร งบประมาณ ข่าวสารข้อมูล รวมทั้งสิ่งจูงใจต่างๆ เช่น การเลื่อนขั้นเลื่อน

เงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ การเลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนมาตรการในการลงโทษกรณีที่มีการปฏิบัติตามนโยบายล้มเหลว แต่มาตรการเหล่านั้นต้องประกาศให้ผู้ปฏิบัติทราบล่วงหน้า

3) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่มีการเมืองในระบบราชการ และให้พิจารณาว่ามีการแข่งขันกันหรือไม่ หากมีระบบการเมืองเข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานขาดจิตสำนึกในการบริการสาธารณะที่ดี แต่มุ่งประโยชน์ของฝ่ายการเมืองหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตนเองเป็นที่ตั้ง การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นก็อาจสำเร็จแต่ผลประโยชน์ไม่ได้ตกอยู่ที่ประชาชนอย่างแท้จริง เพราะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติทำงานเพื่อเอาใจฝ่ายการเมืองอย่างเดียวจนไม่คำนึงถึงประชาชนส่วนรวม

4) มาตรฐานของระเบียบวิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมาตรฐานของระเบียบเหล่านี้ บางครั้งอาจเป็นประโยชน์ในการทำงานที่มีลักษณะเป็นงานประจำ แต่ไม่อาจเอื้ออำนวยต่อการทำงานลักษณะใหม่

5) การติดตามผลถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้ทราบว่ามีการปฏิบัติตามแผนจริงหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรควรหามาตรการในการแก้ไขและปรับปรุงวิธีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลดียิ่งขึ้นหรือไม่ อย่างไร หากหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีการติดตามประเมินผลนโยบาย / แผนงาน / โครงการที่เป็นระบบ ย่อมทำให้การปฏิบัติงานมีโอกาสสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้จากปัจจัยต่างๆที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

Rumjuan Benjasin (2002) (อ้างในพรณิธิย นิติโรจน์, 2551) กล่าวถึงการสนับสนุนจากผู้บริหาร ระดับสูงในองค์กร ประสพการณ์และความสามารถในการใช้นวัตกรรมขององค์กร ความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหาร ลักษณะของหน่วยงานในการเรียนรู้ และกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน ปริมาณงานของผู้ปฏิบัติงาน เวลาในการปฏิบัติงานให้เห็นผลทรัพยากร (งบประมาณ ตัวแปรที่ศึกษาเครื่องมือเครื่องใช้ และอุปกรณ์) ล้วนปัจจัยหลักที่ช่วยผลักดันให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบผลสำเร็จ

ริพพลีย์และ แฟรงคลิน (อ้างในจุมพล หนิมพานิช, 2547: 156-157) ได้เสนอเครื่องชี้วัดหรือแนวทางที่จะวัดความสำเร็จการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติดังนี้

แนวทางแรก สามารถวัดได้จากระดับของความร่วมมือที่ผู้นำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติมีต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้กำหนดนโยบาย ถ้าระดับของความร่วมมือสูง ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมสูงไปด้วย และในทางกลับกันถ้าระดับความร่วมมือมีต่ำ นั้นย่อมหมายความว่าระดับของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะมีสูง

แนวทางที่สอง สามารถพิจารณาได้จากเงื่อนไขที่ว่า ได้มีการบรรลุผลการปฏิบัติตามนโยบายนั้นตามภาระหน้าที่ขององค์กรที่รับผิดชอบอย่างราบรื่น และปราศจากปัญหา ถ้าการปฏิบัติตามนโยบายเต็มไปด้วยความขัดแย้งหรือมีอุปสรรคเกิดขึ้นมากเท่าใด ระดับของความล้มเหลวก็น่าจะมีสูงขึ้นเท่านั้น

แนวทางที่สาม สามารถวัดได้จากการที่นโยบายนั้นก่อให้เกิดผลการปฏิบัติในระยะสั้น และหรือก่อให้เกิดผลกระทบที่พึงปรารถนาหรือไม่ ถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างรวดเร็ว และเป็นไปตามที่คาดหวัง ระดับความสำเร็จก็ย่อมมีสูง

ปิยะนุช คล้ายเงิน (2550: 85) ได้เสนอว่าการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังขึ้นอยู่กับบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น บทบาทของฝ่ายการเมือง ซึ่งเป็นฝ่ายควบคุมกำกับดูแลระบบราชการและข้าราชการซึ่งเป็นฝ่ายรับผิดชอบในการปฏิบัติโดยตรง และผู้รับบริการทั้งในแง่บุคคลและกลุ่มซึ่งเป็นผู้รับผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งบทบาทขององค์กรและผู้เกี่ยวข้องจะมีความแตกต่างกัน หากฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีความจริงจังและจริงจังในการปฏิบัติงานนโยบายนั้นย่อมสำเร็จได้ง่าย

จากการศึกษาแนวความคิดและตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของนักวิชาการชาวต่างประเทศ และชาวไทย สามารถสรุปได้ว่า การศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาปัจจัยหรือตัวแปรที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จนั้นเกี่ยวข้องกับปัจจัยจำนวนมาก

อย่างไรก็ดี กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 นั้น ควรจะต้องนำแนวความคิดหรือตัวแบบทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม โดยผสมผสานกับองค์ความรู้ของสาระสำคัญของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 และหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับการนำไปปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางสร้างกรอบความคิดให้สอดคล้องกับงานวิจัยมากที่สุด

2.2 องค์ความรู้โดยสังเขป

2.2.1 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ความหมายของพระราชบัญญัติ (จันทร สีหามุนี. 2553) เป็นกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์รองจากกฎหมายรัฐธรรมนูญที่ตราขึ้นเป็นกฎหมายบังคับใช้แก่ประชาชน โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ซึ่งประกอบด้วยสภาผู้แทนและวุฒิสภา พระราชบัญญัติจะมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์และเป็นเครื่องมือของฝ่ายบริหารในการใช้อำนาจ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ซึ่งเนื้อหาของพระราชบัญญัตินั้นจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญทั่วไป เรียกว่าประเพณีการปกครองของประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นอกจากนี้ เนื้อหาของพระราชบัญญัติยังมีลักษณะกำหนดกฎเกณฑ์ เป็นการทั่วไปในการก่อตั้ง เปลี่ยนแปลงกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิและหน้าที่ของบุคคล ตลอดจนจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลได้ตามที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจไว้

จากที่มาและความหมายของพระราชบัญญัติ ตามที่ จันทมร สีหาบุญดี ได้เรียบเรียงไว้สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติ คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นตามคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา พระราชบัญญัติถือเป็นกฎหมายที่มีศักดิ์รองมาจากรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยปกติพระราชบัญญัติจะมีลักษณะเป็นการนำเอาหลักเกณฑ์สำคัญ ๆ ที่ต้องการให้ประชาชนทั่วไปปฏิบัติตามมากำหนดไว้ เพื่อเป็นหลักหรือเป็นแนวทาง รวมทั้งกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ทั้งหลาย และกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามด้วย

2.2.1.1 ความหมายของเครื่องสำอาง

ความหมายของคำว่า “เครื่องสำอาง” ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 (กองควบคุมเครื่องสำอาง. กฎหมาย) กำหนดไว้ว่า

(1) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ทา ถู นวด โรย พ่น หยอด ใส่ อบ หรือกระทำด้วยวิธีอื่นใด ต่อส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเพื่อความสะอาด ความสวยงาม หรือส่งเสริมให้เกิดความสวยงาม และรวมตลอดทั้งเครื่องประดับผิวต่างๆด้วย แต่ไม่รวมถึงเครื่องประดับ และเครื่องแต่งตัวซึ่งเป็นอุปกรณ์ภายนอกร่างกาย

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอางโดยเฉพาะ หรือ

(3) วัตถุอื่นที่กำหนดโดยกฎกระทรวงให้เป็นเครื่องสำอาง

อาจสรุปง่ายๆ ว่าเครื่องสำอาง เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้เฉพาะกับผิวภายนอกเท่านั้น เช่น ผิวหนัง ริมฝีปากและในช่องปาก เส้นผม เล็บรวมทั้งอวัยวะเพศส่วนนอก

- ใช้เพื่อความสะอาด
- ใช้เพื่อระงับกลิ่นกาย แต่งกลิ่นหอม
- ใช้เพื่อปกป้องหรือส่งเสริมให้มีสุขภาพที่ดี ปรับแต่งให้แลดูดี โดยที่ไม่สามารถไป

มีผลต่อโครงสร้างหรือการทำหน้าที่ใดๆ ของร่างกายมนุษย์

2.2.1.2 การควบคุมเครื่องสำอาง

เครื่องสำอาง ทุกชนิดจัดเป็นเครื่องสำอางควบคุม (พรพิมล ชัดตินานนท์. 2545) ซึ่งผู้ผลิต นำเข้าต้องแจ้งรายละเอียดยังสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือกลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ที่สถานที่ผลิตตั้งอยู่เสียก่อน จึงจะสามารถจำหน่ายได้ ซึ่งรายละเอียดต่างๆจะประกอบด้วยข้อมูลสำคัญ เช่น ชื่อเครื่องสำอางประเภทเครื่องสำอางรูปแบบผลิตภัณฑ์ รายละเอียดของผู้ผลิต และที่สำคัญคือต้องแจ้งข้อมูลรายการและปริมาณของสารเคมีที่เป็นส่วนผสมของเครื่องสำอางนั้น

2.2.1.2 สารห้ามใช้ในเครื่องสำอาง (พรพิมล ชัดตินานนท์. 2545)

พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการกำกับดูแล จึงมีการวางกรอบกำหนดตามกฎหมายให้ผู้ประกอบธุรกิจนำไปปฏิบัติ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอางฯจะติดตามตรวจสอบว่าผู้ประกอบธุรกิจได้ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องสำอางอย่างถูกต้อง เหมาะสมหรือไม่ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจจึงจำเป็นต้องสนใจเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ เพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติให้ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาจะติดตามตรวจสอบความปลอดภัยของเครื่องสำอางที่วางตลาดแล้ว ด้วยการเก็บตัวอย่างส่งให้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ตรวจวิเคราะห์เครื่องสำอางใดที่ตรวจวิเคราะห์พบว่ามีสารห้ามใช้ ถือว่าเป็นเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ ผู้ใดผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายเครื่องสำอางดังกล่าว จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเครื่องสำอาง มีอำนาจประกาศผลการตรวจสอบหรือผลวิเคราะห์เครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยให้ประชาชนทราบ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค (ตามมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535)

2.2.3 โครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง ปี 2553-2556

(สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา 2553-2556)

1) หลักการและเหตุผล

ปัญหาอันตรายจากสารเคมีที่ลักลอบใช้เป็นส่วนผสมในเครื่องสำอาง

เครื่องสำอางเป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้กับผิวหนังภายนอก เพื่อความสะอาด สวยงาม หรือแต่งกลิ่นหอม ในชีวิตประจำวัน การกำกับดูแลเครื่องสำอางจึงไม่เข้มงวดเท่าผลิตภัณฑ์สุขภาพอื่นๆ เช่น อาหาร ยา หรือเครื่องมือแพทย์ ปัจจุบันพบว่าเครื่องสำอาง ครีม หรือ โลชั่นประเภทบำรุงผิวป้องกัน

แสงแดดหรือทำให้หน้าขาว มักมีการลักลอบผสมสารที่เป็นอันตราย เช่น สารประกอบของปรอท สารไฮโดรควิโนนหรือกรดวิตามินเอ ผสมอยู่ในปริมาณที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้ ผู้ป่วยหลายรายต้องเข้ารับ การบำบัดรักษาและหลายรายที่ไม่สามารถเยียวยาแก้ไขผิวหนังที่เสียไปให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ บางรายต้องประสบกับฝ้าถาวรอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของเนื้อเยื่อใต้ผิวหนัง (Ochronosis) หรือผิวหนังดำขาวซึ่งเกิดจากเซลล์ที่ผิวหนังถูกทำลาย (Leucomelanoderma) เครื่องสำอางกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่แต่เดิมจัดเป็นเครื่องสำอางทั่วไปซึ่งผู้ผลิตสามารถผลิต และวางจำหน่ายได้โดยไม่ต้องขออนุญาต การผลิตก็ทำได้ง่ายทั้งในตึกแถว คอนโด หรือบ้านพักอาศัยทั่วไป การติดตามตรวจสอบ จึงทำได้ยาก

ความต้องการเครื่องสำอางกลุ่มที่ช่วยดูแลปกป้องผิวรวมทั้งกลุ่มที่แสดงสรรพคุณว่า สามารถ ทำให้ผิวขาวกระจ่างใสได้เพิ่มสูงมากขึ้นในปัจจุบัน ด้วยสาเหตุจากภาวะสภาพอากาศโลก ร้อน ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ ผลิตภัณฑ์ที่สามารถปกป้องผิวจากอันตรายของรังสีเหล่านี้ จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้ ผู้ประกอบธุรกิจส่วนหนึ่งยังมุ่งทางการตลาดด้วยการโฆษณา ชักชวนให้เกิดค่านิยม โดยเน้นว่าความสวยต้องคู่กับผิวขาวใส ดังนั้นเมื่อกลุ่มผู้บริโภคส่วนใหญ่มี ค่านิยมที่ต้องการให้ผิวขาว จึงมองหาผลิตภัณฑ์ที่ใช้ได้ผลเร็วในราคาย่อมเยา ส่งเสริมให้ เครื่องสำอางผิดกฎหมายที่ผสมสารห้ามใช้ซึ่งสามารถทำให้ผิวขาวได้ผลเร็วและราคาถูกเกิดขึ้น มากมายหลากหลายยี่ห้อ

ตาราง 2 แสดงสถิติการประกาศรายชื่อเครื่องสำอางอันตราย

ปี	2548	2549	2550	2551	2552
รายการ	54	58	89	84	124

กฎหมายเครื่องสำอาง ได้กำหนดให้เครื่องสำอางบางประเภทเท่านั้นที่ต้องทำการขึ้น ทะเบียนหรือจดแจ้งก่อนการผลิตหรือนำเข้า นับว่าเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ทำให้เครื่องสำอางส่วนใหญ่ จำนวนมากขาดการควบคุมกำกับดูแลตั้งแต่ต้น ปัจจุบันจึงได้ทำการปรับปรุงข้อกำหนดเพื่อให้ เครื่องสำอางทุกประเภทต้องจดแจ้งก่อนผลิตหรือนำเข้า โดยได้ออกประกาศฯควบคุมตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.2551 แต่สำหรับเครื่องสำอางเดิมที่เคยมีการผลิต นำเข้า อยู่ก่อนก็จะได้รับการผ่อนผัน ไปจนถึง สิ้นปี พ.ศ.2553 ในส่วน การควบคุมการโฆษณาเครื่องสำอาง กฎหมายไม่ได้กำหนดบังคับให้ต้องทำ การขออนุญาตโฆษณา การติดตามกำกับดูแลจึงทำได้ยาก

วัตถุประสงค์ การดำเนินโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางมีจุดมุ่งหมายเพื่อเร่งรัดบรรณรักษ์แก้ไขปัญหา ที่สำคัญ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและเพื่อเพิ่มคุณภาพมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ดังนี้

เพื่อแก้ไขปัญหาเครื่องสำอางผสมสารห้ามใช้ ที่พบมีการลักลอบผลิตและจำหน่ายอยู่ในร้านค้าย่อยทั้งในกรุงเทพฯ และกระจายอยู่ในส่วนภูมิภาคหลายพื้นที่

เพื่อแก้ไขปัญหาเครื่องสำอางที่มีฉลากภาษาไทยไม่ถูกต้อง ไม่มีฉลากภาษาไทยและฉลากแสดงแหล่งผลิตเป็นเท็จ

เพื่อแก้ไขปัญหาเครื่องสำอางปลอม ลอกเลียนแบบสินค้าที่ได้รับความนิยม

เพื่อแก้ไขปัญหาคูณภาพมาตรฐานของเครื่องสำอาง ทั้งปริมาณสารสำคัญและการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์

เพื่อแก้ไขปัญหาเครื่องสำอางที่ใช้ในสถานบริการเสริมความงาม ซึ่งพบมีผู้ใช้แล้วเกิดอาการแพ้ระคายเคืองอย่างรุนแรง

เพื่อแก้ไขปัญหาการโฆษณาโอ้อวด สรรพคุณเกินจริง หลอกลวงผู้บริโภค

เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคในการเลือกใช้เครื่องสำอางอย่างสมประโยชน์

เพื่อพัฒนายกระดับมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางให้ได้ในระดับสากล

กลวิธี แผนการดำเนินงาน พัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เป็นสากล

1) แก้ไขประกาศสำนักงานฯและกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 เพื่อควบคุมวัตถุอันตรายห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง

2) ยกร่างพระราชบัญญัติเครื่องสำอางฉบับใหม่ ออกประกาศฯควบคุมเครื่องสำอางทุกชนิดเพิ่มบทกำหนดโทษ เพิ่มบทบัญญัติควบคุมการโฆษณา

3) ออกประกาศฯกำหนดควบคุมรายการสารตามมาตรฐานสากล

พัฒนาการกำกับดูแลให้เครื่องสำอางปลอดภัย

1) ติดตามเฝ้าระวังเครื่องสำอางกลุ่มเสี่ยงเพื่อให้ฐานข้อมูลเครื่องสำอางกลุ่มเสี่ยงครบถ้วนทันต่อเหตุการณ์โดยเก็บตัวอย่างเครื่องสำอางกลุ่มเสี่ยงในท้องตลาดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องสำอาง ณ ด้านอาหารและยา จัดส่งข้อมูลข่าวสารทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและออกประกาศฯแจ้งเตือนเครื่องสำอางผิดกฎหมาย สารห้ามใช้เครื่องสำอางปลอม

2) รมรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภค ผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องสำอางผิดกฎหมาย และอันตรายที่เกิดต่อผู้ใช้โดยผลิตภัณฑ์และเผยแพร่ความรู้ และเน้นให้ตระหนักถึงอันตรายที่จะได้รับจากเครื่องสำอางผิดกฎหมาย ประชาสัมพันธ์แถลงข่าว เผยแพร่การจับกุมเครื่องสำอางผิดกฎหมาย ผลิตเอกสารเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องสำอางผิดกฎหมาย โครงการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเครื่องสำอางแก่ร้านจำหน่ายรายใหญ่ รายย่อยและร้านขายยา ประชาสัมพันธ์ต่อผู้บริโภคโดย Mobile Unit ทั่วประเทศ ประชาสัมพันธ์ให้แจ้งข้อมูลเบาะแสผู้กระทำผิด โดยมีสินบนนำจับ

3) เร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัยจากเครื่องสำอางผิดกฎหมายโดยติดตามตรวจสอบผู้จำหน่าย ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ทลายแหล่งผลิต แหล่งกระจายสินค้าผิดกฎหมาย ประสานสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จับกุมผู้ผลิตและตั้งด่านสกัดการแพร่กระจายสินค้าผิดกฎหมาย ติดตามตรวจสอบสถานเสริมสวยและคลินิกเสริมความงามและติดตามตรวจสอบโฆษณาเครื่องสำอางทางสื่อต่างๆ

พัฒนาศักยภาพผู้บริโภค เพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักถึงความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางอย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่อต่างๆ เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ ประชาสัมพันธ์เชิงรุกทางสถานีโทรทัศน์/วิทยุ/หนังสือพิมพ์ รายการประชาสัมพันธ์โทรทัศน์/สถานีวิทยุ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ www.oryor.com เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางป้องกันมิให้ประชาชนตกเป็นเหยื่อการโฆษณาโอ้อวดเกินจริง เลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางอย่างรู้เท่าทันและตลอดจนดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้บริโภคสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากการเลือกใช้เครื่องสำอางกลุ่มเสี่ยง ราคาถูก

พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ โดยพัฒนาผู้ผลิตเครื่องสำอางตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเครื่องสำอาง (GMP) เพื่อให้เครื่องสำอางที่ผลิตในประเทศไทยมีคุณภาพดี ปลอดภัย เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ชุมชน วิชาชีพ ชุมชน โดยจัดทำโครงการพัฒนาการใช้สมุนไพรในเครื่องสำอางอย่างปลอดภัย โครงการพัฒนาโรงงานต้นแบบเพื่อเป็นศูนย์กลางการผลิตผลิตภัณฑ์สุขภาพชุมชนในแต่ละพื้นที่

พัฒนาศักยภาพบุคลากรและกระบวนการ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ทั้งในส่วนกลาง ภูมิภาค/ท้องถิ่น และสังกัดกรุงเทพ ทั้งด้านวิชาการ การฝึกปฏิบัติ เอกสารวิชาการ และข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริมสนับสนุน จัดให้มีศูนย์ข้อมูล บริการแก่ผู้บริโภคและผู้ประกอบการธุรกิจ ในการตรวจสอบ

ข้อมูลการจดแจ้ง เพื่อให้ทั้งผู้บริโภครและผู้ประกอบการจำหน่ายสามารถมั่นใจได้ว่าสินค้าที่ใช้หรือที่สั่งซื้อได้มีการจดแจ้งไว้ตามกฎหมายแล้ว

วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ 1) ศึกษาวิจัยและส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และทัศนคติต่อการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางโดยเน้นให้คำนึงถึงความปลอดภัยและใช้อย่างสมประโยชน์ 2) ศึกษาวิจัยองค์ความรู้ทั้งในทางด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัยของสารที่ใช้เป็นส่วนผสมในเครื่องสำอาง

ระยะเวลาดำเนินงาน เดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 - กันยายน พ.ศ. 2556

สถานที่ดำเนินงาน ส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มควบคุมเครื่องสำอาง กองงานด้านอาหารและยา กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค กองส่งเสริมงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพในส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ศูนย์ประสานงานพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพชุมชน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 1) ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการใช้ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง 2) เครื่องสำอางมีคุณภาพมาตรฐานส่งผลโดยตรงต่อผู้บริโภคและเอื้อต่อการส่งออกในระดับคุณภาพมาตรฐานสากล 3) ผู้บริโภคมีความรู้ในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยและใช้อย่างสมประโยชน์ไม่ตก เป็นเหยื่อการโฆษณาโอ้อวดเกินจริง 4) สามารถประสานการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งในด้านคุณภาพมาตรฐาน การรายงานอาการไม่พึงประสงค์และ Rapid Alert System

2.2.4 ความเป็นมาของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.)

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.) เป็นหน่วยงานในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง เดิมมีชื่อว่ากองบังคับการทะเบียน และเป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยและเป็นข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2482 จึงได้โอนมาสังกัดอยู่กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเป็นแผนกหนึ่งเรียกว่าแผนกยานพาหนะอยู่กองกับการ 4 กองตำรวจสันติบาล ปี พ.ศ. 2486 ได้ยกฐานะจากแผนกยานพาหนะขึ้นเป็นกองทะเบียน ปี พ.ศ.

2503 ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมตำรวจใหม่โดยแบ่งส่วนราชการกองบังคับการทะเบียนออกเป็น 3 กองกำกับการ ปี พ.ศ. 2531 ได้มีการโอนทะเบียนยานพาหนะ ของ กองกำกับการ 3 รับผิดชอบปฏิบัติขึ้นอยู่กับ กรมการขนส่งทางบก และรับงานตามพระราชบัญญัติการควบคุมกิจการเทปและวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 มาปฏิบัติแทน ปี พ.ศ. 2545 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดหน้าที่การงานของกองทะเบียนใหม่ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 3 งาน และ 3 กองกำกับการ ตามระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คณะรัฐมนตรีมีมติให้โอนภารกิจด้านทะเบียนและนายตรวจซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ตามมาตรา 56 แห่ง พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2547 ให้กระทรวงมหาดไทย เมื่อ 12 ตุลาคม 2547

กระทรวงมหาดไทยได้แก้ไขประกาศกระทรวงฯ เกี่ยวกับการมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธ พ.ศ. 2490 โดยเปลี่ยนแปลงนายทะเบียนอาวุธปืนกรุงเทพฯ จาก ผู้บังคับการกองทะเบียน (ผบก.ท.) เป็นอธิบดีกรมการปกครองเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2548 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ปรับปรุงโครงสร้างใหม่และกำหนดหน้าที่การงานของกองทะเบียนใหม่ แบ่งส่วนราชการที่รับผิดชอบออกเป็น 1 งาน และ 3 กองกำกับการ และ 7 กันยายน 2552 มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการ หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้กับหน่วยราชการ พ.ศ. 2552 ยกเลิกส่วนราชการเดิมตาม พระราชกำหนดแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมแล้วจัดตั้งส่วนราชการใหม่ประกอบด้วย มติ ก.ตร.ในการประชุมครั้งที่ 6/2552 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2552 ได้อนุมัติยุบเลิกตำแหน่งต่างๆ ในส่วนราชการเดิม กำหนดตำแหน่งให้ส่วนราชการใหม่ จากกองบังคับการทะเบียน เป็นกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.)

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคมีหน้าที่หลักคือ รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาหารและยา สืบสวน สอบสวน และปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยา แบ่งอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ประกอบไปด้วย 4 กองกำกับการ กับอีก 1 กองอำนวยการ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

กองกำกับการ 1 รักษาความสงบเรียบร้อยป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สืบสวน สอบสวนและปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคและความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่

กรุงเทพมหานคร รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

กองกำกับการ 2 รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สืบสวน สอบสวนและปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและความผิดอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องทั่วประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

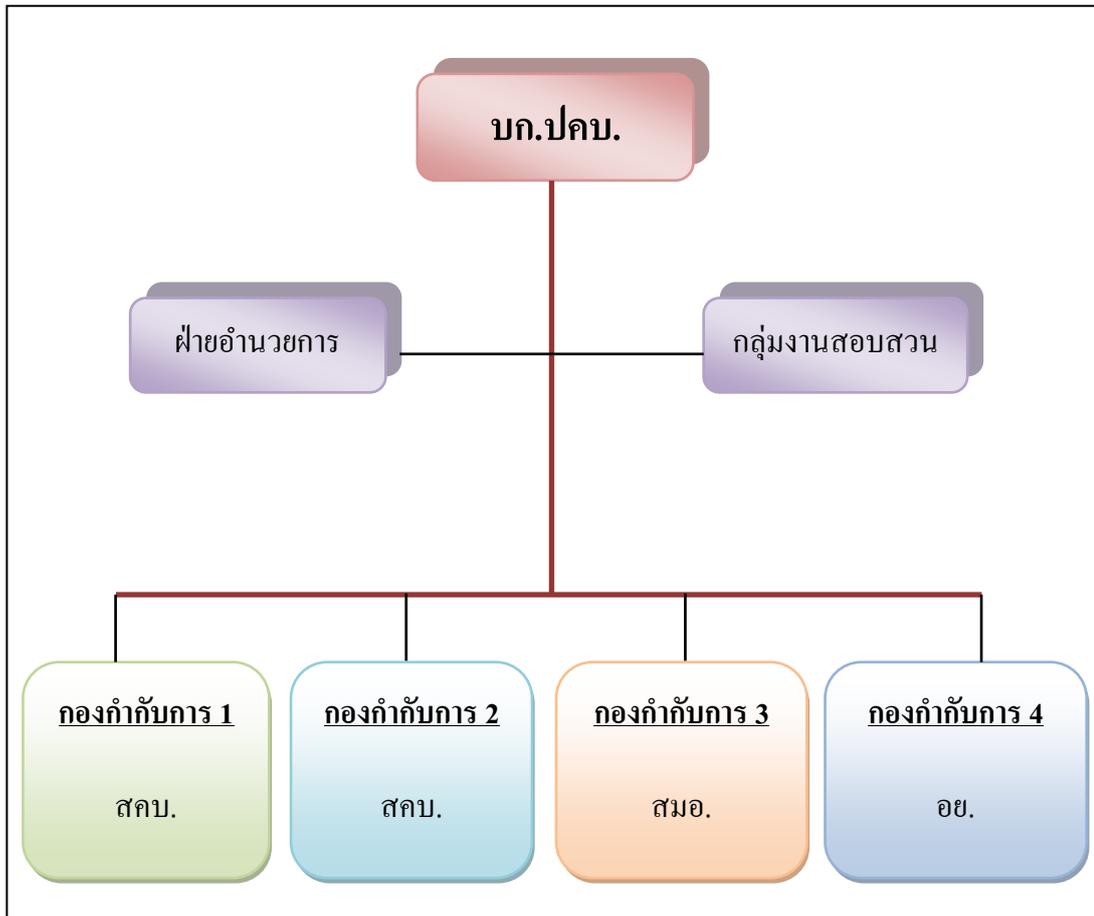
กองกำกับการ 3 รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สืบสวน สอบสวนและปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั่วราชอาณาจักร และกฎหมายอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ และเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

กองกำกับการ 4 รักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาหารและยา สืบสวน สอบสวนและปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับอาหารและยา และความผิดอื่นที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (ทั่วประเทศ) รวมทั้งปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

กองอำนวยการ งานธุรการและงานสารบรรณ งานบริหารงานบุคคล งานกฎหมาย งานคดี และงานวินัย งานยุทธศาสตร์ นโยบายและแผน งานการเงินและงานบัญชี งานงบประมาณ งานส่งกำลังบำรุง งานสวัสดิการ งานช่วยอำนวยการและงานเลขานุการ งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร งานฝึกอบรม งานการข่าว งานบันทึก ตรวจสอบ และรายงานข้อมูลสถานภาพกำลังของข้าราชการตำรวจในสังกัด รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวกับฐานข้อมูลกำลังพลกลางของ สตช. และทำให้ข้อมูลสถานภาพกำลังพลในความรับผิดชอบเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

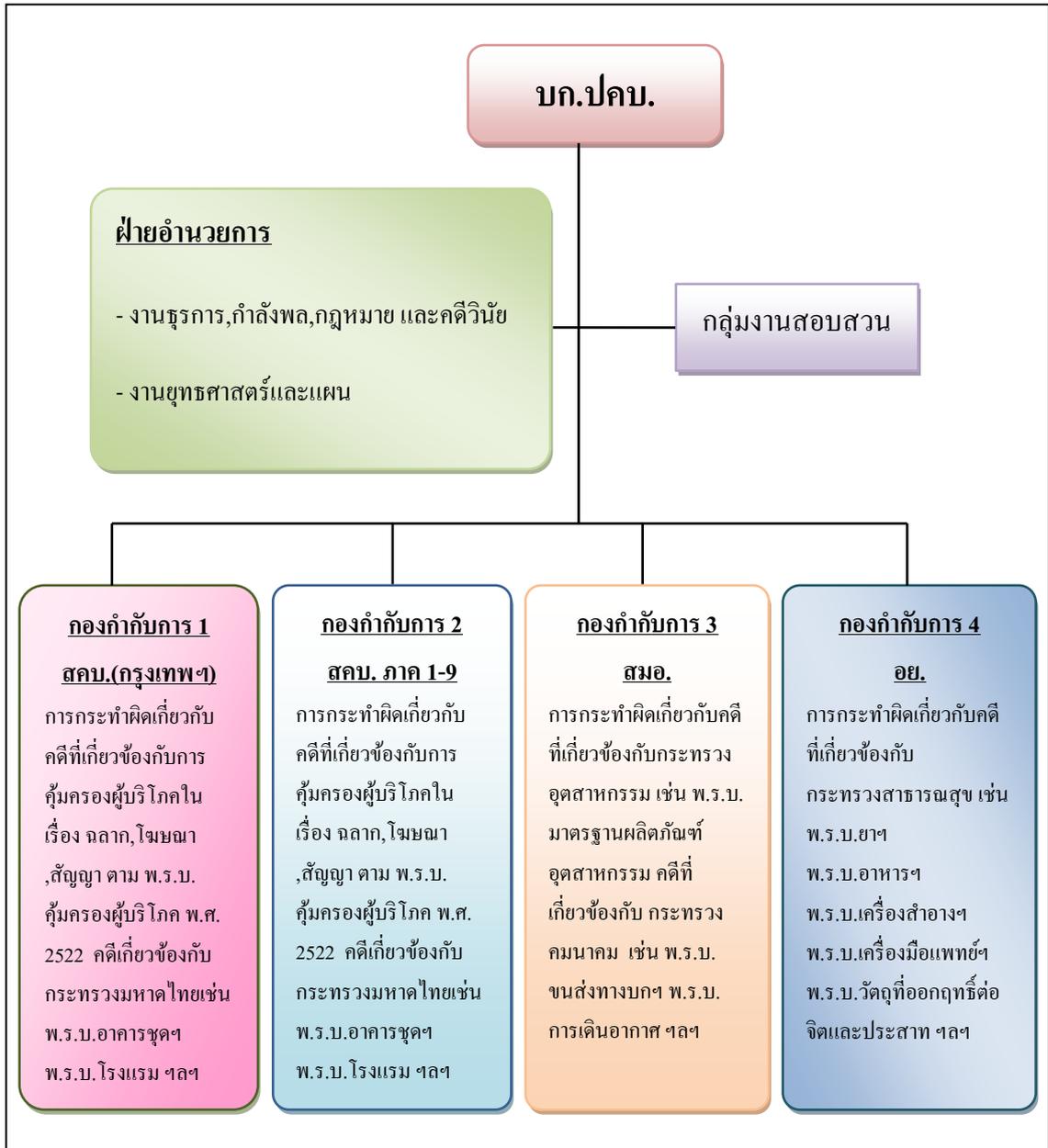
2.2.4.1 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.)

แผนภาพ 2.12 โครงสร้างตามกฎกระทรวงฯ

ที่มา: กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.)

แผนภาพ 2.13 โครงสร้างของความผิดชอบของกองกำกับการในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ที่มา: กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (บก.ปคบ.)

มีจำนวนข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคทั้ง 4 กองกำกับการ และอีก 1 กองอำนวยการ แบ่งเป็นชั้นสัญญาบัตรทั้งหมด 64 คน ชั้นประทวน 145 คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 209 คน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

การประเมินผลสัมฤทธิ์การพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคของ กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค ปี พ.ศ. 2553 โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ศึกษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้ผลสรุปในส่วนของค่าความเชื่อมั่นคือ

ผลิตภัณฑ์ยา	ร้อยละ 97.1 (97.2)
ผลิตภัณฑ์อาหาร	ร้อยละ 98.1 (97.7)
ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง	ร้อยละ 86.8 (83.7)
ผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์	ร้อยละ 94.9 (94.7)
ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน	ร้อยละ 91.5 (89.2)

ผลวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ในด้านของผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง จะได้รับความเชื่อมั่นในการรับรองความปลอดภัยน้อยที่สุดในกลุ่มผลิตภัณฑ์สุขภาพทั้ง 5 ด้าน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ควรณรงค์เรื่องการไม่ใช้เครื่องสำอางที่ประกาศว่ามีส่วนผสมสารอันตราย ต่อเนื่องเนื่องจากยังพบผู้มีพฤติกรรมไม่ถูกต้องมากพอสมควรการวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาความรู้และพฤติกรรมการเลือกซื้อและบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพของประชาชน ซึ่งจะศึกษาเฉพาะความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ พฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยารณรงค์ให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้แก่ประชาชน ตามแผนพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 (เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2552 – เดือน กันยายน พ.ศ. 2553)

จากการศึกษางานวิจัยนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบว่า โครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางเป็นนโยบายที่เร่งด่วน ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง 2535 อันได้แก่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่ประสานกับกองบัญชาการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ยังต้องดำเนินตามภารกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องใช้ความสามารถความมีสมรรถนะสูงของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งในระดับนโยบายและระดับผู้ปฏิบัติงาน

และจากการศึกษาเรื่อง ปัญหากฎหมายในการดูแลผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของ ศศินิชฐา ถนอมวงษ์วัฒนะ (2551) ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงมาตรการของบทบัญญัติ การบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น ซึ่งในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

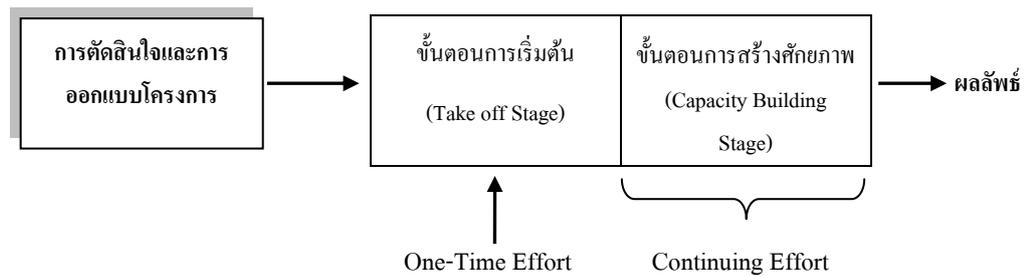
กับงานวิจัยเรื่อง กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 นั้น ผู้วิจัยควรจะต้องมีความรู้อันเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติที่ว่าไว้ในมาตรการของพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นอย่างดี เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ทั้งในด้านของการรวบรวมประเด็นปัญหา การสร้างบทสัมภาษณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาเชิงคุณภาพ จะต้องใช้แนวทางการสัมภาษณ์ที่ลุ่มลึก กับผู้ปฏิบัติงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ ตามนโยบายของการปราบปรามการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งบทบัญญัตินี้ดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องทั้ง การศึกษามาตรการ รายละเอียดต่างๆ ความสอดคล้องสมเหตุสมผลกับการปฏิบัติงานจริง

ยกตัวอย่างเช่น กรณีมีผู้แจ้งเบาะแสเครื่องสำอางผิดกฎหมายโดยคาดว่าจะ เป็นเครื่องสำอางอันตราย กับหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องไปปฏิบัติหน้าที่ ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดดังกล่าว เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนั้น (ซึ่งจะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้) จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ด้วย ว่ามาตรการควบคุมนี้ประกอบไปด้วยเนื้อหา สารเช่นไรบ้าง ขอบเขตอัตราส่วนเท่าใดของสารที่เป็นส่วนผสม ในเครื่องสำอาง ซึ่งหากมากกว่าอัตราที่กำหนดจะถือว่าเป็นเครื่องสำอางอันตราย หรือเครื่องสำอางผสมสารห้ามใช้ อันก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชนผู้บริโภค เช่น “บางกรณี ของปัญหาที่ผู้วิจัยจะหยิบยกมาอย่างหนึ่ง คือ สารไฮโดรควิโนน ถ้ากรณีตรวจพบตามสถานเสริมความงาม หรือร้านค้าทั่วไป จะเป็นอัตราผสมที่เท่าไรก็ตาม จะถือว่าผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ แต่กรณีถ้าสถานที่ตรวจพบเป็นคลินิกเวชกรรมที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีแพทย์ผิวหนังที่มีใบประกอบวิชาชีพในคลินิกที่จ่ายยารักษาฝ้าโดยแพทย์ ยังสามารถจ่ายให้ผู้ป่วยได้ตามความเหมาะสมตามดุลยพินิจของแพทย์เป็นผู้จ่ายหรือขายเครื่องสำอางหรือยานั้น” การใช้ครีมที่มีส่วนผสมของไฮโดรควิโนนที่อยู่ภายใต้การควบคุมของแพทย์ ที่ผสมสารไฮโดรควิโนน ไม่เกิน 2% (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) กำหนดให้ผสมสารไฮโดรควิโนนในการรักษาฝ้าได้ไม่เกิน 2%) จะไม่ถือว่าผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งปัญหานี้ก็สร้างความไม่เข้าใจต่อผู้ค้าและผู้ดูแลปราบปรามเป็นจำนวนมากไม่น้อย ดังนั้นที่กล่าวมานี้จึงน่าจะเป็นเหตุผลตามสมควรว่าเหตุใดผู้วิจัยต้องหยิบยกมาเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการทบทวนวรรณกรรม เป็นต้น

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษาวิจัย กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในการวิจัยเชิงคุณภาพนั้น ควรจะต้องสร้างกรอบแนวคิดแบบเปิดประเด็น

ไว้กว้างๆแล้วค่อยนำข้อมูลที่ได้อามาเชื่อมโยงกับทฤษฎี ซึ่งค่อนข้างสอดคล้องกับ มอลคอม กอกจิน Goggin (1987) ที่ใช้รูปแบบกรณีศึกษานโยบายด้านสาธารณสุขของเด็กในรัฐต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา รวมถึงได้ทำการเปรียบเทียบถึงรูปแบบของนโยบาย และองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายด้านสาธารณสุขไปปฏิบัติด้วย

แผนภาพ 2.14 กระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติของมอลคอม กอกจิน (1987)

ที่มา: วรเดช จันทรศร 2554, 220

กอกจิน ได้เสนอว่า ศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากมีการออกแบบนโยบายใหม่หรือทำการปรับปรุงความสามารถของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน จากผลการศึกษากอกจิน ได้แสดงความคิดเห็นว่า ตัวแปรหลักสำคัญที่ส่งผลต่อ ศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มี 3 ประการด้วยกัน คือ นโยบาย องค์การ และผู้ปฏิบัติงาน แต่ก็มีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วย เช่น ปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อม รูปแบบการปฏิบัติงาน รูปแบบของกฎระเบียบ เป็นต้น

สำหรับนักวิชาการชาวไทย ที่มีความสนใจศึกษากการนำนโยบายไปปฏิบัติ อาทิ วรเดช จันทรศร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. 2548 ที่ได้นำเสนอทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ซึ่งได้รวบรวมแนวคิดของนักวิชาการต่างประเทศที่สำคัญๆ ไว้หลายท่าน พร้อมทั้งได้สังเคราะห์ แนวคิดต่างๆเหล่านั้นไว้ให้ศึกษาเข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยมีสาระสำคัญได้แก่ การนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองว่าไม่เป็นอุปสรรค หรือ ข้อจำกัดในการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขทางด้านเวลา และสถานการณ์ที่แวดล้อม ด้วย ทั้งนี้เนื่องจากการนำนโยบายไป ปฏิบัติในเวลาที่ไม่เหมาะสม หรือการนำนโยบายไป ปฏิบัติในเวลาที่เหมาะสม หรือการนำนโยบายไปปฏิบัติในสถานที่หรือสถานการณ์ที่ไม่เอื้อ ประโยชน์ต่อการดำเนินนโยบายอาจส่งผลให้นโยบายนั้นล้มเหลวตั้งแต่เริ่มต้นได้ การนำนโยบาย

ไปปฏิบัติที่ผิดเวลาอาจมีหลายลักษณะเช่น การนำนโยบายเดิมหรือนโยบายที่มีอยู่มาแล้วมาปฏิบัติในเวลาปัจจุบันหรือในอนาคตข้างหน้าโดยที่นโยบายนั้นอาจไม่มีความจำเป็น ณ เวลานั้น ซึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะนี้เรียกว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติผิดเวลา หรือการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นระยะเวลาที่ไม่เหมาะสมก็อาจทำให้นโยบายล้มเหลวได้เช่นกัน ซึ่งจะเห็นได้จากกรณีที่นโยบายหลายนโยบายมีระยะเวลาในการดำเนินงานมากเกินไปหรือสั้นเกินไป การนำนโยบายไปปฏิบัติในลักษณะนี้เรียกว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติผิดระยะเวลาอีกด้วยอย่างหนึ่ง ได้แก่ นโยบายด้านนวัตกรรม จะเห็นได้ว่าการนำนวัตกรรมมาใช้ในหน่วยงานของรัฐนั้นจะต้องคำนึงถึงการยอมรับของผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญด้วย เนื่องจากเมื่อนำนวัตกรรมมาใช้ จะทำให้รูปแบบการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จะมากหรือน้อยนั้นแล้วแต่ว่าหน่วยงานนั้นมีพื้นฐานของการดำเนินงานเป็นอย่างไร แต่หากหน่วยงานใดไม่มีประสบการณ์ในการนำนวัตกรรมไปใช้หรือมีรูปแบบการดำเนินงานที่ไม่ยืดหยุ่น ก็จะส่งผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานมากได้เช่นกันดังตัวอย่างที่เห็นชัดเจนได้จากการนำระบบการประเมินผลและระบบการให้ทุนให้โทษมาใช้ในหน่วยงานของรัฐบางแห่ง ทำให้เกิดการต่อต้านและไม่เห็นด้วยจากผู้ปฏิบัติงานบางคน ซึ่งอาจทำให้นโยบายดังกล่าวไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจัง

นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยและองค์ประกอบของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันมาก ซึ่งหากจำแนกออกเป็นประเภทของปัจจัยจะสามารถจำแนกได้ออกเป็น 7 ปัจจัยใหญ่ๆ ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านองค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านบุคลากรและผู้ปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก ปัจจัยด้านกลุ่มเป้าหมายหรือประชาชน ปัจจัยด้านการประสานงานและการให้ความร่วมมือในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งนี้รวมถึงการยอมรับในตัวนโยบายด้วย

ญาณกร ตริเทพา (2552) ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการนำนโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ซึ่งมีประชากรคือข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นประทวนจนถึงชั้นสัญญาบัตร ของสถานีตำรวจนครบาลในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 กองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 11 สถานี จำนวนทั้งสิ้น 260 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน(ANOVA) และการวิเคราะห์การจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis) ตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-45 ปี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำนโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง เคยเข้ารับการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน สัมมนา

เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมาแล้วจำนวน 3-4 ครั้ง และปฏิบัติงานอยู่ในฝ่ายป้องกันและปราบปรามมาแล้วเป็นระยะเวลา 1-5 ปี โดยใช้แนวคิดทฤษฎีการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผสานกับ แนวคิดกระบวนการบริหารงานแบบ PORDCORB

จากการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการนำนโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ ได้แก่ ด้านนโยบาย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านทรัพยากร และด้านการได้รับความร่วมมือจากประชาชน ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการนำนโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการฝึกอบรมด้านการปราบปรามยาเสพติดและ ระดับการศึกษา

นอกจากนั้น งานวิจัยของญาณกร ศรีเทพา ยังให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการปรับปรุงนโยบายหรือมีการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสามารถที่จะนำนโยบาย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการทบทวนงานวิจัยนี้ โดยมีประชากรเป็นข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นประทวนจนถึงชั้นสัญญาบัตรซึ่งเป็นประชากรที่มีคุณสมบัติในแนวทางเดียวกัน และเกี่ยวข้องกับงานปราบปรามทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาทิในด้านของทรัพยากร ด้านการได้รับความร่วมมือจากประชาชน ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรค ที่จะนำมาใช้วิเคราะห์เป็นตัวแปรสำคัญในการสร้างกรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้ได้

ภัสราภา กุลศรีสุวรรณ(2551) ศึกษาเรื่อง การศึกษากระบวนการและปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติในโรงเรียนนำร่อง เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบ และครูในโรงเรียนจำนวน 197 คนในโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี โรงเรียนราชวินิต มัชฌิม และโรงเรียนพระราม 9 กาญจนภิเษก ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเริ่มจากการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน การกำหนดนโยบาย รวมไปถึงปัจจัยสำคัญเพื่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ได้แก่การพัฒนาบุคลากร การประชาสัมพันธ์ การปรับโครงสร้าง การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การปรับบรรยากาศและประเมินผล การมีส่วนร่วม ประกอบกับการเสนอแนะให้มีการวิเคราะห์บริบทก่อนรับนโยบาย ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญเน้นการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการดำเนินงานด้วยกิจกรรมที่เห็นผลได้ สร้างแรงจูงใจ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

จากการศึกษางานวิจัยนี้ โดยในส่วนของการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ภัสราภา กุลศรี สุวรรณได้ใช้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน และ เออร์เนสต์ อาร์ อเล็กซานเดอร์ มาประยุกต์รวมกัน โดยแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนได้แก่

- ขั้นการระดมพลัง
- ขั้นการกำหนดนโยบาย
- ขั้นกำหนดแผนงาน/กิจกรรม
- ขั้นปฏิบัติตามแผน
- ขั้นสร้างความต่อเนื่อง

ตามที่กล่าวมานี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบแนวทางการสร้างขั้นตอนในกระบวนการการนำนโยบายไปปฏิบัติในงานวิจัยของผู้วิจัยเอง และยังได้แนวทางการสร้างกรอบแนวคิดที่จะใช้ในงานวิจัยอีกด้วย

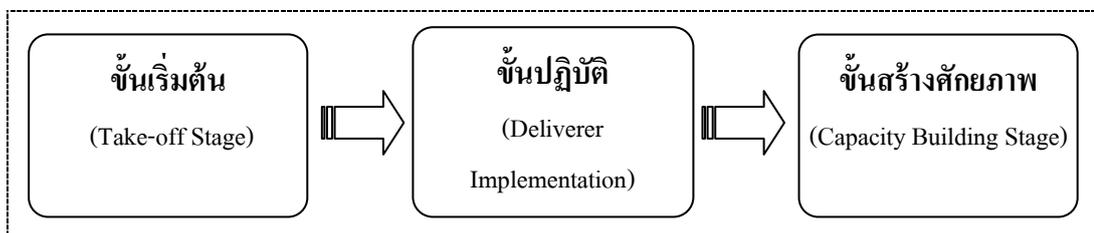
เสกสรร นิศัยกล้า (2550) ศึกษาเรื่องการนำนโยบายหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมาภิบาล) ไปปฏิบัติ กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาหาปัจจัยและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัย ที่ส่งผลเพื่อศึกษาชุดของปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถอธิบาย หรือพยากรณ์ผล และเพื่อศึกษาปัจจัยการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ

ข้อค้นพบที่ผู้วิจัยสามารถนำมาพิจารณานำปัจจัยของการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย โดยจากการศึกษาของเสกสรร นิศัยกล้า นั้นมีจุดสำคัญที่เน้นหนักประการแรกคือ สมรรถนะของผู้บริหาร สมรรถนะของผู้บริหาร กล่าวคือผู้บริหารระดับสูง รวมถึงผู้บังคับบัญชาทุกระดับในแต่ละองค์กร ต้องให้ความสำคัญและน่านโยบาย ไปปฏิบัติ อย่างจริงจัง ต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง ต้องไม่มีวาระซ่อนเร้นแบบปากว่าตาขยิบ เพราะการมีพฤติกรรมแบบนี้ จะทำให้การควบคุมไม่มีประสิทธิภาพและขาดความร่วมมือภายในองค์กร มีผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติล้มเหลวได้ง่าย ทั้งนี้เป็นผลจากข้อค้นพบที่ว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อ ผลสำเร็จการนำนโยบายการบริหารกิจการที่ดีไปปฏิบัติ

ดังนั้นควรมีการสร้างความสำเร็จนโยบายให้ทั่วถึง ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาทุกระดับ ต้องให้ความสำคัญและน่านโยบายไปปฏิบัติอย่างจริงจัง ต้องทำตัวเป็นแบบอย่าง และปัจจัยที่แต่ละองค์กรต้องให้ความสำคัญ ตามมาคือ ปัจจัยด้านการจัดหา ส่งเสริม ควบคุม ประเมินผล และการให้คุณให้โทษบุคลากร ปัจจัยด้านสมรรถนะและลักษณะองค์กรที่น่านโยบายไปปฏิบัติ และปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน

การสำรวจผลงานที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติมาทั้งหมดนี้ จาก ทฤษฎีและตัวแบบที่สำคัญต่างๆ ของนักวิชาการไทย และนักวิชาการต่างประเทศ ตลอดจนงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านของสาระสำคัญของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 รวมไปถึงงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบแนวทาง ในการสร้างกรอบแนวคิดของ การศึกษาวิจัยนี้ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม มีโครงสร้างกรอบแนวคิดที่กระชับ ซึ่งเมื่อนำมา ประยุกต์ใช้ ปรับปรุงให้สอดคล้องกัน ทำให้มีความชัดเจน ลดความซับซ้อน เหมาะกับการศึกษาวิจัย ที่เน้นหนักในเชิงคุณภาพและมีการวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย

ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวคิดของ มอลคอม กอกจิน เบอร์แมนและแมคลาฟลิน ได้เป็น กรอบการศึกษาที่สอดคล้องต่อกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัยมีความเข้าใจง่ายขึ้น โดยกรอบแนวคิดใน งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแห่งพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครอง ผู้บริโภคไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ **ขั้นเริ่มต้น** **ขั้นปฏิบัติ** และ**ขั้นสร้างศักยภาพ**

แผนภาพ 2.15 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

การกำหนดขั้นตอนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแห่งพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครอง ผู้บริโภคไว้ 3 ขั้นตอน ได้แก่ **ขั้นเริ่มต้น** **ขั้นปฏิบัติ** และ**ขั้นสร้างศักยภาพ** ผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. ขั้นเริ่มต้น (Take-off Stage)

ขั้นเริ่มต้นในงานวิจัยเรื่อง กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นขั้นตอนในการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน ซึ่งการ แปลงนโยบายนี้มีความสำคัญมาก (Berman, 1978: 157-184.อ้างใน วรเดช จันทรศร 2554: 32-42)

เพราะหากเมื่อใดที่มีการแปลงนโยบายที่คิดไปจากวัตถุประสงค์ ก็อาจกล่าวได้ว่าความล้มเหลวของนโยบายนั้นย่อมเกิดขึ้นเสียตั้งแต่แรกแล้ว ซึ่งมีปัจจัยหลายปัจจัย ที่ส่งผลทำให้นโยบายต้องถูกแปรเปลี่ยนไปจากวัตถุประสงค์เดิม ได้แก่

- ความคลุมเครือ หรือการขาดความเฉพาะเจาะจงของนโยบาย
- ความหลากหลายในเป้าหมายของนโยบาย
- ระดับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่หน่วยงานรับผิดชอบ
- ระดับความร่วมมือและความจริงจังในการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติของหน่วยงาน

รับผิดชอบ

จากที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยที่เป็นตัวแปรในขั้นตอนการเริ่มต้น (Take-off Stage) ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไว้คือ

- 1) การออกแบบแผนงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 2) การจัดสรรอำนาจหน้าที่ และกำหนดกองงานที่รับผิดชอบ
- 3) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์
- 4) ความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา
- 5) ระดับความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่หน่วยงานรับผิดชอบ

2. ชั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation)

ชั้นปฏิบัตินี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติโดยตรง โดยเบอร์แมนและแมคลาฟลิน (Berman and McLaughlin 1977 อ้างใน วรเดช 2554 หน้า 33) ได้กล่าวไว้ว่า ในบางกรณีผู้ปฏิบัติอาจยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ แต่ในบางกรณีผู้ปฏิบัติอาจปรับแผนหรือโครงการให้เข้ากับพฤติกรรมการทำงานของตนเองก็ได้ ซึ่งไม่เป็นกฎแน่นอนตายตัว นอกจากนั้นลักษณะการปฏิบัติ หรือการให้บริการของแต่ละหน่วยงานไม่สามารถควบคุมให้เป็นแบบฉบับเดียวกันได้ แม้ว่าจะมีกฎระเบียบข้อบังคับกำหนดไว้

ในงานวิจัยเรื่อง กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามนั้น เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของ 2 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้วิจัยจึงกำหนดปัจจัยที่เป็นตัวแปรใน ขั้นตอนการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไว้คือ

- 1) การกำหนดอัตราค่าสิ่งพล

- 2) ความสามารถในการปรับตัว
- 3) การประสานงานและความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน
- 4) การรายงานและประเมินผล

3. ขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage)

ศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น มอลคอม กอกกิน (Goggin, M. L. 1987) ได้กล่าวไว้ว่าสามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากมีการออกแบบนโยบายใหม่หรือทำการปรับปรุงความสามารถของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งผลการศึกษากอกกิน ได้แสดงความคิดเห็นว่า ตัวแปรหลักสำคัญที่ส่งผลต่อศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัติ มี 3 ประการด้วยกัน คือ นโยบายองค์กร และผู้ปฏิบัติงาน แต่ก็มีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วย คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม รูปแบบการปฏิบัติงาน รูปแบบของกฎระเบียบ เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงกำหนดปัจจัยที่เป็นตัวแปรใน ขั้นตอนการสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage) ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไว้คือ

- 1) บรรยากาศในองค์กร มิติด้านความขัดแย้ง
- 2) การนำนวัตกรรมมาใช้
- 3) การได้รับความร่วมมือจากประชาชน
- 4) ความสนใจของสื่อมวลชนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น
- 5) การประชาสัมพันธ์
- 6) ความแปรปรวนด้านเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อ นโยบาย

ส่วนการศึกษาปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ได้จากการทบทวนองค์ความรู้ต่างๆ ของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติจากนักวิชาการไทยและนักวิชาการต่างประเทศจนได้เป็นปัจจัยที่สอดคล้องต่อกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติที่ใช้ในแบบสอบถาม

ปัจจัยหลักของการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มีดังนี้

- ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ กฎระเบียบและข้อบังคับ การวางแผน การประเมินผล

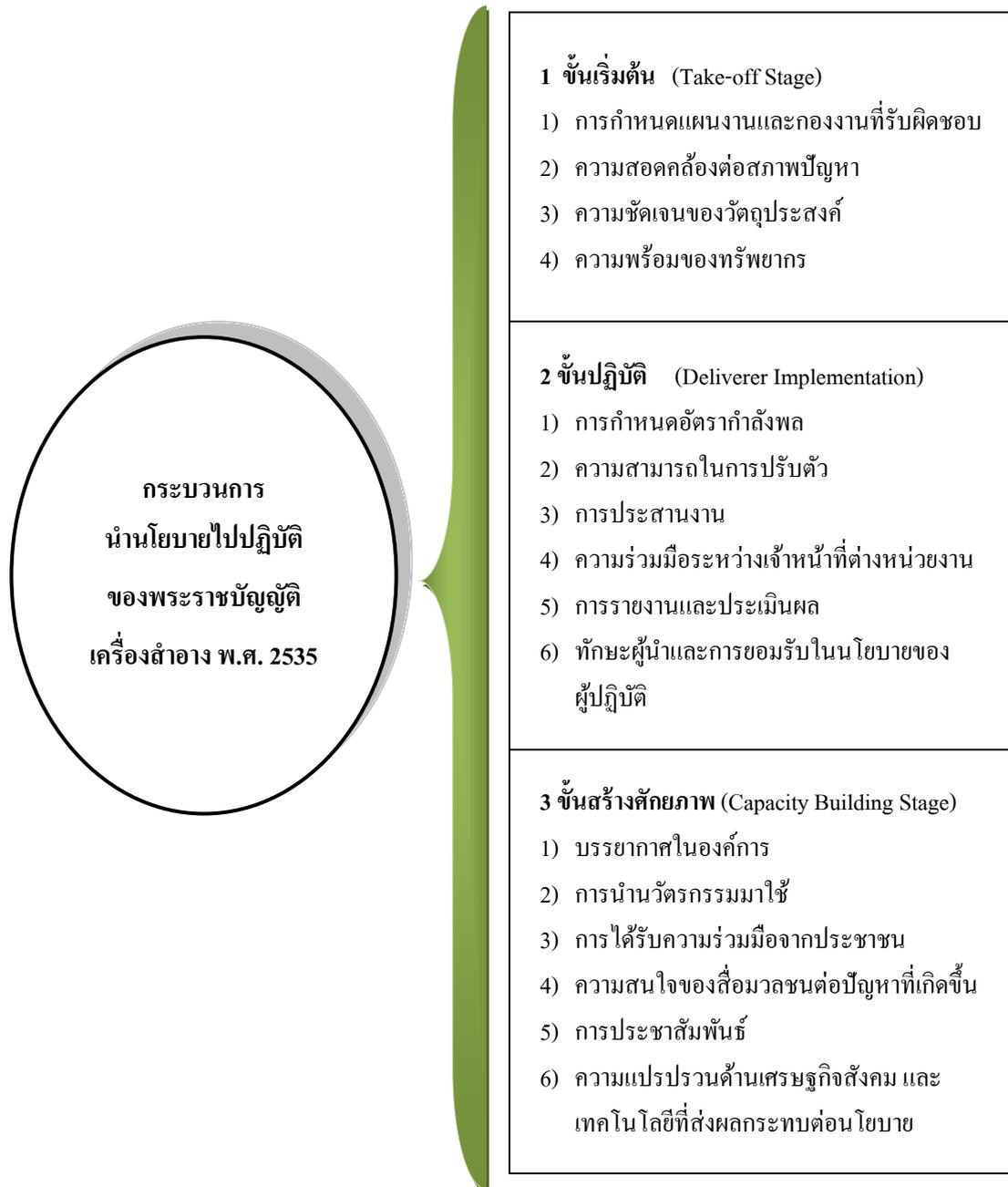
- ปัจจัยด้านการปฏิบัติ ได้แก่ การประสานงานระหว่างหน่วยงาน ทศนคติและความเป็นธรรม แรงจูงใจและกำลังขวัญ
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศการทำงาน ความขัดแย้งในหน่วยงาน ความเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี

ส่วนปัจจัยหลักของการศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

- ปัจจัยด้านนโยบาย ได้แก่ ความชัดเจนและความสอดคล้องของการออกแบบแผนงานกับวัตถุประสงค์ที่นำไปปฏิบัติ ความเหมาะสมในการจัดสรรอำนาจหน้าที่และการกำหนดกองงานที่รับผิดชอบ การรายงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน
- ปัจจัยด้านการปฏิบัติและสมรรถนะ ได้แก่ การประสานงานและความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การจัดคุณสมบัติและการเตรียมความพร้อมของบุคลากร การกำหนดขอบเขตและภารกิจ การสนับสนุนข้อมูลข่าวสาร มีความสามารถในการปรับตัว การรายงานผลการปฏิบัติงาน
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและการสนับสนุน ได้แก่ กำลังใจจากผู้บังคับบัญชา การสนับสนุนจากผู้นำ การนำนวัตกรรมใหม่มาใช้ ความร่วมมือและการสนับสนุนจากสื่อมวลชน ความร่วมมือและความเข้าใจของประชาชน

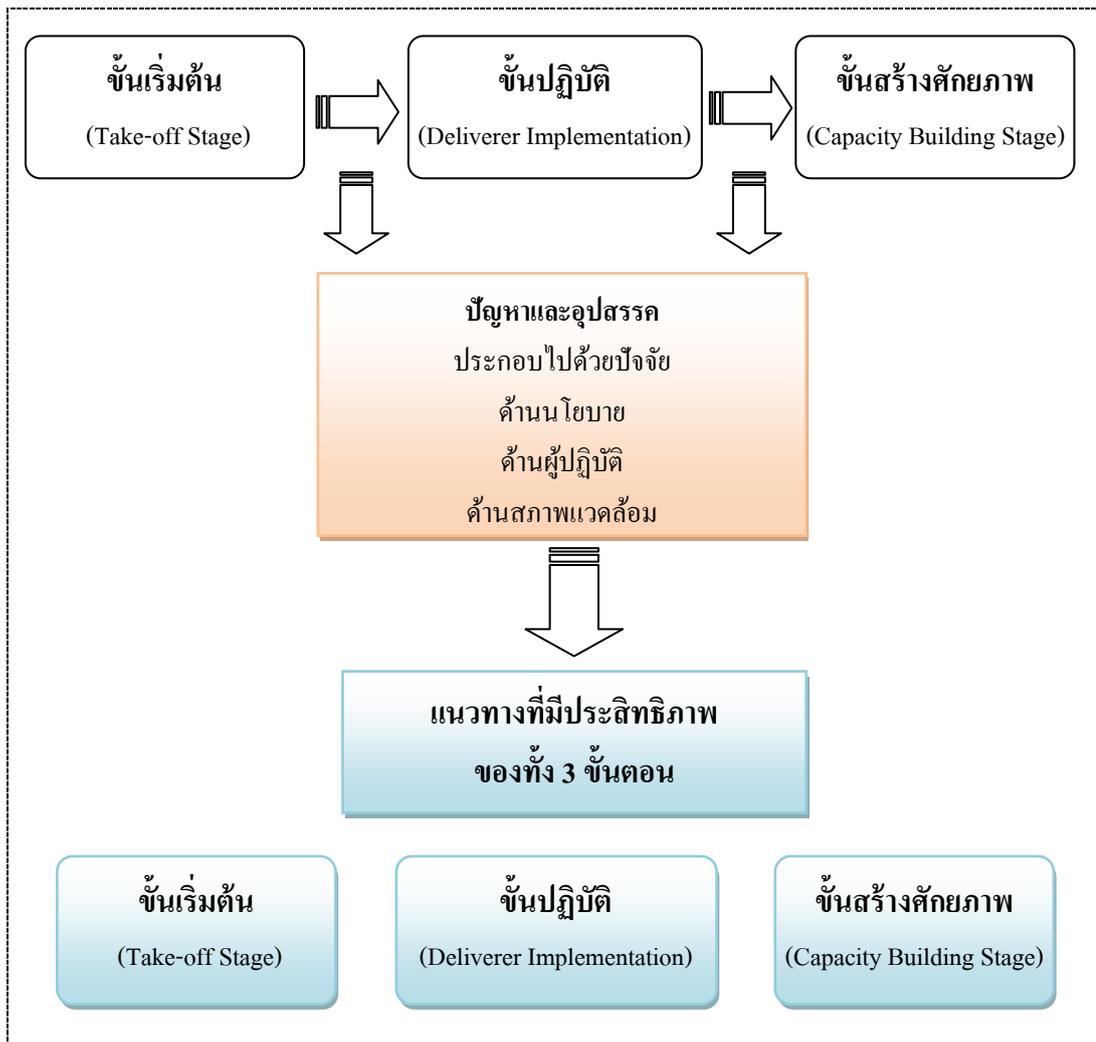
2.4 กรอบแนวความคิดในการศึกษา

2.4.1 กรอบแนวความคิดในการศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

แผนภาพ 2.16 กรอบแนวคิดแบบจำแนกในการวิจัยของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

2.4.2 กรอบแนวความคิดในการศึกษาปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

แผนภาพ 2.17 กรอบแนวคิดในการวิจัยของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535” ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิจัยไว้ ดังนี้

- 3.1 วิธีการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535” ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษา 2 วิธีการ ได้แก่ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผสมผสานกับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่

การสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก (Indept Interview)

โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารระดับนโยบายและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติการ ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลนี้ จะเป็นประโยชน์ในการวิจัย Key Informants (ชาย โพธิ์สิตา, 2550) อีกทั้งทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง โดยการพิจารณาตามความเป็นจริงในทุกมิติ (สุรางค์ จันทวานิช,

2548 : 13) ที่เกี่ยวข้องกับกานำพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

การศึกษากระบวนการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ผู้วิจัยได้ประยุกต์แนวทางการศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยใช้แนวความคิด ของมอลคอม กอกจิน ผสานกับแนวคิดของพอล เบอร์แมน จนได้เป็นแนวการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้จัดเป็น 3 ขั้นตอนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติดังนี้

- 1) ขั้นเริ่มต้น (การแปลงนโยบายเป็นแผนงาน การกำหนดกองงานที่รับผิดชอบ)
- 2) ขั้นปฏิบัติ (การปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535)

3) ขั้นสร้างศักยภาพ (แนวทางการพัฒนา กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ)

คำถามเกี่ยวกับขั้นตอนต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 โดยแบ่งออกเป็น ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านผู้ปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

แนวคำถามในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย

- ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์
- ระดับตำแหน่ง
- อายุ
- อายุงาน
- ขอบข่ายของงานที่ได้รับผิดชอบ
- ความคิดเห็นต่อกระบวนการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

วิธีวิเคราะห์ในส่วนนี้ใช้วิธีตีความเชิงตรรก โดยยึดหลักของเหตุผล

3.1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

โดยมีองค์ประกอบในประเด็นดังต่อไปนี้

ใช้แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบเลือกคำตอบให้ตรงกับสภาพของผู้ตอบเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน และการบริหารราชการ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 นั้น เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของ 2 หน่วยงาน ได้แก่ 1) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา 2) กองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ผู้วิจัยจึงได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก หน่วยงานละ 1 คน โดยรายละเอียดในการกำหนดคุณสมบัติ มีดังนี้

3.2.1.1 การกำหนดคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลจากกองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ได้แก่

- 1) เป็นผู้บริหารสูงสุดหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของในกองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
- 2) มีประสบการณ์โดยบริหารงานในตำแหน่งผู้บัญชาการมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปีและปัจจุบันยังดำรงตำแหน่งอยู่

3.2.1.2 การกำหนดคุณสมบัติผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ได้แก่

- 1) เป็นผู้บริหารสูงสุดหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

2) มีประสบการณ์โดยดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และปัจจุบัน
ยังดำรงตำแหน่งอยู่

ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 2 คน จาก 2 หน่วยงาน
ได้แก่

1) ผู้บัญชาการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับ
การคุ้มครองผู้บริโภค

2) เลขานุการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

3.2.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการตำรวจในสังกัดของกองบังคับการปราบปรามการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวน 209 คน โดยใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง
(Purposive Sampling) ซึ่งมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) เป็นข้าราชการตำรวจในสังกัดของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิด
เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคโดยปฏิบัติงานอยู่ในกองงานที่รับผิดชอบคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราช
บัญญัติเรื่องสำออง พ.ศ. 2535

2) มีประสบการณ์โดยปฏิบัติหน้าที่มาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน และปัจจุบันยังอยู่ใน
สายงานของกองงานที่รับผิดชอบคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเรื่องสำอองพ.ศ. 2535 สังกัดกอง
บังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

เมื่อพิจารณาจากเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้นี้ ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือก
กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจในกองกำกับการ 4 สังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคได้จำนวน 39 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นการเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษากระบวนการรวมทั้ง
ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเรื่องสำออง พ.ศ. 2535 โดยมี
กรอบแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นอย่างมีโครงสร้าง ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 เป็นขั้นตอนในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติพร้อมทั้งปัญหาและอุปสรรครวมถึงแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1 ขั้นเริ่มต้น (Take-off Stage) 2 ขั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation) 3 ขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage) และแนวคิดเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

3.3.2 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ของการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยต่างๆ ตลอดจนเอกสารทางราชการแล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มประชากร

ผู้ที่ตอบแบบสอบถามคือ ข้าราชการตำรวจในกองกำกับการ 4 สังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป หรือปัจจัยภูมิหลังเฉพาะบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามของข้าราชการตำรวจในกองกำกับการ 4 สังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขั้นตอนต่างๆ เพื่อศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบาย ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยกำหนดข้อคำถามทัศนเป็นมาตรฐานประเมินค่าโดยใช้เทคนิคการวัดแบบไลเคิร์ต สเกล (Likert Scale) ซึ่งมีข้อความต่างๆในการวัดตัวแปรในการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง และสร้างมาตรวัดประเมินค่าโดยแบ่งคำตอบออกเป็น 5 ระดับ ดังนั้น คะแนนแต่ละข้อ แบ่งได้ตามตารางดังนี้ คือ

ตาราง 3.1 แสดงการแบ่งเกณฑ์ระดับความคิดเห็น

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	5
เห็นด้วย	4
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1

ผู้วิจัยได้ได้กำหนดเกณฑ์การแปรผล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยของระดับปัญหาและอุปสรรค ในกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 โดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ ในการแปลข้อมูลออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่แบ่งมาตราส่วนประมาณค่าระดับ ออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้

$$\frac{\text{ค่าคะแนนสูงสุด} - \text{ค่าคะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงระดับคะแนน}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ตาราง 3.2 แสดงระดับความคิดเห็นในคำถาม

ระดับความเห็น	ระดับคะแนน	เกณฑ์เฉลี่ยวัดระดับความคิดเห็น
เห็นด้วยมากที่สุด	5	4.21 - 5.00
เห็นด้วยมาก	4	3.41 - 4.20
เห็นด้วยปานกลาง	3	2.61 - 3.40
เห็นด้วยน้อย	2	1.81 - 2.60
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1	1.00 - 1.80

3.3.3 การแปลผล

ตาราง 3.3 แสดงการแบ่งเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นคำถามส่วนที่ 2

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.80	ระดับปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	ระดับปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติน้อย
2.61 - 3.40	ระดับปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติปานกลาง
3.41 - 4.20	ระดับปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมาก
4.21 - 5.00	ระดับปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุด

ตาราง 3.4 แสดงการแบ่งเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็นคำถามส่วนที่ 3

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.80	ระดับปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด
1.81 - 2.60	ระดับปัญหาและอุปสรรคน้อย
2.61 - 3.40	ระดับปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
3.41 - 4.20	ระดับปัญหาและอุปสรรคมาก
4.21 - 5.00	ระดับปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด

3.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างแผนดำเนินการวิจัย และแบบสัมภาษณ์ขึ้นไปตรวจสอบหาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ต่อจากนั้นนำมาเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบแก้ไขในขั้นต้น เมื่อปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วผู้วิจัยจะนำเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิต่อไป

3.4.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบเบื้องต้นกับข้าราชการตำรวจในกองกำกับการ 1 สังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคจำนวน 30 คน เนื่องจากมีลักษณะสภาพคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษา รวมทั้งสภาพแวดล้อมในการบริหารจัดการตลอดจนการปฏิบัติงานมีความคล้ายคลึงกับประชากรเป้าหมายที่จะศึกษา เพื่อความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficients) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ได้ค่าแอลฟาเท่ากับ 0.98 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดว่าค่าแอลฟาที่ดีควรมีค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบบันทึกการสังเกต แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ศึกษาแนวทาง การปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.)
- 2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รวบรวมเอกสารทางวิชาการต่างๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) ประสานงานกับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อขออนุญาตในการศึกษาวิจัย และขอทราบกระบวนการบริหารจัดการงานของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค
- 4) ผู้วิจัยเดินทางไปยังกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อพบกลุ่มประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

โดยนักสัมภาษณ์ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค พร้อมทั้งแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง

5) นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ได้มาจัดเก็บ วิเคราะห์ จัดระเบียบ และตรวจสอบหาความสมบูรณ์และถูกต้องของข้อมูล หลังจากนั้นจึงสร้างคู่มือลงรหัส นำแบบสอบถามมาจัดเลขลำดับและลงรหัส เรียบร้อยแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยหรือเชิงตรรก (Inductive Analysis) ซึ่งเป็นการตีความสร้างข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ที่ได้บันทึกไว้ โดยเนื้อหาจะมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบาย ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงแนวทางที่มีประสิทธิภาพของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2535

3.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือ SPSS for Windows ในการประมวลผลและจัดตารางวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Distribution) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 3.5 แสดงสรุป แนวทางการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือ

แนวทางการศึกษา	การวิเคราะห์ข้อมูล	เครื่องมือ
การวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	แบบสัมภาษณ์

ตาราง 3.5 แสดงสรุป แนวทางการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลและเครื่องมือ (ต่อ)

แนวทางการศึกษา	การวิเคราะห์ข้อมูล	เครื่องมือ
การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ	แบบสอบถาม
การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ	แบบสอบถาม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535” ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้วิจัยกระทำการศึกษาในส่วนของกระบวนการและปัญหา โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้บังคับการของกองบังคับการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 จำนวน 2 คน และใช้การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการตำรวจของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 39 คน ในการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคตามกรอบทฤษฎีที่เกิดขึ้น

ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษา จะนำเสนอตามลำดับที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก: เพื่อวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์โดยใช้การตีความเชิงตรรก

4.2 ผลการศึกษาด้วยวิธีการศึกษาเชิงปริมาณ: เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค และการวิเคราะห์แนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

4.3 สรุปผลวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการศึกษาเชิงปริมาณ

4.1 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

4.1.1 การสัมภาษณ์ในส่วนของ ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

กองบังคับการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีความรับผิดชอบในหน้าที่หลักเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค คือรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาหารและยา สืบสวนสอบสวน และเร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัย ซึ่งประกอบไปด้วยพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับอาหารและยา โดยในส่วนของ “กระบวนการนำนโยบายตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ”

การวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ประกอบไปด้วย 3 ชั้น ได้แก่

- ชั้นเริ่มต้น (Take-off Stage)
- ชั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation)
- ชั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage)

(1) **สาระสำคัญของการสัมภาษณ์ในชั้นเริ่มต้น (Take-off Stage)** เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการแปลงนโยบายเป็นแผนงานและกองงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การกำหนดกองงานที่รับหน้าที่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา ความพร้อมของทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่า “ลำดับขั้นตอนเริ่มจากการกำหนดนโยบาย ซึ่งกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด โดยมีการป้องกันและปราบปรามเป็นหลัก จะเน้นหนักที่การป้องกัน ส่วนการปราบปรามนั้น เพื่อส่งผลไปยังการป้องกันนั่นเอง ทั้งนี้วัตถุประสงค์ในการปฏิบัติของนโยบายมีปรากฏชัดเจนในกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งกองกำกับการ 4 มีหน้าที่รับผิดชอบกฎหมายที่เกี่ยวกับอาหารและยาเป็นหลัก มีการติดตามตรวจสอบผู้จำหน่าย แหล่งกระจายสินค้าผิดกฎหมาย จับกุมผู้ผลิตและตั้งด่านสกัด การแพร่กระจายสินค้าผิดกฎหมาย ติดตามตรวจสอบสถานเสริมสวยและคลินิกเสริมความงามอย่างเห็นกันในการแถลงข่าวตามสื่อตามหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ นอกจากนี้ก็ยังมีอีก คือมีมาให้จับกันทุกวัน”

ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบในขั้นตอนนี้ได้แก่ จำนวนอัตรากำลังพลที่ปฏิบัติงาน โดยจำนวนอัตรากำลังพลที่ปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมีจำนวนน้อยกว่าโครงสร้างที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวต่อปัญหานี้ว่า “เจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานในส่วนนี้มีจำนวนน้อย แต่เราทำงานดูแลกันครอบคลุมทั่วประเทศ ตำรวจที่ปฏิบัติงานในส่วนนี้จึงมีไม่พอ” จากนั้นผู้วิจัยจึงถาม

ต่อในส่วนของปัญหาเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานมีไม่เพียงพอว่า “แล้วกรณีนี้เป็นเพราะไม่มีผู้ต้องการเข้ามาทำงานในส่วนนี้ หรือมีผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ไม่เลือกที่จะมาในส่วนนี้คะ” ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่า “ไม่มีคนมาครับ” และทางเราไม่มียานพาหนะที่จำเป็นใช้ในการดำเนินงานเรื่องของการกลางในการปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมาย ซึ่งทาง อ.ย.เค้าก็จัดหารถมาใช้หรือบางครั้งก็ต้องใช้รถส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจแทน” จากนั้นผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์ในประเด็นของขั้นการปฏิบัติต่อไป

(2) **สาระสำคัญของการสัมภาษณ์ในขั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation)** เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปรับตัว การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่า “เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถในการปรับตัวทำให้มีการเตรียมความพร้อมต่องานสูงมีความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ส่วนการประสานงานระหว่าง เจ้าหน้าที่กองกำกับการ 4 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) เป็นไปได้ดีมาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานยังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงช่วยทำให้งานปราบปรามเป็นไปอย่างราบรื่น”

นอกจากนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้กล่าวถึงผลกระทบต่อที่หน่วยงานรับรู้ (Perceived Impacts) ว่า “งานปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมายมีมากขึ้น บทบัญญัติพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในความหมายเดิมแล้ว ซึ่งมีบทลงโทษที่หนัก อย่างไรก็ตาม การประกอบธุรกิจเครื่องสำอางมีผลกำไรมาก ทำให้มีผู้ละเมิดกฎหมาย”

(3) **สาระสำคัญของการสัมภาษณ์ในขั้นการสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage)**

เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ การประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา บรรยายการในองค์การ มิติด้านความขัดแย้ง การนำนวัตกรรมมาใช้ การได้รับความร่วมมือจากประชาชน การสนับสนุนจากผู้นำ และความสนใจของสื่อมวลชนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า “การได้รับแจ้งเบาะแสจากประชาชน มีค่อนข้างน้อย เนื่องจากประชาชนจะใช้ช่องทางของสำนักงานคณะกรรมการอาหารมากกว่า แต่ตอนนี้เราเพิ่มช่องทางเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงเราได้ทั้ง ทางเฟซบุคของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและช่องทางจากเว็บไซต์ <http://www.consumer.police.go.th> รวมถึงทางสายด่วน คือ 1135 ก็มีเจ้าหน้าที่ประจำให้การดูแล ความขัดแย้ง ไม่มีครับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติเขาคุยกันดี ติดต่อกันดี ซึ่งเวลาทาง อ.ย. ต้องการกำลัง เราก็พร้อมทำงานทันที”

นอกจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ยังกล่าวเสริมต่อไปว่า “สื่อมวลชนค่อนข้างให้ความสนใจให้ความร่วมมือดี ยิ่งบ่อยครั้งที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขให้ความร่วมมือลงพื้นที่ตรวจสอบ ซึ่งผลที่ได้มี

ความสอดคล้องกับนโยบายของเราคือ เมื่อสังคมรับรู้ถึงการเอาจริงเอาจังในการปราบปรามของเรา ซึ่งมีผลสะท้อนกลับมาที่จุดประสงค์ของนโยบายหลักนั้นก็คือ การป้องกัน นั่นเอง”

สรุปสาระสำคัญที่ได้สัมภาษณ์

ในส่วนของ ผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามผู้กระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้ง 3 ชั้น ประกอบไปด้วย ชั้นเริ่มต้น ชั้นปฏิบัติ และชั้นสร้างศักยภาพ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอได้ดังนี้

1) **ชั้นเริ่มต้น (Take-off Stage)** แนวทางการพิจารณาเกี่ยวกับการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน และกองงานที่รับผิดชอบ ได้แก่

การกำหนดนโยบาย: ในการกำหนดนโยบายนั้น กองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำ ความผิด โดยมีการร่วมมือสร้างเครือข่ายประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อภารกิจในกำกับดูแลผู้ประกอบการและพิทักษ์สิทธิผู้บริโภค มีความเข้มงวดในการดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้อย่างเด็ดขาด

ด้านความรับผิดชอบในหน้าที่หลักของกองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค คือรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ที่เกี่ยวกับอาหารและยา สืบสวน สอบสวน และปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับอาหารและยา เร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัย

ดังนั้นด้านการกำหนดนโยบายของกองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีการป้องกันและปราบปรามเป็นหลัก โดยจะเน้นหนักที่การป้องกัน ส่วนการปราบปรามนั้นเพื่อส่งผลไปยังการป้องกันนั่นเอง

การกำหนดกองงานที่รับหน้าที่: กองกำกับการ 4 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นผู้รับผิดชอบ

ความชัดเจนของวัตถุประสงค์: วัตถุประสงค์ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในการปฏิบัติมีปรากฏชัดเจนในกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา: กระบวนการทำงานของกองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีความชัดเจน เช่นมีการเจาะจงถึงสภาพปัญหา

นั้นๆ มีการติดตามตรวจสอบผู้จำหน่าย ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ทลายแหล่งผลิต แหล่งกระจายสินค้าผิดกฎหมาย จับกุมผู้ผลิตและตั้งด่านสกัด การแพร่กระจายสินค้าผิดกฎหมาย ติดตามตรวจสอบสถานเสริมสวยและคลินิกเสริมความงามรวมไปถึงการติดตามตรวจสอบโฆษณาเครื่องสำอางทางสื่อต่างๆ

ความพร้อมของทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้
จำนวนอัตรากำลังพลที่ปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคตามโครงสร้าง 45 คน โดยจำนวนอัตรากำลังพลที่ปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมีจำนวนน้อยกว่าโครงสร้างที่กำหนดไว้ กองกำกับการ 4 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ไม่มียานพาหนะที่จำเป็นใช้ในการดำเนินงานเรื่องของกลาง ในการปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมาย

2) **ขั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation)**

ความสามารถในการปรับตัว: เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสามารถในการปรับตัวดี ทำให้มีการเตรียมความพร้อมต่องานสูง ด้านความรู้ ความเข้าใจในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดดังกล่าว เป็นการดำเนินงานของกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.)

การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน: การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กองกำกับการ 4 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) เป็นไปได้ดีมาก อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานยังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงช่วยทำให้งานปราบปรามเป็นไปอย่างราบรื่น

ผลกระทบที่หน่วยงานรับรู้ (Perceived Impacts): งานปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมายมีมากขึ้น และในส่วนของบทบัญญัติพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในความหมายเดิมแล้วมีบทลงโทษที่หนักอย่างไรก็ตาม การประกอบธุรกิจเครื่องสำอางมีผลกำไรมาก ทำให้มีผู้ละเมิดกฎหมาย

ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนนี้ มีผลต่อเนื่องมาจากขั้นเริ่มต้นซึ่งอยู่ในแผนงานตามโครงสร้างของจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน กล่าวได้ว่า อัตรากำลังพลที่ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบต่อคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในโครงสร้างที่ต้องรับผิดชอบครอบคลุมทั่วประเทศนั้นคือ 45 คน ซึ่งนับว่าไม่เพียงพอต่อภาระหน้าที่อยู่แล้ว แต่ในปัจจุบันมี

จำนวนอัตรากำลังพลที่น้อยกว่าอัตราบรรจุตามโครงสร้าง อีกทั้งกำลังพลที่มีอยู่ต้องปฏิบัติหน้าที่ ลงพื้นที่ต่างจังหวัดด้วย ยิ่งทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

3) **ขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage)**

บรรยากาศในองค์กร มิติด้านความขัดแย้ง: บุคลากรของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีความแน่นแฟ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี อีกทั้งการที่ได้ทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งมีส่วนมีส่วนช่วยให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

การนำนวัตกรรมมาใช้: ในปัจจุบันกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้ ได้แก่ ทางอินเทอร์เน็ต จากเว็บไซต์ <http://www.consumer.police.go.th> และ เฟซบุ๊กของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Police Division) โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำให้การดูแล รวมถึง ทางสายด่วน คือ 1135

การได้รับความร่วมมือจากประชาชน: การได้รับความร่วมมือจากประชาชน ในด้านการได้รับแจ้งเบาะแสก่อนข้างน้อย เนื่องจากประชาชนจะใช้ช่องทางของสำนักงานคณะกรรมการอาหารมากกว่า กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนการสนับสนุนจากผู้นำระดับนโยบายคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ความร่วมมือ โดยลงพื้นที่ตรวจสอบอยู่บ่อยครั้ง รวมไปถึงการรณรงค์ในกิจกรรมของโครงการต่างๆ และจากการแถลงข่าวของงานปราบปรามฯ ตลอดจนสื่อมวลชนต่างๆเช่นจากโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ยิ่งให้ความสนใจดีมากต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

4.1.2 **การสัมภาษณ์ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข**

ในส่วนของเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขได้มอบหมายให้ นาง คุณภร ตั้งจุฑาชัย ผู้อำนวยการกลุ่มควบคุมเครื่องสำอาง เป็นผู้ให้ข้อมูล

(1) **สาระสำคัญของการสัมภาษณ์ในขั้นเริ่มต้น (Take-off Stage)** เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการแปลงนโยบายเป็นแผนงานและกองงานที่รับผิดชอบได้แก่ การกำหนดนโยบาย การกำหนดกองงานที่รับหน้าที่ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา ความพร้อมของทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ ยานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ซึ่งกำหนดกองงานที่รับหน้าที่ ได้แก่กลุ่มควบคุมเครื่องสำอาง ซึ่งมี

ภารกิจในกำกับดูแลผู้ประกอบการและพหุกิจผู้บริโภคนั้น ให้เกิดความสอดคล้องต่อสภาพปัญหาในปัจจุบัน มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

- ก. ควบคุม กำกับ ดูแลเครื่องสำอางให้ได้มาตรฐานและเป็นไปตามกฎหมาย
- ข. ศึกษา วิจัย และจัดทำมาตรฐาน หลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบ และมาตรการที่เกี่ยวกับการควบคุม กำกับ ดูแลคุณภาพ มาตรฐาน และความปลอดภัยของเครื่องสำอาง
- ค. ส่งเสริมสนับสนุนการผลิต นำเข้าและขายเครื่องสำอางให้ได้คุณภาพตามมาตรฐาน
- ง. ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ฝาระวังเครื่องสำอาง สถานประกอบการด้านเครื่องสำอาง และการโฆษณาเครื่องสำอางให้เป็นไปตามกฎหมาย
- จ. ให้ความรู้ คำแนะนำทางวิชาการ และพัฒนาข้อมูลเพื่อให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านเครื่องสำอาง
- ฉ. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

เกี่ยวกับแผนงานในกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัตินั้น นางคุณกร ตั้งจุฑาชัย ผู้อำนวยการกลุ่มควบคุมเครื่องสำอางได้ให้ข้อมูลว่า

“ทางเราเป็นเจ้าของเรื่องในการปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมาย ต่อจากนั้นจึงประสานงานไปยังกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อขอคำสั่งเจ้าหน้าที่ในการปราบปราม ซึ่งตั้งแต่มีกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นมา ทางเราทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างเมื่อก่อนการจะไปจับเครื่องสำอางผิดกฎหมายแต่ละที ต้องใช้เวลาเป็นวันๆ เพราะบางครั้งงานของตำรวจเค้าก็มีมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ไม่เพียงพอ เรายังต้องรอไปก่อน แต่อุปสรรคก็ยังมีบ้างในเรื่องยานพาหนะ อย่างรถตู้ที่มี ก็ใช้ไม่ได้ เราต้องใช้เป็นรถกระบะหรือรถสกู๊ต บางทีต้องไปจ้างข้างนอกมา ก็มีความจำเป็นที่ต้องใช้เงินนอกงบประมาณ ผู้บริหารก็จำเป็นที่จะต้องหาเงินสวัสดิการ เงินมูลนิธิของ อ.ย. เช่นมีผู้ประสงค์มาบริจาคให้ไว้ใช้ในบางส่วนเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานในส่วนนี้ อีกอย่างคือคนที่จะช่วยขนของกลาง ซึ่งทางเราก็มีแต่เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้หญิง ก็ช่วยหยิบยกเท่าที่ได้ ส่วนทางตำรวจคนเฝ้าก็น้อย เค้าก็ไม่สามารถเข้ามาช่วยเราขนของกลางได้ทั้งหมด ก็ต้องจ้างคนในส่วนนี้เพิ่มเข้ามา ส่วนความถี่ในการปราบปราม เดือนหนึ่งก็สองครั้งเป็นอย่างน้อย”

ในการปฏิบัติงานร่วมกับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคคนนั้นเป็นงานปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเครื่องสำอาง โดยกองควบคุมเครื่องสำอางมีการเตรียมพร้อมในการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวว่า “พอเราได้เบาะแสจากผู้ร้องเรียน และตรวจสอบแล้วมีความชัดเจน เราก็

ประสานงานกับทางตำรวจเค้าเลย พร้อมกับจับบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเครื่องสำอาง ลงพื้น ไปพร้อมกับตำรวจเลย คือไปถึงเนี่ยทางเราจะรู้ได้เลยว่าผลิตภัณฑ์ชนิดใดบ้างที่ผิดกฎหมาย ทางตำรวจเนี่ยเค้าจะชำนาญในการปราบปรามส่วนทางเราจะชำนาญในเรื่องของผลิตภัณฑ์ เช่น อันไหนเป็นยา อันไหนเป็นเครื่องสำอาง นอกจากนี้ก็ยังมีเจ้าหน้าที่จากกองยา เครื่องมือแพทย์ คือผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านนี้จะไปด้วยกันหมดทีเดียว”

อย่างไรก็ดีในการปฏิบัติงานในแต่ละครั้งก็มีปัญหาอื่นๆตามมา ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวต่อไปว่า “อย่างเจ้าหน้าที่น้องๆเนี่ยจะทนแรงกดดันไม่ไหว เพราะผู้ประกอบการเค้าก็แข็ง มีเส้นสายสารพัดรูปแบบ ผู้บริหารเนี่ยท่านเข้าใจตรงนี้ ก็จะออกหน้าเพื่อประสานให้เราอุ่นใจ ในเชิงปฏิบัติเนอะ แม้แต่ทางผ.เองท่านก็เตรียมการจะประสานฝ่ายต่างๆอย่าง การข่าวเค้าก็มีขั้นตอนของเค้าเนอะ ก็ประสานกันอย่างรวดเร็วคือเราจะมีฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาดูแลในส่วนนี้ เช่นพอทีมงานเข้ามาเนี่ย ผ.อ. ท่านก็จะเตรียมการ เราก็เตรียมคน ติดต่อฝ่ายที่สนับสนุนก็อยู่ในอเนกประสงค์เนอะ ซึ่งอันเนี่ยคือจุดสำคัญนะคือเวลาเรามีนายเรย์ยืนอยู่ข้างๆมันรู้สึกอุ่นใจ ท่านมองออกว่าทำอะไรถึงจะได้ผลซึ่งท่านจะลงปฏิบัติงานด้วยทุกครั้ง” ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ยังได้ย้ำต่อไปว่า “ถ้าไม่มีตรงนี้ งานจะไม่ออกมาแบบนี้เนอะ อย่างคิดเงินเนี่ยทำงานอยู่ที่นี้สามสัปดาห์ เพิ่งจะมาพัฒนาและมีอะไรที่ชัดเจน เห็นผลงานที่ก็ตั้งแต่มิ กองปคบ.เนี่ยละคะ ที่จริงเราก็ทำงานกันมาตลอดนะ แต่มันไม่มีหน่วยงานอะไรที่ชัดเจน ที่ลงมาช่วยเราเพื่อที่จะประกาศให้สังคมรับรู้ที่เราทำงาน ในสมัยนั้นอาจจะกฎหมายไม่เอื้อ องค์กรประกอบต่างๆมันไม่อำนวย ทั้งเรื่องของเวลา การข่าว แม้แต่สื่อทางสังคม ยิ่งทางผู้บริหารของ กองปคบ. ท่านใจดีมากเนอะ ทำให้การทำงานมันสบายใจ น้องๆ ก็ยิ่งมั่นใจกัน”

เห็นได้ว่าผู้บริหารระดับสูงมีส่วนสำคัญในการสร้างขวัญและกำลังใจอย่างยิ่งต่อผู้ปฏิบัติงาน ต่อจากนั้นผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวต่อไปว่า “กองพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร โภคนี้คือภายในของ อ.ย.เนอะ ซึ่งเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ดูแลเกี่ยวกับด้านการข่าว เพราะตรงนั้นเค้าจะมี Connection กับผู้สื่อข่าวสายสารณสุขซึ่งเค้าก็จะแข็งและนัดเวลากับผู้สื่อข่าว แบบว่าไปถึงบูป แกลงได้ทันทีทีเดียวเลย และ15นาที่นี้โหลดเข้าเว็ปไซส์ อ.ย. แล้ว”

อย่างไรก็ตามแม้ว่าปัจจุบันนี้การทำงานร่วมกันระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) กับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กำลังดำเนินไปได้ด้วยดี หากมองในส่วนของการสร้างศักยภาพในอนาคตนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวถึงมุมมองของระบบ งบประมาณและบุคลากรเป็นสำคัญ “คือเรามองถึงเรื่องระบบเนอะ คือวันนี้เรามองว่ามันอาจจะรองรับเพียงพอ แต่ในวันข้างหน้าเราก็ไม่รู้ว่าพอมีมัย ก็อยากจะให้มีการงบประมาณไว้สำหรับสนับสนุนตรงนี้ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือสื่อสาร งบประมาณที่จะต้องใช้สืบ

(เครื่องสำอางผิดกฎหมาย) ซึ่งบางเคสต้องจ้างคนไป แต่ถ้าเป็นเรื่องร้องเรียนนี้อาจจะไม่ต้องจ้าง อีกอย่างหนึ่งก็คือการเทรนด์บุคลากร คือเมื่อหมดรุ่นไปเป็นอีกเจนเนอเรชั่นนี้ เพราะเราทราบว่าก.พ. เค้าไม่ให้การเพิ่มคนตรงนี้ ก็เกรงว่าจะสืบเนื่องกันได้ไม่ทันทั่วทั้งในเรื่องของการทำงาน อย่างปีนี้ และปีหน้าเกษียณไปก็เยอะอยู่และก็จะทำให้ขาดช่วงไป ซึ่งก็อาจจะมีการจ้างทีมข้างนอกเข้ามาใน ส่วนของงานที่อยู่ในขอบเขต แต่เราก็ต้องระวังด้วย เพราะในบางหน้าที่จะต้องเป็นข้าราชการเท่านั้น ก็เราจะไม่ทำอะไรที่เกินกฎหมายให้อำนาจ”

สรุปสาระสำคัญที่ได้สัมภาษณ์ในส่วนขอ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหาร และยา กระทรวงสาธารณสุข ทั้ง 3 ชั้น ประกอบไปด้วย ชั้นเริ่มต้น ชั้นปฏิบัติ และชั้นสร้างศักยภาพ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอ ได้ดังนี้

1) **ชั้นเริ่มต้น** (Take-off Stage) แผนงานในการนำนโยบายของพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ได้ให้ความสำคัญกับการประสานงานร่วมกันระหว่างสำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครอง ผู้บริโภคในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย

ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานในชั้นตอนนี้ ได้แก่ ความจำเป็นในการใช้เงิน นอกงบประมาณเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องสำอางผิดกฎหมาย

2) **ชั้นปฏิบัติ** (Deliverer Implementation) กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยา(อ.ย.) เป็นเจ้าของเรื่องที่จะดำเนินการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเครื่องสำอางของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 พร้อมทั้งปฏิบัติตาม แผนงานที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน แล้วจึงประสานงานไปยังกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อขอคำสั่งเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเครื่องสำอางของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ในการปฏิบัติงานร่วมกับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคนั้นเป็นงานปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเครื่องสำอาง ซึ่งกองควบคุม เครื่องสำอางมีการเตรียมพร้อมของบุคลากร ความสามารถในการปรับตัวและการประสานงาน ระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน ดังนี้

บุคลากร: มีการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเครื่องสำอาง
ความสามารถในการปรับตัว: บุคลากรมีความสามารถในการปรับตัว พร้อมสู่การปฏิบัติ

การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน: ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละฝ่ายพร้อมประสานงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ทั้งหน่วยงานภายในสำนักงานอาหารและยา และหน่วยงานสนับสนุนอื่นๆตลอดจนสื่อมวลชนเมื่อมีภารกิจสำคัญ

ปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนนี้ ได้แก่ ด้านยานพาหนะ: ไม่มียานพาหนะที่ในการปฏิบัติงาน ซึ่งในการปฏิบัติงานปราบปรามขนย้ายเครื่องสำอางที่มีจำนวนมากนั้น จึงจำเป็นต้องใช้เงินนอกงบประมาณมาใช้ว่าจ้างผู้ให้บริการ

3) **ขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage)** กองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) มีการกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่มีความจำเป็น และเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ได้แก่ ด้านการลงพื้นที่ปฏิบัติร่วมกับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย และด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องข้างกับการพัฒนาศักยภาพผู้บริโภคต่างๆ เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์เชิงรุกทางสถานีโทรทัศน์/วิทยุ/หนังสือพิมพ์ รายการประจำจากสถานีโทรทัศน์/สถานีวิทยุ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์ www.oryor.com เพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้บทบาทของผู้นำนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มีศักยภาพมากขึ้น

4.1.3 สรุปสาระสำคัญที่ได้สัมภาษณ์ ทั้ง 2 หน่วยงาน

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของทั้ง 2 หน่วยงาน เห็นได้ว่า กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามแนวทาง ทั้ง 3 ขั้นตอน ของการกำหนดขั้นตอนตามงานวิจัยขั้นนี้ ประกอบไปด้วย ขั้นเริ่มต้น (Take-off Stage) ขั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage) สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

เริ่มจากการพิจารณาเกี่ยวกับการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน และกองงานที่รับผิดชอบในขั้นเริ่มต้น (Take-off Stage) อันประกอบไปด้วย กำหนดนโยบาย การกำหนดกองงานที่รับหน้าที่ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา พบว่ามีความเหมาะสมชัดเจน ตามนโยบายหลักที่ตั้งไว้ แต่จะพบอุปสรรคในเรื่องความพร้อมของทรัพยากร

จากการที่ทั้ง 2 หน่วยงานนั้นให้ความสำคัญในด้านการประสานงาน มีความสามารถในการปรับตัวดี และมีการเตรียมความพร้อมต่องานสูง อีกทั้งการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงานที่ดีมาก มีผลให้ในขั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation) เป็นไปได้อย่างราบรื่น

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้บริหารระดับสูงของทั้ง 2 หน่วยงานนั้น มีส่วนสำคัญในการสร้างขวัญและกำลังใจอย่างยิ่งต่อผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งสื่อมวลชนต่างให้ความสนใจ และมีความยินดีในการร่วมทำข่าว มีผลต่อขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage) เนื่องจากการใช้สื่อ นั้นเป็นประโยชน์อย่างสูงต่อผลสำเร็จของนโยบาย กล่าวคือเมื่อสื่อมวลชนทำข่าวแล้ว ประชาชนเองก็ให้ความสนใจสูง เป็นผลทำให้ประชาชนเห็นความเอาใจจริงเอาใจงในการปราบปราม แนวทางนี้จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สำคัญต่อความสำเร็จของนโยบาย

4.2 ผลการศึกษาด้วยวิธีการศึกษาเชิงปริมาณ

จากการศึกษาด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือข้าราชการตำรวจของกองกำกับการ 4 กองบังคับการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

4.2.1 ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล

ตาราง 4.1 แสดง จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ(%)
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	13	33.3
30 – 35 ปี	5	12.8
36 – 40 ปี	3	7.7
41 – 45 ปี	6	15.4
46 – 50 ปี	8	20.5
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	4	10.3
ระยะเวลาในการรับราชการตำรวจ		
ต่ำกว่า 5 ปี	11	29.7
6 – 10 ปี	2	5.4
11 – 15 ปี	5	13.5

ตาราง 4.1 แสดง จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ(%)
16 – 20 ปี	7	18.9
21 – 25 ปี	1	2.7
25 ปีขึ้นไป	11	29.7
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษา/ ปวช.	3	7.7
ปวส./ อนุปริญญา	-	-
ปริญญาตรี	23	59.0
ปริญญาโท	13	33.3
รวม	39	100
ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535		
น้อยที่สุด	-	-
น้อย	1	2.6
ปานกลาง	23	59.0
มาก	10	25.6
มากที่สุด	5	12.8
รวม	39	100
การเข้ารับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน		
ไม่เคย	22	56.4
เคย 1 – 2 ครั้ง	5	12.8
เคย 3 – 4 ครั้ง	8	20.5
เคย 5 – 6 ครั้ง	2	5.1
เคย 7 ครั้ง ขึ้นไป	2	5.1
รวม	39	100
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานอยู่ใน บก. ปคบ. (ปี)		
Mean 1.73	S.D. 1.129	39
		100

กลุ่มตัวอย่างมีอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 33.3 มีอายุ 30 - 35 ปี ร้อยละ 12.8 มีอายุ 36 - 40 ปี ร้อยละ 7.7 มีอายุ 41 - 45 ปี ร้อยละ 15.4 มีอายุ 46 - 50 ปี ร้อยละ 20.5 และมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10.3

กลุ่มตัวอย่าง รับราชการตำรวจมาแล้วเป็นระยะเวลาต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 29.7 เป็นระยะเวลา 6 - 10 ปี ร้อยละ 5.4 เป็นระยะเวลา 11 - 15 ปี ร้อยละ 13.5 เป็นระยะเวลา 16 - 20 ปี

ร้อยละ 18.9 เป็นระยะเวลา 21 - 25 ปี ร้อยละ 2.7 เป็นระยะเวลา 25 ปีขึ้นไป ร้อยละ 29.7

กลุ่มตัวอย่างมีระดับชั้นยศ สิบตำรวจตรี - สิบตำรวจเอก ร้อยละ 33.3 ระดับชั้นยศจ่าสิบตำรวจ-นายดาบตำรวจร้อยละ 25.6 ระดับชั้นยศร้อยตำรวจตรี - ร้อยตำรวจเอกร้อยละ 12.8 ระดับชั้นยศพันตำรวจตรี-พันตำรวจโทร้อยละ 17.9 ระดับรองผู้กำกับการร้อยละ 7.7 และระดับผู้กำกับการร้อยละ 2.6

กลุ่มตัวอย่างมีระดับชั้นการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 7.7 ระดับชั้นปริญญาตรี ร้อยละ 59.0 และระดับชั้นปริญญาโทร้อยละ 33.3

กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เข้าใจน้อยร้อยละ 2.6 เข้าใจปานกลางร้อยละ 59.0 เข้าใจมากร้อยละ 25.6 เข้าใจมากที่สุดร้อยละ 12.8

กลุ่มตัวอย่างมีการเข้ารับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน สัมมนา เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไม่เคยร้อยละ 56.4 เคย 1-2 ครั้งร้อยละ 12.8 เคย 3 - 4 ครั้งร้อยละ 20.5 เคย 5 - 6 ครั้ง ร้อยละ 5.1 เคย 7 ครั้งขึ้นไปร้อยละ 5.1

กลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาปฏิบัติงานเฉลี่ย 1.73 ปี

ตาราง 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในภาพรวม

(n=39)

ระดับปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านนโยบาย	2.84	0.933	ปานกลาง
ด้านปฏิบัติ	3.10	0.864	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม	3.05	0.890	ปานกลาง
รวม	3.00	0.861	ปานกลาง

จากตาราง 4.2 ผลการวิจัยระดับของปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนต่างๆ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในภาพรวม พบว่าปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.00$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.861) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านด้านปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 3.10$) รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.05$) และด้านนโยบายโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 2.84$)

ตาราง 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในภาพรวม

(n=39)

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านนโยบาย	4.00	0.652	สูง
ด้านผู้ปฏิบัติและสมรรถนะ	4.07	0.609	สูง
ด้านศักยภาพและการสนับสนุน	3.96	0.688	สูง
รวม	4.01	0.604	สูง

จากตาราง 4.3 ผลการวิจัยระดับปัจจัยของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในภาพรวม พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกด้านอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.01$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.604) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยด้านด้านผู้ปฏิบัติและสมรรถนะมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.07$) รองลงมาคือด้านนโยบายมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.00$) และด้านศักยภาพและการสนับสนุนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.96$)

ตาราง 4.4 ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: ด้านนโยบาย

(n=39)

ปัญหาและอุปสรรค ของกระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด			
1 มาตรการต่างๆ ไม่ได้รับการแก้ไขให้ ทันสมัยสอดคล้องกับ สภาพสังคมที่ เปลี่ยนแปลงไป	-	3 (7.7)	20 (51.3)	11 (28.2)	5 (12.8)	3.46	0.822	สูง
2 กฎระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ มีความซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้ท่าน มีความสับสน	4 (10.3)	6 (15.4)	16 (41.0)	10 (25.6)	3 (7.7)	3.05	1.075	ปานกลาง
3 ท่านไม่มีส่วนร่วม ในการกำหนด แผนงาน	8 (20.5)	10 (25.6)	13 (33.3)	3 (7.7)	5 (12.8)	2.67	1.264	ปานกลาง
4 แผนงานตาม นโยบายที่กำหนดไว้ ไม่ได้รับการยอมรับ จากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงาน	9 (23.1)	10 (25.6)	11 (28.2)	7 (17.9)	2 (5.1)	2.56	1.188	ต่ำ

ตาราง 4.4 ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: **ด้านนโยบาย (ต่อ)**

(n=39)

ปัญหาและอุปสรรค ของกระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด			
5 การรายงานและ ประเมินผลใน หน่วยงานของท่าน เป็นไปอย่างล่าช้า	9 (23.7)	6 (15.8)	19 (48.7)	3 (7.7)	2 (5.1)	2.56	1.095	ต่ำ
6 การรายงานและ ประเมินผลใน หน่วยงานของท่าน ส่งผลกระทบต่อ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ท่านอื่น	6 (15.4)	9 (23.1)	15 (38.5)	6 (15.4)	3 (7.7)	2.77	1.135	ปานกลาง
ด้านนโยบาย รวม						2.84	0.933	ปานกลาง

จากตาราง 4.4 ผลการวิจัยระดับของปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนต่างๆ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในด้านนโยบาย พบว่าปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.84$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.933) เมื่อพิจารณาเป็นรายละเอียดพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.46$) ได้แก่ มาตรการต่างๆ ไม่ได้มีการแก้ไขให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รองลงมาถูกระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของ มีความซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้มีความสับสน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.05$) การรายงานและประเมินผลในหน่วยงานส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานท่านอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.77$) การไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.67$) และแผนงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ไม่ได้รับการยอมรับจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.56$) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่เท่ากันกับการรายงานและประเมินผลในหน่วยงานของท่านเป็นไปอย่างล่าช้า

ตาราง 4.5 ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: **ด้านปฏิบัติ**

(n=39)

ปัญหาและอุปสรรค ของกระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น						$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด				
1 เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานบางคน มีทัศนคติไม่ดีต่อ นโยบาย	12 (30.8)	7 (17.9)	15 (38.5)	3 (7.7)	2 (5.1)	2.38	1.161	ต่ำ	
2 วัตถุประสงค์ของ แผนงานมีความ คลุมเครือ เป็น อุปสรรคต่อการ นำไปปฏิบัติ	12 (30.8)	5 (12.8)	17 (43.6)	1 (2.6)	4 (10.3)	2.49	1.254	ต่ำ	
3 งานในหน่วยงาน ของท่านมีมาก แต่ อัตรา กำลังพล มีไม่ สอดคล้องเพียงพอต่อ การปฏิบัติภารกิจ	4 (10.3)	5 (12.8)	9 (23.1)	11 (28.2)	10 (25.6)	3.46	1.295	สูง	
4 การจัดสรรเงิน งบประมาณที่ เกี่ยวข้องกับ สวัสดิการในด้าน ต่างๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ ตำรวจมีน้อยเกินไป	-	4 (10.3)	7 (17.9)	10 (25.6)	18 (46.2)	4.08	1.036	สูง	

ตาราง 4.5 ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: **ด้านปฏิบัติ (ต่อ)**

(n=39)

ปัญหาและอุปสรรค ของกระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5 ผลตอบแทนที่ท่าน ได้รับในการปฏิบัติงาน ปราบปรามนั้นน้อย เกินไป ทำให้ท่านขาด ขวัญและกำลังใจ	1 (2.6)	4 (10.3)	10 (25.6)	11 (28.2)	13 (33.6)	3.79	1.105	สูง
6 ท่านพบปัญหาการ ประสานงานและ ความร่วมมือระหว่าง เจ้าหน้าที่ต่าง หน่วยงาน	8 (20.5)	9 (23.1)	10 (25.6)	9 (23.1)	3 (7.7)	2.74	1.251	ปานกลาง
7 เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ได้รับการมอบหมาย งานที่ยาก และมากเกินไป จะปฏิบัติได้	11 (28.2)	8 (20.5)	12 (30.8)	5 (12.8)	3 (7.7)	2.51	1.254	ต่ำ

ตาราง 4.5 ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: **ด้านปฏิบัติ (ต่อ)**

(n=39)

ปัญหาและอุปสรรค ของกระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8 เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ไม่ได้รับความเสมอ ภาคและความเป็น ธรรมในการเลื่อนขั้น เงินเดือน หรือตำแหน่ง	4 (10.3)	5 (12.8)	10 (25.6)	15 (38.5)	5 (12.8)	3.31	1.173	ปานกลาง
ด้านปฏิบัติ รวม						3.10	0.864	ปานกลาง

จากตาราง 4.5 ผลการวิจัยระดับของปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนต่างๆ กระบวนการ นำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการ กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในด้านปฏิบัติ พบว่าปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.10$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.864) เมื่อ พิจารณาเป็นรายละเอียดพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.08$) ได้แก่ ปัญหาการ จัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการในด้านต่างๆ ให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจมีน้อยเกินไป รองลงมา ได้แก่ ปัญหาผลตอบแทนที่ได้รับในการปฏิบัติงานปราบปรามฯ นั้นน้อยเกินไป ทำให้ขาด ขวัญและกำลังใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.79$) ปัญหางานในหน่วยงานของมีมาก แต่อัตราค่าจ้างผลมี ไม่สอดคล้องเพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.46$) ปัญหาเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ไม่ได้รับความเสมอภาคและความเป็นธรรมในการเลื่อนขั้น เงินเดือน หรือ ตำแหน่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.31$) ปัญหาการประสานงานและความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ต่าง หน่วยงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.74$) ปัญหาเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ได้รับการ มอบหมายงานที่ยากและมากเกินไปปฏิบัติได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.51$) ปัญหาวัตถุประสงค์ของ

แผนงานมีความคลุมเครือ เป็นอุปสรรคต่อการนำไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.49$) และปัญหาเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานบางคนมีทัศนคติไม่ดีต่อนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.38$)

ตาราง 4.6 ผลวิจัยระดับปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจกองบังคับการปราบปราม ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: ด้านสภาพแวดล้อม

(n=39)

ปัญหาและอุปสรรค ของกระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและ เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลง	5 (12.8)	6 (15.4)	13 (33.3)	8 (20.5)	7 (17.9)	3.15	1.268	ปานกลาง
2 บรรยากาศ สภาพแวดล้อมใน หน่วยงานของท่าน ไม่ส่งเสริมการทำงาน	7 (17.9)	9 (23.1)	15 (38.5)	6 (15.4)	2 (5.1)	2.67	1.108	ปานกลาง
3 ผู้กระทำความผิดมี การพัฒนาการเรียนรู้ ในการเพื่อ หลีกเลี่ยง ความผิด	1 (2.6)	4 (10.3)	9 (23.1)	13 (33.3)	12 (30.8)	3.79	1.080	สูง
4 หน่วยงานของท่าน มีปัญหาความขัดแย้ง ภายในบ่อยครั้ง ทำให้ เป็นอุปสรรคในการ ปฏิบัติภารกิจ	10 (25.6)	7 (17.9)	15 (38.5)	3 (7.7)	4 (10.3)	2.59	1.251	ปานกลาง
ด้านสภาพแวดล้อม รวม						3.05	0.890	ปานกลาง

จากตาราง 4.6 ผลการวิจัยระดับของปัญหาและอุปสรรคในขั้นตอนต่างๆ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในด้านสภาพแวดล้อม พบว่าปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.05$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.890) เมื่อพิจารณาเป็นรายละเอียดพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.79$) ได้แก่ ปัญหาผู้กระทำความผิดมีการพัฒนาการเรียนรู้ในการเพื่อ หลีกเลี่ยงความผิด รองลงมา ได้แก่ ปัญหาสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.15$) ปัญหาบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในหน่วยงานของท่าน ไม่ส่งเสริมการทำงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.67$) และปัญหาหน่วยงานมีปัญหาลความขัดแย้งภายในบ่อยครั้ง ทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติภารกิจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 2.51$)

ตาราง 4.7 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการ
 นำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: ด้านนโยบาย

(n=39)

กระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การออกแบบ แผนงานมีความ สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ สามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง	-	1 (2.6)	11 (28.2)	19 (48.7)	8 (20.5)	3.87	0.767	สูง
2. การจัดสรรอำนาจ หน้าที่ และกำหนด กองงานที่รับผิดชอบ เป็นไปอย่างเหมาะสม	1 (2.6)	1 (2.6)	10 (25.6)	19 (48.7)	8 (20.5)	3.82	0.885	สูง
3. วัตถุประสงค์ของ แผนงานมีความชัดเจน ต่อการนำไปปฏิบัติ	-	2 (5.1)	6 (15.4)	23 (59.0)	9 (23.1)	4.00	0.795	สูง
4. แผนปฏิบัติงาน มี ความสอดคล้องต่อ สภาพปัญหา ต่อการ นำนโยบายไปปฏิบัติ	-	1 (2.6)	6 (15.4)	23 (59.0)	9 (23.1)	4.03	0.707	สูง

ตาราง 4.7 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆในกระบวนการ
น่านโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: ด้านนโยบาย (ต่อ)

(n=39)

กระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. กองกำกับกร 4 ที่รับผิดชอบ มีความ เข้าใจในวัตถุประสงค์ ของแผนงานที่กำหนด ไว้	-	-	5 (12.8)	21 (53.8)	13 (33.3)	4.21	0.656	สูงมาก
6 หน่วยงานของท่าน มีความพร้อมในการ รายงานและ ประเมินผลการ ปฏิบัติงาน	-	1 (2.6)	7 (17.9)	19 (48.7)	12 (30.8)	4.08	0.774	สูง
ด้านนโยบาย รวม						4.00	0.652	สูง

จากตาราง 4.7 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆ
ในกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2535 ของกองบังคับการ
ปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในภาพรวม พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ความสำเร็จในกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติ ในด้านนโยบายอยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ ($\bar{x} = 4.00$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.652) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด
พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\bar{x} = 4.21$) ได้แก่ ปัจจัยของกองกำกับกร 4 ที่รับผิดชอบ มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของแผนงาน
ที่กำหนดไว้ รองลงมาได้แก่ ปัจจัยหน่วยงานของท่านมีความพร้อมในการรายงานและประเมินผล
การปฏิบัติงานค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.08$) ปัจจัยของแผนปฏิบัติงาน มีความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา
ต่อการน่านโยบายไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.03$) ปัจจัยของวัตถุประสงค์ของแผนงานมี

ความชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.00$) ปัจจัยของการออกแบบแผนงานมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.87$) และปัจจัยของการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดกองงานที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.82$)

ตาราง 4.8 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆในกระบวนการ
 นำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: **ด้านปฏิบัติและ
 สมรรถนะ**

(n=39)

กระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 การจัดคุณสมบัติ และการเตรียมความ พร้อมของเจ้าหน้าที่ ตำรวจฝ่ายที่เข้ามามีการ ดำเนินการ ในการ ปฏิบัติงานมีความ เหมาะสม	1 (2.6)	1 (2.6)	7 (17.9)	20 (51.3)	10 (25.6)	3.95	0.887	สูง
2 หน่วยงานของท่าน มีการจัดทำคู่มือในการ ปฏิบัติงานตาม แผนงานที่กำหนดไว้ ไปในทิศทางเดียวกัน	-	2 (5.1)	5 (12.8)	19 (48.7)	13 (33.3)	4.10	0.821	สูง
3 หน่วยงานของท่าน มีการกำหนดขอบเขต ภารกิจ หน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจไว้ อย่างชัดเจน เป็น รูปธรรม	-	-	3 (7.7)	22 (56.4)	14 (35.9)	4.28	0.605	สูงมาก

ตาราง 4.8 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆในกระบวนการ
 นำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: **ด้านปฏิบัติและ
 สมรรถนะ (ต่อ)**

(n=39)

กระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4 ฝ่ายปฏิบัติการ ได้รับการสนับสนุน ข้อมูลข่าวสารจากฝ่าย อำนวยการอยู่เสมอ	1 (2.6)	1 (2.6)	12 (30.8)	13 (33.3)	12 (30.8)	3.87	0.978	สูง
5 ท่านมีความสามารถ ในการปรับตัวในการ ปฏิบัติงานตาม แผนงานที่กำหนดไว้	-	-	4 (10.3)	25 (64.1)	10 (25.6)	4.15	0.587	สูง
6 การกำหนดวิธีการ ควบคุมรายงานผลการ ปฏิบัติงานของ หน่วยงาน เป็นไปตาม แผนการปฏิบัติงาน	-	-	5 (12.8)	23 (59.0)	11 (28.2)	4.15	0.630	สูง
7 การประสานงาน และความร่วมมือ ระหว่างเจ้าหน้าที่ของ สำนักงานคณะกรรมการ การอาหารและยา	1 (2.6)	-	3 (7.7)	20 (51.3)	15 (38.5)	4.23	0.810	สูง

ตาราง 4.8 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆในกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: **ด้านปฏิบัติและสมรรถนะ (ต่อ)**

(n=39)

กระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น							
	เห็นด้วยน้อยที่สุด	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8 การประสานงานระหว่างหน่วยงานของท่านกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีประสิทธิภาพและความรวดเร็ว	-	4 (10.3)	7 (17.9)	18 (46.2)	10 (25.6)	3.87	0.923	สูง
ด้านปฏิบัติและสมรรถนะรวม						4.07	0.609	สูง

จากตาราง 4.8 ผลการวิจัยระดับปัจจัยของกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในภาพรวม พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในกระบวนการนํานโยบายไปปฏิบัติ ในด้านปฏิบัติและสมรรถนะ อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.07$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.609) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.28$) ได้แก่ปัจจัยของหน่วยงานมีการกำหนดขอบเขต ภารกิจ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้ อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม รองลงมาได้แก่ ปัจจัยของการประสานงานและความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.23$) ปัจจัยของความสามารถ ในการปรับตัวในการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.15$) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่เท่ากันกับ ปัจจัยของการกำหนดวิธีการควบคุมรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน ปัจจัยของหน่วยงานมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ไปในทิศทางเดียวกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.10$) ปัจจัยของการจัด

คุณสมบัติและการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายที่เข้ามามีการดำเนินการ ในการปฏิบัติงานมีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.95$) และปัจจัยของฝ่ายปฏิบัติการได้รับการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายอำนวยการอยู่เสมอซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่เท่ากับ ปัจจัยของการประสานงานระหว่างหน่วยงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีประสิทธิภาพและความรวดเร็วโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.87$)

ตาราง 4.9 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆในกระบวนการ
 นำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: **ด้านศักยภาพและการ
 สนับสนุน**

(n=39)

กระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1 ฝ่ายปฏิบัติการ ได้รับการสนับสนุน จากผู้นำ ส่งผลให้ ท่านได้รับกำลังใจ ที่ดีในการปฏิบัติ ภารกิจ	-	3 (7.7)	11 (28.2)	18 (46.2)	7 (17.9)	3.74	0.850	สูง
2 ท่านได้รับโอกาส จากผู้นำให้ ปฏิบัติงานในงานที่ ท้าทาย ทำให้ท่านได้ แสดงศักยภาพใน ตนเอง	-	2 (5.1)	8 (20.5)	16 (41.0)	13 (33.3)	4.03	0.873	สูง
3 หน่วยงานของท่าน มีการนำนวัตกรรม ใหม่ๆทางเทคโนโลยี เข้ามาใช้	-	1 (2.6)	13 (33.3)	15 (38.5)	10 (25.6)	3.87	0.833	สูง
4 หน่วยงานของ ท่านมีการประสาน กับสื่อมวลชนที่ดี รวดเร็ว ทันเหตุการณ์	-	1 (2.6)	5 (12.8)	18 (46.2)	15 (38.5)	4.21	0.767	สูงมาก

ตาราง 4.9 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆในกระบวนการ
 นำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535: ด้านศักยภาพและการ
 สนับสนุน (ต่อ)

(n=39)

กระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น							
	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5 หน่วยงานของท่าน มีการสร้างความ สัมพันธ์ อันดีหรือการ แสวงหาการได้รับความ ร่วมมือจาก ประชาชน	-	-	13 (33.3)	14 (35.9)	12 (30.8)	3.97	0.811	สูง
6 ประชาชนมีส่วน ร่วมในการแจ้งเบาะแส สำคัญของงาน ปราบปรามฯ ตลอดจน มีความเข้าใจใน นโยบาย	-	3 (7.7)	9 (23.1)	15 (38.5)	12 (30.8)	3.92	0.929	สูง
7 สื่อมวลชนต่างๆ ให้ ความร่วมมืออย่าง จริงจังและมีความ สนใจต่อการปฏิบัติ ภารกิจในหน่วยงาน ของท่าน	-	-	12 (30.8)	15 (38.5)	12 (30.8)	4.00	0.795	สูง
ด้านศักยภาพและการ สนับสนุน รวม						3.96	0.688	สูง

จากตาราง 4.9 ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในภาพรวมพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในด้านศักยภาพและการสนับสนุน อยู่ในระดับสูง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.96$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ (S.D. = 0.688) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.21$) ได้แก่ ปัจจัยของหน่วยงานที่มีการประสานกับสื่อมวลชนที่ดี รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ รองลงมาได้แก่ ปัจจัยของการได้รับโอกาสจากผู้นำให้ปฏิบัติงานในงานที่ทำทนาย ทำให้ได้แสดงศักยภาพในตนเอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.03$) ปัจจัยของสื่อมวลชนต่างๆ ให้ความร่วมมืออย่างจริงจังและมี ความสนใจต่อการปฏิบัติภารกิจในหน่วยงานของท่านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.00$) ปัจจัยของหน่วยงานมีการสร้างความสัมพันธ์ อันดีหรือการแสวงหาการได้รับความร่วมมือจากประชาชน ($\bar{x} = 3.97$) ปัจจัยของประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสสำคัญของงานปราบปรามฯ ตลอดจนมีความเข้าใจในนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.92$) ปัจจัยของค่าเฉลี่ยเท่ากับ และปัจจัยของฝ่ายปฏิบัติการได้รับการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายอำนวยการอยู่เสมอซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่เท่ากับกับปัจจัยของหน่วยงานที่มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีเข้ามาใช้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 3.87$)

4.3 สรุปผลวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการศึกษาเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค และการวิเคราะห์แนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

หลังจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในส่วนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำผลวิจัยที่ได้ไปขอข้อคิดเห็นจากผู้บริหารอีกครั้ง คือผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อทราบข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1) กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตามแนวทาง ทั้ง 3 ขั้นตอน ของงานวิจัยชิ้นนี้ ประกอบไปด้วย ขั้นเริ่มต้น (Take-off Stage) ขั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation) และขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage) สามารถสรุปได้ว่า ขั้นเริ่มต้นเริ่มจากการเป็นการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน จากคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ได้แผนงานที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ ส่วนขั้นการปฏิบัตินั้น เป็นการประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เข้มงวดในการปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมาย ดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้อย่างเด็ดขาด เร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่อง และขั้นการสร้างศักยภาพ ร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในทั้งนโยบาย องค์การ ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งสื่อมวลชนและประชาชน

2) จากผลการวิจัยระดับของปัญหาและอุปสรรค ด้านนโยบาย ด้านปฏิบัติ และด้านสภาพแวดล้อม ในขั้นตอนต่างๆกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในภาพรวม พบว่าปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้บังคับการกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “ปัญหาตรงนี้นั้นอาจเกี่ยวเนื่องมาจาก ปัจจุบันมีจำนวนเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติที่น้อยกว่าตาม โครงสร้างที่มีอยู่ และต้องปฏิบัติหน้าที่ ลงพื้นที่ต่างจังหวัดด้วย ยิ่งทำให้เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติส่วนใหญ่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงานที่ดีมาก อย่างเวลาทางอ.ย. เค้าให้การประสานงานขอคำสั่งมา ทางเราก็พร้อมเสมอ ก็ช่วยกันเต็มที่ ผลงานออกมาก็ค่อนข้างราบรื่นดี อีกอย่างคือการจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการต่างๆ ถ้ามีตรงนี้เพิ่มขึ้น คงช่วยสร้าง

กำลังใจกัน ได้มาก แต่มองโดยรวมก็ถือว่าไม่เป็นอุปสรรคมากนัก” ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารทั้ง 2 หน่วยงาน ทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ทั้ง 2 หน่วยงานต่างเห็นว่าการประสานงานที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ

3) จากผลการวิจัยระดับของ ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ด้านผู้ปฏิบัติ และสมรรถนะ ด้านนโยบาย และด้านศักยภาพและการสนับสนุน ในภาพรวม พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จต่อแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติทุกด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งผู้บริหารให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า “สิ่งสำคัญที่ช่วยสนับสนุนตรงนี้คือการให้โอกาสเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติในงานที่ทำทนาย ทำให้เค้าได้แสดงศักยภาพในตนเอง อีกอย่างการประสานงานระหว่าง อ.ย. และสื่อมวลชนได้รวดเร็ว คือเดี๋ยวนี้สังคมมันเปิดนะ สมัยนี้เทคโนโลยีก้าวหน้าไปมาก ประชาชนเข้าถึงง่าย เค้าแจ้งเบาะแส ร้องเรียนไปทาง อ.ย. แต่ละฝ่ายทำงานกันทันเหตุการณ์ ผลงานจึงมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่งานก็มีให้จับกันมาก ยิ่งจับก็ยิ่งเยอะ คือมีมาให้จับกันแทบทุกวัน คงเพราะเครื่องสำอางเป็นสินค้ากำไรมาก ผู้ประกอบการเองบางทียอม โคนจับก็มี อย่างวันนี้ก็มีมาให้จับเครื่องสำอางปลอม ก็มีหนังสือพิมพ์มาทำข่าว ทางเราก็เก็บข้อมูลไว้หมดว่าวันไหนจับอะไรยังไงบ้าง” จะเห็นได้ว่าแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ในการปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมาย เป็นเรื่องที่สื่อมวลชนให้ความสนใจ โดยจากผลวิจัยที่ได้ทั้งการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เห็นได้ว่ามีผลต่อการสร้างศักยภาพ เนื่องจากการใช้สื่อเป็นประโยชน์อย่างสูงต่อผลสำเร็จของนโยบาย อีกทั้งผู้บริหารระดับสูงมีส่วนสำคัญในการสร้างขวัญและกำลังใจอย่างยิ่งต่อผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งด้านประชาชนก็ได้เห็นความเอาใจจริงเอาใจในการปราบปราม ล้วนส่งผลต่อความสำเร็จของกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ

บทที่ 5

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535” ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ เป็นลำดับดังนี้

5.1 การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1: กระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นขั้นของการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน วัตถุประสงค์ของแผนงานต่อการนำไปปฏิบัติ การกำหนดอัตราค่าล้างผล และกองงานที่รับผิดชอบโดยการเชื่อมโยงของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง(ขั้นเริ่มต้น) ขั้นตอนการนำแผนงานที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติจริง และความพร้อมในการรายงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน (ขั้นปฏิบัติ) การทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น บรรลุประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ตามนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 (ขั้นสร้างศักยภาพ)

ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่ากระบวนการดังกล่าวมีขั้นตอนคล้ายคลึงกับการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยทั่วไป แต่ในกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค นั้น มีรายละเอียดที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนแล้วมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) **ขั้นเริ่มต้น:** เป็นขั้นของการรับนโยบายมา โดยผู้บัญชาการกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ต้องความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่รับมา ซึ่งวัตถุประสงค์ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในการปฏิบัติมีปรากฏชัดเจนในกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา การออกแบบแผนงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การจึงมีการจัดสรรอำนาจหน้าที่ เพื่อจัดเตรียมความพร้อมของบุคลากรและกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบสอดคล้องกับแนวคิดของ **พอล เบอร์แมน** (Berman, 1978 : 157-184.อ้างใน วรเดช จันทรศร 2554: 32-42) โดยมอบหมายให้กองกำกับ 4 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อประสานการทำงานร่วมกันกับ

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คือการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ เกี่ยวกับโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางความเชื่อมโยงกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน ในนโยบายรัฐบาลที่ 3 ได้แก่ นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิต ในประเด็นนโยบายรัฐบาล ด้านสาธารณสุข

ในการกำหนดนโยบายเป็นแผนงานนั้น กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด โดยมีการร่วมมือสร้างเครือข่ายประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีแผนงานด้านความรับผิดชอบในหน้าที่หลัก ในกำกับดูแลผู้ประกอบการและพิทักษ์สิทธิผู้บริโภค มีความเข้มงวดในการดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้อย่างเด็ดขาด เร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัยจากเครื่องสำอางผิดกฎหมาย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสามารถอธิบายได้จากตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ เออเนส อเล็กซานเดอร์ (The Policy-Program-Implementation Process. PPIP) Ernest R. Alexander (1985:403-426) ที่จุดเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและแผนงาน เป็นการระบุข้อกำหนดของแผนงาน และเป็นจุดที่นโยบายถูกเปลี่ยนให้เป็นแผนงาน โดยเฉพาะโดยการพัฒนารายละเอียดของกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ในการนำแผนงานไปปฏิบัติ

(2) **ขั้นปฏิบัติ:** ในส่วนของกลวิธีนำไปปฏิบัตินั้น จากการออกแบบแผนงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การจัดสรรอำนาจหน้าที่ และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบแล้วในขั้นเริ่มต้น หน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กองกำกับการ 4 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นกองงานที่รับผิดชอบคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 โดยสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งก็คือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีอำนาจและหน้าที่การบังคับใช้กฎหมาย ในลักษณะการจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย

ในการเร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนจากเครื่องสำอางผิดกฎหมายเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 กองกำกับการ 4 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถในการปรับตัว ทำให้มีการเตรียมความพร้อมเป็นไปตามแผนงาน แต่ในบางกรณีอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนในงานของการปราบปรามเพื่อให้สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มาดำเนินคดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เบอร์แมนและแมคลาฟลิน (Berman and McLaughlin 1977 อ้างใน วรเดช 2554 หน้า 33) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ในบางกรณีผู้ปฏิบัติ

อาจยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ แต่ในบางกรณี ผู้ปฏิบัติอาจปรับแผนหรือโครงการให้เข้ากับพฤติกรรมการทำงานของตนเองก็ได้ ซึ่งไม่เป็นกฎแน่นอนตายตัว

(3) **ขั้นสร้างศักยภาพ:** เจ้าหน้าที่สำรวจผู้ปฏิบัติงาน ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคมีความแน่นแฟ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี อีกทั้งการที่ได้ทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งมีส่วนมีส่วนช่วยให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทำให้ไม่มีอุปสรรคเกี่ยวกับบรรยากาศในองค์การในด้านมิติของความขัดแย้ง

ในปัจจุบันกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ ทางการสื่อสารมาใช้ เพื่อให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนความแปรปรวน ด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อนโยบาย ซึ่งนอกจากจะเป็นการประชาสัมพันธ์แล้ว ยังเป็นการเข้าถึงประชาชน ให้ประชาชนทั่วไปได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้การได้รับความร่วมมือจากประชาชน เนื่องจากประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส และรับรู้ข่าวสารต่างๆ ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ **มอลคอม กอกจิ้น (Goggin, M. L. 1987)** ได้กล่าวไว้ว่าศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้หากมีการออกแบบนโยบายใหม่หรือทำการปรับปรุงความสามารถของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ส่วนในด้านของกองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.) ก็มีการกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น และเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนเช่นกัน

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้บริหารทั้งสองหน่วยงาน ต่างให้ความเห็นว่าบทบาทของผู้นำซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องในระดับนโยบายนั้น เป็นส่วนสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ภารกิจเป็นไปอย่างราบรื่น ด้วยการที่ผู้นำมีส่วนร่วมในภารกิจตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการแถลงข่าวของงานปราบปรามฯ ในบางกรณีจะมีผู้นำระดับนโยบายให้ความสนับสนุนร่วมมือในการปฏิบัติ ซึ่งนั่นก็คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยลงพื้นที่ตรวจสอบอยู่บ่อยครั้ง รวมไปถึงการณรงค์ในกิจกรรมของโครงการต่างๆ

ซึ่งสื่อมวลชนยังให้ความสนใจดีมาก โดยมีสื่อจากช่องทาง เช่น โทรทัศน์ หน้าหนังสือพิมพ์ นับว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ **แมชมาเนียน และชามาร์เทียร์ (1980)** กล่าวว่าหากมีผู้มีอำนาจทางการเมืองให้การสนับสนุนอยู่แล้ว การนำนโยบายไปปฏิบัติก็มักจะราบรื่นด้วยดี และยังสามารถสอดคล้องกับข้อค้นพบของ **เสกสรร นิตยกล้า**

(2550) ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อผลสำเร็จ การนำนโยบายไปปฏิบัติแสดงให้เห็นว่าการประสานงานเป็นปัจจัยสำคัญโดยการประสานงานกับ สื่อมวลชนนี้ เริ่มต้นจากการที่มีการดำเนินการจับกุมผู้ประกอบการเครื่องสำอางผิดกฎหมาย เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของบังคับการปราบปรามการกระทำความผิด เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และแนวคิดที่ว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติยัง ขึ้นอยู่กับบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของ **ปิยะนุช คล้ายเงิน (2550)** ได้เสนอ ว่า บทบาทของฝ่ายการเมืองซึ่งเป็นฝ่ายควบคุมกำกับดูแลระบบราชการและข้าราชการซึ่งเป็นฝ่าย รับผิดชอบในการปฏิบัติโดยตรง และผู้รับบริการทั้งในแง่บุคคลและกลุ่มซึ่งเป็นผู้รับผลจากการนำ นโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งบทบาทขององค์กรและผู้เกี่ยวข้องจะมีความแตกต่างกัน หากฝ่ายต่างๆที่ เกี่ยวข้องมีความจริงจังและจริงใจในการปฏิบัติงานนโยบายนั้นย่อมสำเร็จได้ง่าย และยังคงขึ้นอยู่กับ คุณลักษณะต่างๆของนโยบายเช่น ความชัดเจนของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมาย งานกระบวนการให้คุณให้โทษ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

5.2 การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2: ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับปัญหาและ อุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้นำกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 จากกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นรายด้านพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ซึ่งผู้วิจัยขอ อภิปรายผลจากการวิจัยจากลำดับสูงสุดไปสู่ลำดับต่ำสุด ดังนี้

เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในแต่ละด้าน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีคะแนน เฉลี่ยสูงสุดคือ ปัญหาด้านผู้ปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มีปัญหาและอุปสรรคปานกลาง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ประกอบ และข้อเสนอแนะ อธิบายได้ว่า ปัญหาผลตอบแทนที่ได้รับ ในการปฏิบัติงาน และอัตราค่าจ้างผลไม่สอดคล้องเพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจที่มีค่าเฉลี่ยสูง เนื่องจากอัตราค่าจ้างผลที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจที่ต้องความรับผิดชอบ ทั้งนี้กองบังคับ การปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบคดีที่ เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติอื่นๆ อีกมากมาย รวมถึงบางกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานต้อง เดินทางรับผิดชอบลงพื้นที่ปฏิบัติงานในทุกจังหวัดทั่วประเทศ โดยจำนวนอัตราค่าจ้างผลที่ ปฏิบัติงานจริงในปัจจุบันมีจำนวนน้อยกว่าโครงสร้างที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดปัญหาอัตราค่าจ้างผลไม่ เพียงพอนั่นเอง แต่ด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีการประสานงานและความร่วมมือระหว่าง เจ้าหน้าที่ของกองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นไปอย่างราบรื่น

สอดคล้องกับแนวคิดของ เพรสแมนและวิลด์ฟัสกี (1979) ซึ่งกล่าวว่า “ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ปฏิบัติเองความร่วมมือดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ปฏิบัติเองความร่วมมือดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความภักดีของบุคคลที่มีต่อองค์กร และประโยชน์ส่วนตัว ตลอดจนความพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงจากวิธีการปฏิบัติงานที่ทำอยู่เดิมด้วย” และยังสอดคล้องกับวรเดช จันทรศร(2554) กล่าวว่า “นโยบายสาธารณะบางนโยบายต้องอาศัย ทั้งองค์การหลักและองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้วยเช่นกัน ดังนั้นถ้าองค์การหลักขาดการประสานงานที่ดีขาดการแบ่งอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนก็อาจส่งผลกระทบต่อการให้ความร่วมมือขององค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้”

อีกทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานต่างมีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความตั้งใจอย่างยิ่งในการปฏิบัติภารกิจ ถ้าทรัพยากรไม่เพียงพอ และแนวทางปฏิบัติไม่ชัดเจน ต้องสร้างกิจกรรมให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสนใจที่จะปฏิบัติ เป็นการสร้างพลังความมุ่งมั่นจึงไม่เป็นอุปสรรคต่อการนำไปปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคในลำดับถัดมาคือ ด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ปานกลาง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ประกอบและข้อเสนอแนะ อธิบายได้ว่า ปัญหาผู้กระทำความผิดมีการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อหลีกเลี่ยงความผิด และปัญหาสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติต้องเผชิญอุปสรรคในการรับผิดชอบคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ.2535 เป็นการทำงานที่ยากขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการศึกษาวิธีการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติระดับล่างของไมเคิล ลิปสกี (1980) ที่ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานว่า “สภาพแวดล้อมของการทำงานที่ไม่คงที่ ทำให้ไม่สามารถคาดคะเนถึงผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานได้”

อย่างไรก็ตามด้วยปัญหาบรรยากาศ สภาพแวดล้อมและปัญหาความขัดแย้งภายในมีค่าเฉลี่ยน้อยสอดคล้องกับผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ “หากกล่าวถึงเรื่องปัญหาความขัดแย้ง ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงาน อีกทั้งการที่ได้ทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ร่วมกัน” ซึ่งมีส่วนมีส่วนช่วยให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน” จึงทำให้สภาพแวดล้อมโดยรวมในด้านนี้ไม่มีปัญหาและอุปสรรคมากนัก

ปัญหาลำดับสุดท้ายคือ ด้านนโยบาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ปานกลาง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ประกอบและข้อเสนอแนะ อธิบายได้ว่า ด้านมาตรการต่างๆ ไม่ได้รับการแก้ไขให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปมีปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยมาก เนื่องจากผู้กระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอางพ.ศ. 2535 พยายามหาช่องว่างของกฎหมาย แม้ในบางกรณีจะเสี่ยงกับบทลงโทษที่หนักอย่างไรก็ตาม แต่ผู้กระทำความผิดต่างยอมที่

จะถูกดำเนินคดี เพราะการประกอบธุรกิจเครื่องสำอางมีผลกำไรมาก ทำให้มีผู้ละเมิดกฎหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิณิษฐา ถนอมวงศ์ (2551) ศึกษาเรื่องปัญหากฎหมายในการดูแลผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งพบว่า “บทกำหนดโทษใน มาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 น้อยเกินไป จึงควรให้มีการเพิ่มโทษให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน” อย่างไรก็ตามแม้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานอาจความสับสน เข้าใจ ยาก ของกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการรายงานและ ประเมินผล รวมถึงการมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน ในส่วน ของการประเมินผล เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีความยอมรับในแผนงานตามนโยบายที่กำหนด สอดคล้องกับแนวคิดของ แฮมเบิลตัน (Hambleton, 1983) ที่กล่าวว่า “ปัจจัยด้านมุมมองและอุดมคติ ของผู้ปฏิบัติมีความสำคัญเช่นกัน หากผู้ปฏิบัติมีมุมมองที่ดีต่อนโยบาย ก็จะทำให้เกิดการยอมรับ ในวิธีการของนโยบายและเป้าหมายดังกล่าว” การปฏิบัติภารกิจจึงไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องความล่าช้า ต่อการรายงานและประเมินผลในหน่วยงาน ซึ่งเห็นได้จากงานวิจัยโดยมีค่าเฉลี่ยที่น้อยเท่ากัน

อย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยโดยรวมของปัญหาและอุปสรรคด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ ปานกลาง ทั้งนี้ด้วยวัตถุประสงค์ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการ คຸ້ມครองผู้บริโภค มีปรากฏชัดเจนในกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั่นเอง

5.3 การอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3: ผลวิจัยระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทาง ประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแห่งพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้นำกระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 จากกองบังคับการปราบปรามการ กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ประกอบและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจะขออภิปรายผล จากการวิจัยจากลำดับสูงสุดไปสู่ลำดับต่ำสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านปฏิบัติและสมรรถนะ ลำดับถัดมาคือ ปัจจัยด้านนโยบาย ตามด้วยปัจจัยด้านศักยภาพและการสนับสนุน

1. ด้านปฏิบัติและสมรรถนะ เป็นระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพใน กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน เกณฑ์สูงที่สุด ในระดับปัจจัยที่มีผลต่อขั้นตอนต่างๆ ทั้ง 3 ด้าน โดยอธิบายได้ว่า

กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคมีการ กำหนดขอบเขต ภารกิจ หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม มีการจัดคุณสมบัติ

และการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายที่เข้ามามีการดำเนินการในผู้กระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในการปฏิบัติงานนั้นมีความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย ทำให้มีความเข้าใจในรายละเอียดของงาน ซึ่งโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางเป็นนโยบายที่เร่งด่วน ผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง 2535 อันได้แก่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่ประสานกับกองบัญชาการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ยังต้องดำเนินการกิจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องใช้ความสามารถ ความมีสมรรถนะสูงของผู้ปฏิบัติงาน มีความสอดคล้องกับ อุทัย เลาหวิเชียร (2544) ที่กล่าวว่า การที่ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในที่มาของนโยบาย และความจำเป็นในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น รวมทั้งทรัพยากรและอำนาจในการจัดสรรทรัพยากร อันได้แก่อัตรากำลัง ความรู้ความสามารถของบุคลากร ซึ่งหากผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจมากขึ้นแล้ว ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมาก การปฏิบัติงานตามแผนงานที่กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคกำหนดไว้ จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เรื่องของการประสานงานและความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก จากข้อมูลของการสัมภาษณ์ ด้วยการที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน มีความสามารถในการปรับตัว ทำให้มีการเตรียมความพร้อมต่องานสูง

อีกทั้งการที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีปฏิสัมพันธ์กันที่ดีมาก มีผลให้ในขั้นตอนการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) ที่เน้นหนักในด้านการประสานงานนั้นเป็นไปได้อย่างราบรื่น

ความสามารถในการปรับตัวในการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้มีเป็นค่าเฉลี่ยที่เท่ากันกับปัจจัยของการกำหนดวิธีการควบคุมรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน และฝ่ายปฏิบัติการได้รับการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายอำนวยการอยู่เสมอ อีกทั้งยังมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารเข้ามาใช้ได้แก่ ช่องทางจากเฟสบุ๊คและเว็บไซต์ อีกทั้งยังเชื่อมโยงกับเครือข่ายของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาอีกด้วย

2. ด้าน “นโยบาย” เป็นระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง โดยอธิบายได้ว่า

ความเข้าใจในความชัดเจนของวัตถุประสงค์และแผนงาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะนโยบายหลักชัดเจน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ เป็นไปตามแบบแผนของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง ในการดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับ

พระราชบัญญัติเครื่องสำอางพ.ศ. 2535 ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองกำกับการ 4 มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดกองงานที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสม รวมไปถึงความพร้อมในการรายงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน ความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา ทั้งนี้ด้วยวัตถุประสงค์ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีปรากฏชัดเจนอยู่แล้วในกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั่นเอง

3. ด้าน “ศักยภาพและการสนับสนุน” เป็นระดับปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง โดยอธิบายได้ว่า

หน่วยงานที่มีการประสานกับสื่อมวลชนที่ดี รวดเร็ว ทันเหตุการณ์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (1975) ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างองค์กรและกิจกรรมส่งเสริมการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า กระบวนการสื่อสารระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยหากการสื่อสารนั้นมีความชัดเจน ตรง และมีความสม่ำเสมอ ก็มีแนวโน้มว่าผู้ปฏิบัติจะสามารถเข้าใจได้ตรงกัน และทำให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินนโยบายได้ และยังมีความสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งของสื่อมวลชนมีความสนใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเองก็ได้แสดงศักยภาพและความสามารถอย่างเหมาะสม เพราะได้รับโอกาสจากผู้บังคับบัญชามอบหมายภารกิจให้ปฏิบัติงานในงานที่ทำหาย รวมไปถึงการสนับสนุนข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายอำนวยการอยู่เสมอ อีกทั้งการพัฒนาเทคนิคเครือข่ายสมัยใหม่เข้ามาใช้ได้ทันกระแสสังคมในปัจจุบัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประสานกับสื่อมวลชนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูงมาก เห็นได้จากการประชาสัมพันธ์โดยการแถลงข่าวของงานปราบปรามผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มีสื่อจากช่องทาง ได้แก่ ทางโทรทัศน์ หนังสือนิตยสารพิมพ์ ทั้งนี้ยังมีปัจจัยอื่นที่สนับสนุนให้สื่อมีการประสานงานร่วมกันเป็นอย่างดีนั่นก็คือประชาชน ซึ่งเครื่องสำอางเป็นสิ่งใกล้ตัวและเมื่อประชาชนทั่วไปให้ความสนใจกับข่าวการจับกุมเครื่องสำอางผิดกฎหมายที่เกิดขึ้น สื่อมวลชนที่ทำข่าวก็ยิ่งพร้อมให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีอย่างจริงจัง

ดังนั้นการประชาสัมพันธ์โดยแถลงข่าวเผยแพร่การจับกุมเครื่องสำอางผิดกฎหมาย นับว่าเป็นการสนับสนุนการณรงค์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องสำอางผิดกฎหมายและเครื่องสำอางอันตราย และยังเป็นโอกาสสร้างความสัมพันธ์อันดีตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสสำคัญอีกด้วย ซึ่งผลการวิจัยยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับ พอล ซาบาเตียร์และเดเนียล แมชมาเนียน(1980) กล่าวว่า แนวโน้มของสื่อ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์จะมีบทบาทสำคัญมากในการเปลี่ยนทัศนคติของประชาชน

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 ในงานวิจัยเรื่อง กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ผู้วิจัยพบว่ากระบวนการและปัญหา รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เมื่อนำมาเชื่อมโยงกันแล้วทำให้ผู้วิจัยทราบรายละเอียดการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอน โดยสามารถระบุขั้นตอนในกระบวนการปัญหาและอุปสรรครวมทั้งปัจจัยที่สนับสนุนกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติจนได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพดังนี้

1. ขั้นเริ่มต้น เป็นขั้นตอนของการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน วัตถุประสงค์ของแผนงานต่อการนำไปปฏิบัติ การกำหนดอัตราค่าสิ่งพล และกองทุนที่รับผิดชอบโดยการเชื่อมโยงของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง หน่วยงานรับผิดชอบได้แก่กองกำกับการ 4 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นกองทุนที่รับผิดชอบคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 โดยสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งก็คือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีอำนาจและหน้าที่การบังคับใช้กฎหมาย ในลักษณะการจับกุมผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย

เรื่องนี้อาจเป็นปัญหาและอุปสรรคได้ขั้นตอนนี้จำนวนคือ เรื่องของการกำหนดอัตราค่าสิ่งพล เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานต้องเดินทางรับผิดชอบลงพื้นที่ปฏิบัติงานในทุกจังหวัดทั่วประเทศ สำหรับปัญหาในส่วนของกฎหมาย บทบัญญัติพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในความหมายเดิมแล้วมีบทลงโทษที่หนักอย่างไรก็ตาม การประกอบธุรกิจเครื่องสำอางมีผลกำไรมาก ทำให้มีผู้ละเมิดกฎหมาย

สิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้ด้วยดีคือเรื่องของความเข้าใจในความชัดเจนของวัตถุประสงค์และแผนงาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะนโยบายหลักชัดเจน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ เป็นไปตามแบบแผนของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง ในการดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองกำกับการ 4 มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดกองทุนที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสม รวมไปถึงความพร้อมในการรายงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน ความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา

อย่างไรก็ดีด้วยในด้านของนโยบายหลักก็มีความชัดเจน และวัตถุประสงค์ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในการปฏิบัติ มีปรากฏชัดเจนในกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงทำให้ดำเนินงานเป็นไปตามที่แผนการกำหนดไว้

2. ขั้นปฏิบัติ เป็นขั้นตอนการนำแผนงานที่กำหนดไว้ไปปฏิบัติจริง และความพร้อมในการรายงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามนั้น เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของ 2 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ด้วยอัตรากำลังพลของกองบังคับการ 4 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นกองงานที่รับผิดชอบคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ตามโครงสร้างไม่สอดคล้องเพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจงานปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมายที่มีมากขึ้นเรื่อยๆ ในปัจจุบัน และเรื่องของการขาดแคลนยานพาหนะที่จำเป็นใช้ในการดำเนินงานเรื่องากลางในการปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมายจึงเป็นปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขั้นตอนนี้

สิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดียิ่งคือเรื่องของการประสานงานและความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานยังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงช่วยทำให้งานปราบปรามเป็นไปอย่างราบรื่น

3. ขั้นสร้างศักยภาพ เป็นขั้นตอนการทำให้กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นบรรลุประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ตามนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

สิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดียิ่งคือเรื่องของบุคลากรของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคมีความแน่นแฟ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดี อีกทั้งการที่ได้ทำกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งมีส่วนมีส่วนช่วยให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน อีกทั้งปัจจุบันกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆทางการสื่อสารมาใช้ เพื่อให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งนอกจากจะเป็นการประชาสัมพันธ์แล้ว ยังเป็นการเข้าถึงประชาชน ให้ประชาชนทั่วไปได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้การได้รับความร่วมมือจากประชาชน เนื่องจากประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส และรับรู้ข่าวสารต่างๆ ได้

ปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนอีกประการหนึ่งคือ การที่ผู้นำระดับนโยบายมีส่วนร่วมในการกิจตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการแถลงข่าวของงานปราบปรามฯ ในบางกรณีจะมีผู้นำระดับนโยบายให้ความสนับสนุนร่วมมือในการปฏิบัติ นับว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มศักยภาพ

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค” มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ

1. เพื่อวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535
3. เพื่อศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

โดยประยุกต์แนวคิดของ มอลคอม กอกจิน เบอร์แมนและแมคลาฟลิน ได้เป็นกรอบการศึกษาที่สอดคล้องต่อกระบวนการนำนโยบาย ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการเริ่มต้น ขั้นการปฏิบัติ ขั้นการสร้างศักยภาพ

ส่วนการศึกษาค้นคว้าและแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ได้จากการทบทวนองค์ความรู้ต่างๆ ของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ จากนักวิชาการไทย และนักวิชาการต่างประเทศ จนได้เป็นปัจจัยที่สอดคล้องต่อกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ที่ใช้ในแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็นส่วนของปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการปฏิบัติและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพ ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบาย ปัจจัยด้านการปฏิบัติและสมรรถนะ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและการสนับสนุน

6.1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการ ปัญหาและอุปสรรครวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดกองบัญชาการสอบสวนกลางที่ได้รับเป็นหน่วยวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้

ประชากรที่ใช้ศึกษาในส่วนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพได้จากการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ผู้บังคับการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยใช้เครื่องมือ คือแบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาในส่วนของกระบวนการ ปัญหาและอุปสรรครวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้จากการสุ่มแบบเจาะจง คือ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวนทั้งสิ้น 39 คน โดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาในส่วนของปัญหาและอุปสรรครวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ในส่วนของแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป หรือปัจจัยภูมิหลังเฉพาะบุคคล

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเดินทางไปยังกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อพบกลุ่ม

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง โดยประธานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อนัดสัมภาษณ์ผู้บังคับการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ฝ่ายอำนวยการของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 39 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับมา 39 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้ง 39 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ใช้การตีความเชิงตรรก (Inductive Analysis) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ประมวลผลสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือ SPSS for Windows วิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Distribution) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 ข้อสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษากระบวนการ ปัญหาและอุปสรรครวมถึงแนวทางประสิทธิภาพต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ได้ดังนี้

6.2.1 การศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

1) การเริ่มต้น เป็นการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน จากคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ได้แผนงานที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ

2) การปฏิบัติ เป็นการประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เข้มงวดในการปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมาย ดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้อย่างเด็ดขาด เร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่อง

3) การสร้างศักยภาพ ร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในทั้งนโยบาย องค์การผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งสื่อมวลชนและประชาชน

6.2.2 ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติ
เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครอง
ผู้บริโภค ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาและอุปสรรคอยู่
ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านปฏิบัติ ลำดับถัดมาคือ
ด้านนโยบาย และด้านสภาพแวดล้อมเป็นลำดับสุดท้าย

6.2.3 การศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ
พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครอง
ผู้บริโภค ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จ
ต่อกระบวนการอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ
ด้านผู้ปฏิบัติและสมรรถนะ ลำดับถัดมาคือด้านนโยบาย ตามด้วยด้านศักยภาพและการสนับสนุน

จากการศึกษากระบวนการและปัญหา รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพใน
ขั้นตอนต่างๆของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เมื่อ
นำมาเชื่อมโยงกันแล้วทำให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพดังนี้

1. **ขั้นการเริ่มต้น** เป็นการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน ให้ได้แผนงานที่เหมาะสมต่อ
การนำไปปฏิบัติ สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดีก็คือ เรื่องของความเข้าใจใน
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์และแผนงาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะนโยบายหลัก
ชัดเจน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนด
กองงานที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสม

2. **ขั้นการปฏิบัติ** สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดีก็คือเรื่องของ
การประสานงานและความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
 อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานยังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงช่วยทำให้งานปราบปรามเป็นไป
อย่างราบรื่น

3. **ขั้นการสร้างศักยภาพ** สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดีก็คือ
เรื่องของบุคลากร หากบุคลากรมีความแน่นแฟ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อีกทั้งการที่ได้ทำกิจกรรมเพื่อ

สาธารณประโยชน์ร่วมกัน ปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนอีกประการหนึ่งคือ การที่ผู้นำระดับนโยบายมีส่วนร่วมในภารกิจตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการแถลงข่าวของงานปราชญ์ปราชญ์ในบางกรณีจะมีผู้นำระดับนโยบายให้ความสนับสนุนร่วมมือในการปฏิบัติ นับว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มศักยภาพ

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะผลจากการศึกษาวิจัย ดังนี้

6.3.1 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยราชการที่จะนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ

(1) การแปลงนโยบายเป็นแผนงาน เพื่อให้ได้แผนงานที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ นั้น สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดียิ่งคือ เรื่องของความเข้าใจในความชัดเจนของวัตถุประสงค์และแผนงาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะนโยบายหลักชัดเจน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดกองงานที่รับผิดชอบ เป็นไปอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามเรื่องของโครงสร้างงานที่กระชั้นนั้นยังจะช่วยลดความยุ่งยากซับซ้อนต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

(2) การอำนวยความสะดวกเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้การประสานงานและความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค หากกองอำนาจการมีกรนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีประสิทธิภาพดีและมีความรวดเร็ว ก็จะช่วยเหลือการสนับสนุนกระบวนการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองหน่วยงานสามารถบรรลุภารกิจตามเป้าหมายได้โดยราบรื่น

(3) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามในส่วนนี้ แม้ผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ปฏิบัติงานไม่เคยเรียกร้อง แต่ผู้เกี่ยวข้องก็ควรจัดสรรให้โดยอาจทำเป็นโครงการเพื่อแสวงหารายได้ เพื่อเพิ่มผลตอบแทนหรือรางวัล ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกำลังขวัญและเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานที่ทำการกิจบรรลุเป้าหมาย

(4) ผู้นำระดับนโยบายควรมีส่วนร่วมในภารกิจตลอดจนกิจกรรมต่างๆของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการแถลงข่าวของงานปราชญ์ปราชญ์ในบางกรณีจะมีผู้นำระดับนโยบายให้ความสนับสนุนร่วมมือในการปฏิบัติ นับว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนกระบวนการ นำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มศักยภาพ

(5) ควรมีการประชาสัมพันธ์ ผลการปฏิบัติงานปราชญ์ปราชญ์ผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 และประสานงานกับสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางอย่างต่อเนื่อง เพราะเครื่องสำอางเป็นสิ่งใกล้ตัวคน ทั้งนี้หากหน่วยงานผู้ปฏิบัติมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี ยังเป็นการส่งเสริมมีส่วนร่วมของประชาชนในการแจ้งเบาะแสสำคัญต่อการปราบปราม ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนผู้บริโภคปลอดภัยจากเครื่องสำอางผิดกฎหมายได้เพิ่มขึ้นอีกมาก

(6) ควรมีการปรับปรุง แก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอางพ.ศ.2535 ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น เพื่อให้หน่วยงานที่นำไปปฏิบัติสามารถดำเนินการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(7) ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ จากที่เสื่อมโทรมให้ดีขึ้น ส่งเสริมบรรยากาศ และกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน เพื่อผลในการปฏิบัติภารกิจที่ดีขึ้น

(8) หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ควรมีกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณที่มากกว่าที่ได้รับในปัจจุบัน โดยที่รัฐบาลจะได้สนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ

(9) กองควบคุมเครื่องสำอาง โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ควรมีการสรรหาคัดเลือกหรือพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ ที่มีความรู้ความสามารถหรือมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเครื่องสำอาง อันเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ทั้งในและนอกพื้นที่ ทั้งนี้บุคลากรรุ่นใหม่จะได้มีความพร้อมเพื่อทดแทนบุคลากรที่จะเกษียณอายุราชการต่อไป และสามารถปฏิบัติงานตามนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ได้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

6.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรทำการศึกษากระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 กับหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องสำอาง และการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาสามารถพัฒนาไปเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการนำพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติได้

(2) ควรมีการเพิ่มขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เพราะจะได้ทราบความคิดเห็นต่อกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งผลการวิจัยอาจเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้มากขึ้น

(3) หน่วยวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้เป็นหน่วยราชการที่ถือน่านโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 อยู่ในขั้นประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง หากทำการศึกษา กับหน่วยราชการอื่นอาจมีขั้นตอนในกระบวนการและการเลือกตัวแปร ที่เกี่ยวข้อง กับปัญหาและอุปสรรค รวมไปถึงปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติแตกต่างกันไป

(4) ควรนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้ในประเด็นสำคัญๆ มาทำการวิจัยซ้ำเฉพาะประเด็นอย่างเจาะลึกเพื่อพัฒนาศักยภาพและให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

(5) ควรทำการศึกษาในเรื่องของผลกระทบ จากการน่านโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอางพ.ศ.2535ไปปฏิบัติ กับหน่วยงานราชการอื่นอันเกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องสำอาง และการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษานั้นจะช่วยในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆเพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอางพ.ศ. 2535ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น

กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

THE POLICY IMPLEMENTATION PROCESS OF THE COSMETICS ACT B.E. 2535

ศวิตา ประจวบแสง 5336789 SHPA/M

ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สมบูรณ์ ศิริสรธรีรัญ, Ph.D., กมลพร สอนศรี, D.P.A.,
จิตรลดา อมรวัฒนา, Ph.D.

บทสรุปแบบสมบูรณ

1. บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยได้ใช้พระราชบัญญัติเครื่องสำอางเป็นแม่บทในการกำกับดูแลเครื่องสำอางที่ผลิตหรือนำเข้ามาจำหน่าย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 องค์การหรือหน่วยงานที่มีความสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภค ได้แก่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือ อ.ย. กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และทางด้านการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น ซึ่งถือเป็นส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ในการปกป้องและคุ้มครองสุขภาพประชาชนจากการบริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพ มีการส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ถูกต้องด้วยข้อมูลวิชาการที่มีหลักฐานเชื่อถือได้และมีความเหมาะสม เพื่อให้ประชาชนได้บริโภคผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ปลอดภัยและสมประโยชน์

หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งก็คือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีการพัฒนากระบวนการทำงานของหน่วยงานทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์สังคมในปัจจุบัน ประกอบกับยุทธศาสตร์และผลวิจัยที่ได้ศึกษาความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ได้รับรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ยังเป็นการชี้ชัดให้เห็นว่าควรมีการเพิ่มความเข้มงวดในการดำเนินงานควบคุมให้เป็นไปตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้มากขึ้น

การร่วมมือสร้างเครือข่ายประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อภารกิจในกำกับดูแลผู้ประกอบการและพิทักษ์สิทธิผู้บริโภค ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่มีความเข้มงวดในการดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้อย่างเด็ดขาด และมีกลวิธีการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมอบหมายให้กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีนโยบายในการปราบปรามผู้กระทำความผิด ซึ่งความรับผิดชอบในหน้าที่หลักของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค คือรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาหารและยา สืบสวน สอบสวน และปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับอาหารและยา เร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ผู้บริโภคปลอดภัยจากเครื่องสำอาง ผิดกฎหมายโดยติดตามตรวจสอบผู้จำหน่าย ผู้ขายส่ง ผู้ขายปลีก ทลายแหล่งผลิต แหล่งกระจายสินค้าผิดกฎหมาย จับกุมผู้ผลิตและตั้งด่านสกัด การแพร่กระจายสินค้าผิดกฎหมาย ติดตามตรวจสอบสถานเสริมสวยและคลินิกเสริมความงามรวมถึงการติดตามตรวจสอบโฆษณา เครื่องสำอางทางสื่อต่างๆ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 2 ปี ในการประสานงานร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มีประชาชนและสื่อมวลชนให้ความสนใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในแผนยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา พ.ศ. 2553-2556

จะเห็นได้ว่ามาตรการคุ้มครองผู้บริโภคด้านเครื่องสำอาง ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 จึงเป็นข้อดีต่อผู้บริโภค แต่กระนั้นเมื่อนำไปปฏิบัติอาจมีข้อจำกัดบางประการที่อาจเกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามบทบัญญัติได้ ในงานวิจัยชิ้นนี้เลือกที่จะศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากเป็นหน่วยงานใหม่ที่มีบทบาทโดดเด่นที่ประชาชนและสื่อมวลชนให้ความสนใจอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางเลือกแก่หน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

2. บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กระบวนการ ปัญหาและอุปสรรครวมถึง ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ตลอดจนแนวทางที่มีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บังคับการของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จำนวน 2 คน และข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวนทั้งสิ้น 39 คน

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า 1) กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จะเริ่มจากการแปลงนโยบายเป็นแผนงานจากคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จัดสรรอำนาจหน้าที่ และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบเพื่อประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา รวมทั้งสื่อมวลชนและประชาชน 2) ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 3) ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงทั้งหมด

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

3.2 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

3.3 เพื่อศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

4. ขอบเขตการวิจัย (Scope of Research)

ในการศึกษากระบวนการ และปัญหา รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีขอบเขตและครอบคลุมประเด็นการศึกษาดังนี้

4.1 ศึกษาเฉพาะ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.2 ศึกษาครอบคลุมถึงกระบวนการและปัญหา รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติแห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ตั้งแต่ขั้นเตรียมการก่อนกำหนดแผนงาน จนถึงการสร้างแนวทางที่มีประสิทธิภาพต่อการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

4.4 ระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2555

5. ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้บริหาร ที่รับผิดชอบในการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเริ่มต้น ขั้นปฏิบัติ และขั้นสร้างศักยภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากแนวคิดของ มอลคอม กอกจิน เบอร์แมนและแมคเคลฟลิน

ส่วนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ที่ได้จากการทบทวนองค์ความรู้ต่างๆของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ จากนักวิชาการไทย และนักวิชาการต่างประเทศ จนได้เป็นปัจจัยที่สอดคล้องต่อกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ที่ใช้ในแบบสอบถามโดยส่วนของปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ด้านนโยบาย ปัจจัยการปฏิบัติและด้านสภาพแวดล้อม สำหรับส่วนของปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อ ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านการปฏิบัติและสมรรถนะ และด้านการสร้างศักยภาพและการสนับสนุน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรและข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค สังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่การสัมภาษณ์ผู้บังคับการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาผู้รับผิดชอบในการนำพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ จำนวน 2 คน เพื่อศึกษาในส่วนของกระบวนการ ปัญหาและอุปสรรครวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 และใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่ในกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค จำนวนทั้งสิ้น 39 คน เพื่อศึกษาในส่วนของปัญหาและอุปสรรครวมถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 โดยนำแบบสอบถามไปหาความเที่ยงตรงและเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อ และนำไปการหาค่าความเชื่อถือ (Reliability) กับประชากรที่ใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้การตีความเชิงตรรก (Inductive Analysis) ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ หรือ SPSS for Windows ในการประมวลผลและจัดตารางวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Distribution) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยมีดังนี้

6.1 กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มีขั้นตอน ได้แก่

(1) การเริ่มต้น เป็นการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน จากคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ได้แผนงานที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ

(2) **การปฏิบัติ** เป็นการประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เข้มงวดในการปราบปรามเครื่องสำอางผิดกฎหมาย ดำเนินการตามกฎหมายและการบังคับใช้อย่างเด็ดขาด เร่งรัดติดตามตรวจสอบดำเนินคดีผู้ฝ่าฝืนอย่างต่อเนื่อง

(3) **การสร้างศักยภาพ** ร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในทั้งนโยบาย องค์การ ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งสื่อมวลชนและประชาชน

6.2 ปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 กรณีศึกษาของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านปฏิบัติ ลำดับถัดมาคือด้านนโยบาย และด้านสภาพแวดล้อมเป็นลำดับสุดท้าย

6.3 ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 กรณีศึกษาของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผู้ปฏิบัติและสมรรถนะ ลำดับถัดมาคือด้านนโยบาย ตามด้วยด้านศักยภาพและการสนับสนุน

จากการศึกษากระบวนการและปัญหา รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เมื่อนำมาเชื่อมโยงกันแล้วทำให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพดังนี้

(1) **ขั้นการเริ่มต้น** เป็นการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน ให้ได้แผนงานที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดียิ่งคือ เรื่องของความเข้าใจในความชัดเจนของวัตถุประสงค์และแผนงาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะนโยบายหลักชัดเจน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดกองงานที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสม

(2) **ขั้นการปฏิบัติ** สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดียิ่งคือเรื่องของการประสานงานและความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานยังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงช่วยทำให้งานปราบปรามเป็นไปอย่างราบรื่น

(3) **ขั้นการสร้างสรรค์สภาพ** สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดียิ่งคือ เรื่องของบุคลากร หากบุคลากรมีความแน่นแฟ้น มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อีกทั้งการที่ได้ทำกิจกรรมเพื่อ สาธารณประโยชน์ร่วมกัน ปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนอีกประการหนึ่งคือ การที่ผู้นำระดับนโยบาย มีส่วนร่วมในภารกิจตลอดจนกิจกรรมต่างๆของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง นับว่า เป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มศักยภาพ

7. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535” สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

7.1 กระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

(1) **ขั้นเริ่มต้น:** เริ่มจากการรับนโยบายมาโดยผู้บัญชาการกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ต้องความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายที่รับมา ซึ่งวัตถุประสงค์ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในการปฏิบัติมีปรากฏชัดเจนในกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีการจัดสรรอำนาจหน้าที่ เพื่อจัดเตรียมความพร้อมของบุคลากรและกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ **พอล เบอร์แมน** (Berman, 1978 อ้างใน วรเดช จันทรศร, 2554) ซึ่งมอบหมายให้กองกำกับ 4 ประสานการทำงานร่วมกันกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา คือการคุ้มครองผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ เกี่ยวกับโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง ความเชื่อมโยงกับแผนบริหารราชการแผ่นดิน ในนโยบายรัฐบาลที่ 3 ได้แก่นโยบายสังคมและคุณภาพชีวิตในประเด็นนโยบายรัฐบาลด้านสาธารณสุข โดยสามารถอธิบายได้จากตัวแบบ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของ **เออเนส อเล็กซานเดอร์** (1985) ที่จุดเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและแผนงาน เป็นการระบุข้อกำหนดของแผนงาน และเป็นจุดที่นโยบายถูกเปลี่ยนให้เป็นแผนงาน โดยเฉพาะโดยการพัฒนารายละเอียดของกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ในการนำแผนงานไปปฏิบัติ

(2) **ขั้นปฏิบัติ:** หน่วยงานรับผิดชอบได้แก่กองกำกับการ 4 โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถในการปรับตัวดี ทำให้มีการเตรียมความพร้อมเป็นไปตามแผนงาน แต่ในบางกรณีอาจต้องมีการปรับแผนในงานของการปราบปรามเพื่อให้สามารถจับกุมผู้กระทำ

ความคิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 มาดำเนินคดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเบอร์แมนและแมคลาฟลิน (Berman and McLaughlin 1977 อ้างใน วรเดช 2554 หน้า 33) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “ในบางกรณีผู้ปฏิบัติอาจยอมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับแผนหรือโครงการที่กำหนดไว้ แต่ในบางกรณี ผู้ปฏิบัติอาจปรับแผนหรือโครงการให้เข้ากับพฤติกรรมการปฏิบัติงานของตนเองก็ได้ ซึ่งไม่เป็นกฎแน่นอนตายตัว”

(3) **ขั้นสร้างศักยภาพ:** มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆทางการสื่อสารมาใช้ เพื่อให้ทันกับสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งนอกจากจะเป็นการประชาสัมพันธ์แล้วยังเป็นการเข้าถึงประชาชนให้ประชาชนทั่วไปได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อีกทั้งยังเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้การได้รับความร่วมมือจากประชาชน เนื่องจากประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส และรับรู้ข่าวสารต่างๆ ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของมอลคอม กอกจิ้น (Goggin, M. L. 1987) ได้กล่าวไว้ว่า “ศักยภาพของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้หากมีการออกแบบนโยบายใหม่หรือทำการปรับปรุงความสามารถของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน”

นอกจากนี้ผู้บริหารของทั้งสองหน่วยงาน ต่างให้ความเห็นว่าบทบาทของผู้นำซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องในระดับนโยบายนั้นเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยผลักดันให้ภารกิจเป็นไปอย่างราบรื่น จึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดของแมชมาเนียน และซาบาร์เทียร์ (1980) ที่กล่าวว่า “หากผู้มีอำนาจทางการเมืองให้การสนับสนุนอยู่แล้ว การนำนโยบายไปปฏิบัติก็มักจะราบรื่นด้วยดี” และยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของเสกสรรค์ นิตยกล้า (2550) ซึ่งกล่าวว่า “ปัจจัยด้านผู้บริหารและบุคลากรผู้ปฏิบัติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อผลสำเร็จการนำนโยบายไปปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าการประสานงานเป็นปัจจัยสำคัญ” และแนวคิดที่ว่าการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังขึ้นอยู่กับบทบาทของฝ่ายต่างๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของปิยะนุช คล้ายเงิน (2550) ได้เสนอว่า “บทบาทของฝ่ายการเมืองซึ่งเป็นฝ่ายควบคุมกำกับดูแลระบบราชการและข้าราชการซึ่งเป็นฝ่ายรับผิดชอบในการปฏิบัติโดยตรง และผู้รับบริการทั้งในแง่บุคคลและกลุ่มซึ่งเป็นผู้รับผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งบทบาทขององค์กรและผู้เกี่ยวข้องจะมีความแตกต่างกัน หากฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องมีความจริงจังและจริงใจในการปฏิบัติงานนโยบายนั้นย่อมสำเร็จได้ง่าย”

7.2 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานต่างมีทัศนคติที่ดีต่อนโยบายมีความตั้งใจอย่างยิ่งในการปฏิบัติภารกิจ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือปัญหาด้านผู้ปฏิบัติ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มี ปัญหาและอุปสรรคปานกลาง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ประกอบ และข้อเสนอแนะ อธิบายได้ว่า ปัญหาผลตอบแทนที่ได้รับในการปฏิบัติงาน และอัตราค่าจ้างพลมิไม่สอดคล้องเพียงพอต่อ

การปฏิบัติการที่มีค่าเฉลี่ยสูง เนื่องจากอัตรากำลังพลที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอต่อภารกิจที่ต้อง ความรับชอบ แต่ด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานมีการประสานงานและความร่วมมือระหว่าง เจ้าหน้าที่ของกองควบคุมเครื่องสำอาง สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับแนวคิดของเพรสแมนและวิลด์ฟัสกี (1979) ซึ่งกล่าวว่า “ความสำเร็จของการนำ นโยบายไปปฏิบัติย่อมขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ปฏิบัติเอง ว่าความร่วมมือดังกล่าวจะมีมากน้อย เพียงใด และความภักดีของบุคคลที่มีต่อองค์การ ประโยชน์ส่วนตัว ตลอดจนความพร้อมที่จะ เปลี่ยนแปลงจากวิธีการปฏิบัติงานที่ทำอยู่เดิมด้วย” และยังคงสอดคล้องกับวเรช จันทรศร(2554) กล่าวว่า “นโยบายสาธารณะบางนโยบายต้องอาศัย ทั้งองค์การหลักและองค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการ นำนโยบายไปปฏิบัติด้วยเช่นกัน ดังนั้นถ้าองค์การหลักขาดการประสานงานที่ดีขาดการแบ่ง อำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนก็อาจส่งผลกระทบต่อทำให้ความ ร่วมมือขององค์การอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้”

ปัญหาและอุปสรรคในลำดับถัดมาคือด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ปาน กลาง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติต้องเผชิญอุปสรรคในการรับผิดชอบคดีที่ยากขึ้นจากสภาพ สังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป ปัญหาลำดับสุดท้ายคือ ด้านนโยบายซึ่งมี ค่าเฉลี่ยในเกณฑ์ปานกลาง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ประกอบและข้อเสนอแนะ อธิบายได้ว่า ปัญหาผู้กระทำความผิดมีการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อหลีกเลี่ยงความผิดและปัญหาสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไป ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติต้องเผชิญอุปสรรค ในการรับผิดชอบคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เป็นการทำงานที่ยากขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการศึกษาวิธีการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติระดับต่างของ ไมเคิล ลิปสกี (1980) ที่ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานว่า “สภาพแวดล้อมของการทำงานที่ไม่คงที่ ทำให้ไม่สามารถคาดคะเนถึงผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานได้” ส่วนมาตรการต่างๆ ไม่ได้รับการแก้ไข ให้ทันสมัยผู้กระทำความผิดจึงพยายามหาช่องว่างของกฎหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศินิชฐา ถนอมวงศ์ (2551) ซึ่งศึกษาเรื่องปัญหากฎหมายในการดูแลผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางตามพระราช บัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งพบว่า “บทกำหนดโทษในมาตรา 55 แห่งพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 น้อยเกินไป จึงควรให้มีการเพิ่มโทษให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน”

7.3 ปัจจัยส่งผลสำเร็จต่อกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

1) ด้านปฏิบัติและสมรรถนะ: การจัดคุณสมบัติและการเตรียมความพร้อมของ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายที่เข้ามาการดำเนินการในผู้กระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ในการปฏิบัติงานนั้น มีความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย รวมถึงการ ประสานงานนั้นเป็นไปได้อย่างราบรื่น มีความสอดคล้องกับ อุทัย เลาหวิเชียร (2544) ที่กล่าวว่า

“การที่ผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจในที่มาของนโยบาย และความจำเป็นในการปฏิบัติตามนโยบายนั้น รวมทั้งทรัพยากรและอำนาจในการจัดสรรทรัพยากร อันได้แก่อัตรากำลัง ความรู้ความสามารถของบุคลากร ซึ่งหากผู้ปฏิบัติมีความเข้าใจมากขึ้นแล้ว ก็จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมาก”

2) ด้านนโยบาย: ความเข้าใจในความชัดเจนของวัตถุประสงค์และแผนงาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะนโยบายหลักชัดเจน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจ เป็นไปตามแบบแผนของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอาง ในการดำเนินการต่อผู้กระทำความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกองกำกับการ 4 มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดกองงานที่รับผิดชอบ เป็นไปอย่างเหมาะสม รวมไปถึงความพร้อมในการรายงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน ความสอดคล้องต่อสภาพปัญหา ทั้งนี้ด้วยวัตถุประสงค์ของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มีปรากฏชัดเจนอยู่แล้วในกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั่นเอง

3) ด้านศักยภาพและการสนับสนุน: มีการประสานกับสื่อมวลชนที่ดี รวดเร็ว ทันเหตุการณ์ มีการพัฒนาเทคนิคเครือข่ายสมัยใหม่เข้ามาใช้ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของ แวน มีเตอร์ และแวน ฮอร์น (1975) ที่กล่าวไว้เกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างองค์กร ประชาชนทั่วไปต่างให้ความสนใจกับข่าวการจับกุมเครื่องสำอางผิดกฎหมายที่เกิดขึ้น สื่อมวลชนที่ทำข่าวก็ยิ่งพร้อมให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีอย่างจริงจัง และยังเป็นโอกาสสร้างความสัมพันธ์อันดีตลอดจนการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสสำคัญอีกด้วย ซึ่งผลการวิจัยยังเป็นไปในทิศทางเดียวกับ พอล ซาบาเตียร์และเดเนียล แมซมาเนียน(1980) ซึ่งกล่าวไว้ว่า “แนวโน้มของสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์จะมีบทบาทสำคัญมากในการเปลี่ยนทัศนคติของประชาชน”

จากการศึกษากระบวนการและปัญหา รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพในขั้นตอนต่างๆของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เมื่อนำมาเชื่อมโยงกันแล้วทำให้ได้แนวทางที่มีประสิทธิภาพดังนี้

(1) **ขั้นเริ่มต้น** สิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้ด้วยดีก็คือ เรื่องของความเข้าใจในความชัดเจนของวัตถุประสงค์และแผนงาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะนโยบายหลักชัดเจน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ และการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดกองงานที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสม

(2) **ขั้นปฏิบัติ** สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดียิ่งคือเรื่องของการประสานงานและความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานยังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงช่วยทำให้งานปราบปรามเป็นไปอย่างราบรื่น

(3) **ขั้นสร้างศักยภาพ** สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงาน ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มศักยภาพ คือเรื่องของบุคลากร สนับสนุนจากผู้นำระดับนโยบาย รวมทั้งสื่อมวลชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน

8. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา (Implications)

8.1 การแปลงนโยบายเป็นแผนงาน เพื่อให้ได้แผนงานที่เหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ นั้น สิ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดียิ่งคือ เรื่องของความเข้าใจในความชัดเจนของวัตถุประสงค์และแผนงาน ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพราะนโยบายหลักชัดเจน ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และการจัดสรรอำนาจหน้าที่และกำหนดกองงานที่รับผิดชอบ เป็นไปอย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตามเรื่องของโครงสร้างงานที่กระชั้นนั้นยังจะช่วยลดความยุ่งยากซับซ้อนต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติได้เป็นอย่างดี

8.2 การอำนวยความสะดวกเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้การประสานงาน และความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค หากกองอำนวยความสะดวกมีการนำนวัตกรรมใหม่ๆมาใช้มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีประสิทธิภาพดีและมีความรวดเร็ว ก็จะช่วยเหลือการสนับสนุนกระบวนการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองหน่วยงานสามารถบรรลุภารกิจตามเป้าหมายได้โดยราบรื่น

8.3 ควรมีการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเพิ่มขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตามก็ดี ในส่วนนี้แม้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ปฏิบัติงานไม่เคยเรียกร้อง แต่ผู้เกี่ยวข้องก็ควรจัดสรรให้ โดยอาจทำเป็นโครงการเพื่อแสวงหารายได้ เพื่อเพิ่มผลตอบแทนหรือรางวัล ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกำลังขวัญและเสริมสร้างกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานที่ทำการกิจบรรลุเป้าหมาย

8.4 ผู้นำระดับนโยบายควรมีส่วนร่วมให้ความสนับสนุนในการกิจตลอดจนกิจกรรมต่างๆของโครงการความปลอดภัยด้านเครื่องสำอางอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยสนับสนุนกระบวนการนำนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างเต็มศักยภาพ

8.5 ควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานปราบปรามผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 และประสานงานกับสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับความปลอดภัยด้านผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางอย่างต่อเนื่อง

8.6 ควรมีการปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น เพื่อให้หน่วยงานที่นำไปปฏิบัติสามารถดำเนินการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

8.7 ควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ จากที่เสื่อมโทรมให้ดีขึ้น ส่งเสริมบรรยากาศ และกำลังใจแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน เพื่อผลในการปฏิบัติภารกิจที่ดีขึ้น

8.8 กองควบคุมเครื่องสำอาง โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ควรมีการสรรหาคัดเลือกหรือพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ ทั้งนี้บุคลากรรุ่นใหม่จะมีความพร้อมเพื่อทดแทนบุคลากรที่จะเกษียณอายุราชการต่อไป และสามารถปฏิบัติงานตามนโยบายของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ได้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

9. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

9.1 ควรทำการศึกษากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 กับหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องสำอาง และการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาสามารถพัฒนาไปเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการนำพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติได้

9.2 ควรมีการเพิ่มขนาดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เพื่อจะได้ทราบความคิดเห็นต่อกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ อาจเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ได้มากขึ้น

9.3 ควรนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้ในประเด็นสำคัญๆ มาทำการวิจัยซ้ำเฉพาะประเด็นอย่างเจาะลึกเพื่อพัฒนาศักยภาพและให้ได้แนวทางแนวทางที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

9.4 หน่วยวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ เป็นหน่วยราชการที่ถือนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 อยู่ในขั้นประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง หากทำการศึกษากับหน่วยราชการอื่นอาจมีขั้นตอนในกระบวนการและการเลือกตัวแปร ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรค รวมไปถึงปัจจัยที่มีผลสำเร็จต่อกระบวนการนโยบายไปปฏิบัติแตกต่างกันไป

9.5 ควรทำการศึกษาผลกระทบจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 กับหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องสำอาง และการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษานั้นจะช่วยในการพัฒนาปรับปรุงและ แก้ไขกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพิ่มบทลงโทษต่อผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติ เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากขึ้น

THE POLICY IMPLEMENTATION PROCESS OF THE COSMETICS ACT B.E.

2535

SAWITA PRACHUABSAENG 5336789 SHPA/M

M.A. (PUBLIC ADMINISTRATION)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SOMBOON SIRISANHIRAN, Ph.D.,
GAMOLPORN SORNSRI, D.P.A., JITLADA AMORNWATANA, Ph.D.

EXTENDED SUMMARY

1. Introduction

Thailand has used Cosmetics Act to control cosmetics produced or imported since 1992. State agencies responsible for consumer protection are the Food and Drug Administration, Department of Medical Sciences, and the Consumer Protection Police Division having authority to protect people consuming health products and promote correct consumption behavior by giving academic data so that people are able to consume safe and beneficial health products.

The Food and Drug Administration responsible for Cosmetics Act B.E. 2535 has developed its work process to be suitable for social situations in the present time. Research results studying confidence of people in health products certified by the Food and Drug Administration have clearly indicated that there should be stricter control in compliance with provisions of the Cosmetics Act B.E. 2535.

The Food and Drug Administration has cooperated to create coordination network with other agencies for supervising business operators and protecting consumers' right, has strictly taken legal action and enforced the law, and has jointly worked with the Royal Thai Police by assigning the Consumer Protection Police Division to suppress criminals. Main responsibilities of the Consumer Protection

Police Division are to keep peace, prevent and suppress crimes related to the food and drug, investigate, comply with the Criminal Procedure Code and other laws related to food and drug, continuously and hastily monitor, examine, prosecute violators to prevent consumers from using illegal cosmetics by monitoring and examining sellers, wholesalers, retailers, destroying production source and illegal products distribution source, arresting producers, establishing a check point of illegal products distribution, monitoring and examining beauty salons and beauty clinics, monitoring and examining advertisement of cosmetics in various media.

The Food and Drug Administration has cooperated with the Consumer Protection Police Division for over two years to suppress criminals according to the Cosmetics Act B.E. 2535, receiving more interest from people and mass media. This is consistent with the study of Strategic Plans of the Food and Drug Administration B.E. 2553-2556.

Therefore, Consumer Protection Measures on Cosmetics of Cosmetics Act. B.E. 2535 are beneficial to consumers. However, implementation of said measures may cause problems and obstacles in compliance with the provisions. As for this research, the researcher wanted to study policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 of the Consumer Protection Police Division because this new agency has outstanding roles which always interest people and mass media. And the researcher wanted to obtain useful data which are alternatives for other agencies which have to comply with provisions of the Cosmetics Act B.E. 2535.

2. Abstract

The objectives of this research were to analyze process, problems and obstacles: factors which affected success in the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 of the Consumer Protection Police Division, and the development of efficient guidelines. The sample groups used for this research were The Commander of the Consumer Protection Police Division, the Secretary-General of the Food and Drug Administration, and 39 police officers working in the Consumer Protection Police Division.

The research results were as follows: 1. Policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 of the Consumer Protection Police Division has been done by planning the policy according to the order of the Royal Thai Police, dividing responsibilities, and determining responsible agencies for coordination among the Food and Drug Administration, mass media, and the people. 2. Problems and obstacles of the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 in general and each aspect were at the medium level. 3. Factors which affected success in the policy implementation process in general and each aspect were at the high level.

3. Research objectives

3.1 To analyze policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535.

3.2 To analyze problems and obstacles of policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535.

3.3 To study efficient guidelines of policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535.

4. Scope of Research

The researcher studied process, problems, and factors which affected success in the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 of the Consumer Protection Police Division as follows;

4.1 To specifically study the Consumer Protection Police Division under responsibility of Central Investigation Bureau, the Royal Thai Police.

4.2 To study process, problems, and factors which affected success in the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 from the step of preparation before determination of plans to the step of creating efficient guidelines of the policy implementation of Cosmetics Act B.E. 2535.

4.3 Populations and sample groups consisted of commissioned police officers and noncommissioned police officers working in the Consumer Protection

Police Division under responsibility of Central Investigation Bureau, the Royal Thai Police and officials of Food and Drug Administration.

4.4 The research was done from October 2011 to April 2012.

5. Research methodology

This was qualitative research and survey research. The researcher interviewed executives responsible for the policy implementation of Cosmetics Act B.E. 2535 in three steps consisting of initial step, step of operation, and step of creating potential, applied from the concept of Malcom, Goggin, Berman, and Maclaughlin.

As for survey research, the researcher used open-ended and close-ended questionnaire derived from reviewing various knowledge of the public policy implementation of Thai academicians and foreign academicians until the researcher obtained factors consistent with the policy implementation process of the Cosmetics Act B.E. 2535 used in the questionnaire. Problems and obstacles consisted of policy, operation, and environment. Factors which affected success were policy, operation and competency, creating potential, and supporting.

Populations used for the research were commissioned police officers and noncommissioned police officers working in the Consumer Protection Police Division under the responsibility of Central Investigation Bureau, the Royal Thai Police, and officials of the Food and Drug Administration. As for the research tool, the researcher interviewed Commander of the Consumer Protection Police Division and Secretary-General of the Food and Drug Administration responsible for implementation of Cosmetics Act B.E. 2535 to study process, problems and obstacles, and factors which affected success in the policy implementation of Cosmetics Act B.E. 2535. The questionnaire was used with the sample groups consisting of 39 police officers working in the Consumer Protection Police Division to study problems and obstacles and factors which affected success in the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535. The researcher sent the questionnaire to thesis committee to examine content accuracy and validity of each question. After that, the researcher found

reliability of 30 questionnaires with populations similar to the sample groups using Cronbach Alpha Coefficient and obtaining reliability of 0.97.

As for data analysis by interview, there was inductive analysis. Data derived from the questionnaire were analyzed by SPSS For Windows. As for processing and arranging statistical analysis tables, the researcher used descriptive statistics consisting of frequency distribution, mean, percentage distribution, and standard deviation for data analysis.

6. Research results

Research results were as follows;

6.1 The Policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 were done in the following steps;

(1) The initial step. The policy has been planned according to the order of the Royal Thai Police in order to get the plans suitable for implementation.

(2) Step of operation. There has been coordination between the Food and Drug Administration and Consumer Protection Police Division for strictly suppressing illegal cosmetics, taking legal action and enforcing law, continuously and hastily monitoring, examining, and prosecuting violators.

(3) Step of creating potential. There has been cooperation with every sector related to policy, organizations, workers, mass media, and people.

6.2 Problems and obstacles of the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535: Case Study of the Consumer Protection Police Division in general were in the medium level. After considering each aspect, the researcher found that problems and obstacles were also in the medium level. The problems and obstacles on operation had the highest mean, followed by policy, and environment, respectively.

6.3 Factors which affected efficient guidelines of the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535: Case Study of the Consumer Protection Police Division in general were at the high level. After considering each aspect, the researcher found that factors which affected success in the process were

also at the high level. The factors which affected success in the process with the highest mean were operation and competency, followed by policy, potential, and support.

After studying the process, problems, and factors which affected efficient guidelines of various steps of the policy implementation process derived from the interview and questionnaire, the researcher obtained the development of efficient guidelines as follows.

(1) Initial step. The policy is planned to obtain the plans suitable for implementation. Understanding of clarity of objectives and plans helps support the development of efficient implementation due to the following reasons; The main policy is clear. Workers concerned well understand objectives. Division of responsibilities and determination of responsible divisions is suitable.

(2) Operation step. Factors which help support efficient implementation are coordination and cooperation between officials of Food and Drug Administration. Moreover, officials of each agency well interact, bringing about efficient suppression.

(3) The step of creating potential. A factor which helps support the development of efficient implementation is personnel who well interact and jointly do activities for public benefits. Moreover, policy leaders participate in various activities of Cosmetic Safety Project, supporting the development of efficient implementation.

7. Discussion of research results

The research results of “The Policy Implementation Process of Cosmetics Act B.E. 2535” can be discussed as follows;

7.1 The Policy Implementation Process of Cosmetics Act B.E. 2535 of the Consumer Protection Police Division

(1) Initial step: After the Commander of Consumer Protection Police Division has received the policy, he has to understand policy objectives. As objectives of the Consumer Protection Police Division are clearly determined in the law and order of the Royal Thai Police, there is division of responsibilities to prepare readiness of personnel and there is determination of responsible agencies, being

consistent with the concept of Berman (1978 cited in Woradech Jantharasorn, 2011). Sub-division 4 has been assigned to cooperate with the Food and Drug Administration on protection of consumers on health products, Cosmetic Safety Project. There is connection with administration plans in the third government policy such as policy on society and quality of life in the issue of government policy on public health, which can be explained from the policy implementation process model of Ernest Alexander (1985). As for the connection between policy and plans, it is to stipulate requirements of plans and the policy has been planned, especially development of details of laws and rules of plans implementation.

(2) Operation plan: The responsible agency is Sub-division 4. As police officers are able to efficiently adapt themselves, they prepare readiness in compliance with the plans. In some case, suppression plans have to be adjusted so that police officers are able to arrest criminals according to Cosmetics Act. B.E. 2535. This is consistent with the concept of Berman and Mclaughlin (1977 cited in Woradech 2011 Page 33) who said that “In some case, workers may adapt themselves to the specified plans or projects. But, in some case, workers may adapt plans or projects to their working behavior”.

(3) The step of creating potential: New innovations on communication have been used to keep up with the changing society and enable people to receive useful information and give cooperation because people are able to participate in reporting and receiving information. This is consistent with the concept of Goggin, M.L. (1987) who said that potential of the policy implementation is changeable if there is new policy design or there is development of capability of agencies and officials.

Moreover, executives of both agencies said that roles of leaders involving the policy help create efficient mission. This is consistent with the concept of Masmanian and Sabartier (1980) who said that “If people having political power give support, policy is efficiently implemented”. And it is consistent with the findings of Seksan Nisaikla (2007) who said that “factors on executives and personnel considerably influence success in the policy implementation, indicating that coordination is an important factor”. According to the concept of Piyanuch Khlainguen (2007), measurement of success in the policy implementation depended

on roles of various parties in the policy implementation. She proposed that “Political parties have to control and monitor bureaucracy. Officials have to be directly responsible for operation. Service receivers both people and groups receive results of the policy implementation. Roles of organizations and people concerned are different. Roles of organizations and people concerned are different. If various related parties sincerely and attentively work, that the policy implementation easily achieves success”.

7.2 Problems and obstacles of the policy implementation process of Cosmetics Act. B.E. 2535 were at the medium level because policy officers performing duties have good attitudes toward the policy and attentively work. After considering each aspect, the researcher found that the problems and obstacles on workers had the highest mean. After considering the interview and recommendations, the researcher found that work remunerations and manpower are not consistent with the mission with the high mean due to insufficient manpower in the present time. However, police officers have efficiently coordinated and cooperated with officials of Cosmetic Control Division, the Food and Drug Administration. This is consistent with the concept of Pressman and Wildavsky’s (1979) who said that “Success of policy implementation depends on cooperation of workers. Cooperation level depends on cooperation of workers themselves, loyalty of people to the organization, private benefits, and preparedness to change existing work methods”. And this is consistent with Woradech Jantharasorn (2011) who said that “Some public policy has to depend on the main organization and other organizations related to policy implementation. Therefore, no efficient coordination and no clear division of responsibilities of the main organization may impact on cooperation given by other related organization”.

The problems and obstacles on environment had medium mean because police officers have to be responsible for more difficult cases amid the changing social, economic, political, and technological condition. The last problem is the policy with the medium mean. After considering interview results and recommendations, the researcher found that criminals have developed learning to avoid offence. And the problems of changing social, economic, political, and technological condition cause police officers to be responsible for more difficult cases related to Cosmetics Act B.E. 2535. This is consistent with the research results of implementation methods of the

low-level workers of Michael Lipsky (1980) who mentioned work environment that “The changing work environment cannot forecast work outcomes”. As various measures were not improved, criminals tried to find loopholes. This is consistent with the research of Sasinittha Thanormwong (2008) who studied the problems of the Cosmetic Products Control Law according to the Cosmetics Act B.E. 2535 and found that “Penalty in Section 55 of the Cosmetics Act. B.E. 2535 is slightly determined so there should be more penalty”.

7.3 Factors which affected success in the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 were at the high level. And after considering each aspect, the researcher found that it was also at the high level.

1) Operation and competency: As for determining qualifications and preparing readiness of police officers responsible for criminals for the case related to Cosmetics Act B. E. 2555, police officers have legal expertise and efficiently coordinate. This is consistent with Uthai Laohawichian (2001) who said that “If workers have more understanding of policy background and necessity to comply with that policy, including resources and power to allocate resources consisting of manpower and knowledge and capability of personnel, they considerably achieve success in the policy implementation”.

2) Policy: There is understanding of clarity of objectives and plans which can be really implemented due to clear main policy. Workers concerned understand according the plans of Cosmetic Safety Project. Police officers of Sub-division 4 take legal action against criminals in the case related to Cosmetics Act B. E 2535. There is consistency with the objectives. Division of responsibilities and determination of responsible divisions is suitable. There is preparedness of report and evaluation of performance. Objectives of Consumer Protection Police Division are clearly determined in the law and order of the Royal Thai Police.

3) Potential and support: There is efficient and quick coordination with mass media. There is use of modern techniques. There is consistency with the concept of Van Meter and Van Horn (1975) who mentioned communication between the organizations. General people are interested in the news related to arrest of illegal cosmetics. News reporters are willing to give cooperation. And it is an opportunity to create good relationship and seek cooperation from people to report useful

information. The research results were consistent with Paul Sabatier and Daniel. Mazmanian (1980) who said that” Television and newspaper tend to have very important roles in changing people’s attitudes”.

After studying process, problems, and factors which affected efficient guidelines of various steps of policy implementation process derived from the interview and questionnaire, the researcher obtained the development of efficient guidelines as follows;

(1) Initial step. A factor which helps support efficient implementation is understanding of clarity of objectives and plans which can be really implemented due to clear main policy. Workers understand objectives. Division of responsibilities and determination of responsible divisions is suitable.

(2) Operation step. Factors which help support efficient implementation are coordination and cooperation between officials of the Food and Drug Administration. And officials of each agency well interact, creating efficient suppression.

(3) The step of creating potential. Factors which help support efficient implementation are personnel, support from policy leaders, mass media, and people’s participation.

8. Research recommendations

8.1 As for planning the policy to get plans suitable for implementation, a factor which helps support efficient implementation is understanding of clarity of objectives and plans which can be really implemented due to clear main policy. Workers understand objectives. Division of responsibilities and determination of responsible divisions is suitable. However, concise work structure considerably helps reduce complexity of the policy implementation.

8.2 Directing helps support efficient coordination and cooperation between the Food And Drug Administration and the Consumer Protection Police Division. If Directing Division uses new innovations and have efficient tools, this will support efficient coordination between officials of both agencies.

8.3 There should be support of budget to encourage workers. People concerned should provide said budget by making the project to create incomes to increase remunerations or rewards which stimulate workers who successfully work.

8.4 Policy leaders should continuously participate in supporting mission and activities of Cosmetic Safety Project, which helps support the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535.

8.5 There should be dissemination of data on performance of suppressing criminals according to Cosmetics Act B.E. 2535. And there should be coordination with the mass media in disseminating important information on safety of cosmetic products.

8.6 There should be improvement of various regulations. And there should be more penalty against criminals according to Cosmetics Act B.E. 2535 to enable related agencies to more efficiently perform duties.

8.7 There should be improvement of environment and buildings. Police officers have to be encouraged for better performances.

8.8 Cosmetic Control Division. The Food and Drug Administration should recruit or develop new personnel so that these new personnel have preparedness to replace retired personnel and are able to most efficiently work according to the policy of Cosmetics Act B.E. 2535.

9. Recommendations for future research

9.1 There should be study of the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 of state agencies responsible for cosmetic control and consumer protection to develop the research results as indicators of success in implementation of Cosmetics Act B.E. 2535.

9.2 There should be increase in sizes of populations and the sample group to know opinions on policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535. The research results may be increasingly used by related agencies.

9.3 Important issues of the research results should be repetitively and elaborately researched for developing potential and obtaining more efficient guidelines.

9.4 Analysis unit for this research was a state agency being able to achieve success in the policy implementation process of Cosmetics Act B.E. 2535 at a level. If there is the study of other state agencies, there may be different steps of process and selection of variables related to problems, obstacles, and factors which affect success in the policy implementation process.

9.5 There should be the study of impacts after the policy implementation of Cosmetics Act. B.E. 2535 in state agencies responsible for cosmetic control and consumer protection to use the research results to develop various regulations and increase penalty against people committing offence related to Cosmetic Act B.E. 2535.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กองควบคุมเครื่องสำอาง. (กฎหมาย). พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง 2535. ราชกิจจานุเบกษา (8 เมษายน 2535). เล่ม 109 ตอนที่ 42 หน้า 59-74.

(Online). Available: <http://www.fda.moph.go.th/fdanet/html/product/cosmetic>

กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค. (2553). การประเมินผลสัมฤทธิ์การพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค (รายงานวิจัย).

จุฑา สังขชาติ. (2548). การวิจัยเพื่อพัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคเชิงบูรณาการในจังหวัดสงขลา.

จุมพล นิมพานิช. (2547). การวิเคราะห์นโยบาย ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

จันทรม สีนานบุญดี. (2553). พระราชบัญญัติ. ฐานข้อมูลการเมืองการปกครองสถาบันพระปกเกล้า. (Online). Available: <http://thaipoliticsgovernment.org/wiki/พระราชบัญญัติ>.

ชาย โพธิสิตา. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

ญาณกร ตริเทพา. (2552). ปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจฝ่ายป้องกันและปราบปรามในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ในการนำนโยบายด้านการปราบปรามยาเสพติดไปปฏิบัติ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาอาชญวิทยาและงานยุติธรรม. มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิตา ชูโต. (2545). การวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ, บริษัท แม่ทัพปอโยท์ จำกัด.

เบญจวรรณ ศรีกุล. (2553). การวิเคราะห์ภาษาในแผ่นพับโฆษณาเครื่องสำอาง พ.ศ. 2551. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปิยะนุช เงินคล้าย. (2550). การเสริมพลังชุมชนในกระบวนการยุติธรรมชุมชน (บทความพิเศษ). วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ 5.

เผด็จศึกเครื่องสำอางอันตราย. (2007). ถอดบทเรียนการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ. แผนงานคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ (คคส.) คณะเภสัชฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พรพิมล ชัดดินานนท์. (2545). การศึกษาอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้เครื่องสำอาง. สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา.
- พรรณฉลิช นิตโรจน์. (2551). การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานครไปปฏิบัติ. ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภัศราภา กุลศรีสุวรรณ. (2551). การศึกษากระบวนการและปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติในโรงเรียนนาร่อง เขตกรุงเทพมหานคร. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มยุรี อนุমানราชชน. (2552). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท. ชรรคมลการพิมพ์.
- วเรช จันทรศร. (2554). การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (An Integrated Theory of Public Policy Implementation). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- วารสารอาหารและยา. (2551). แนะนำสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา.
- ศูนย์เฝ้าระวังและรับเรื่องร้องเรียนผลิตภัณฑ์สุขภาพ (ศ.ร.ร.)
(Online). Available: <http://newsser.fda.moph.go.th>
- ศศินิชฐา ถนอมวงษ์วัฒน์. (2551). ปัญหากฎหมายในการดูแลผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง 2535. นิติศาสตรมหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกชัช ขาวะประภษ. (2545). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2549). นโยบายสาธารณะ. แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สุภางค์ จันทรวานิช. (2548). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กองพัฒนาศักยภาพผู้บริโภค. (2552-2555). แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี.
- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (2553-2556). แผนยุทธศาสตร์.
- เสกสรรค นิสัยกล้า. (2550). การนำนโยบายหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ธรรมภิบาล) ไปปฏิบัติ กรณีศึกษากรุงเทพมหานคร. คุยภูนิพนธ์. รัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อัศวิน วัฒนวิบูลย์ และคณะ. (2552). การบูรณาการความรู้เชิงวิชาการและการปฏิบัติสู่การพัฒนา
นโยบายทางอาญา ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม. สำนักงานกิจการยุติธรรม
กระทรวงยุติธรรม.

เอกรัตน์ จันทราทิพย์. (2553). อันตรายของครีมหน้าขาว ที่ผสมไฮโดรควิโนน (บทความ). ภาควิชา
เภสัชกรรม. คณะเภสัชศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.

(Online). Available: <http://www.pharmacy.mahidol.ac.th>

อุทัย เลหาวิเชียร. (2544). รัฐประศาสนศาสตร์ ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ.
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

Alexander, E. R. (1985). From idea to action: Notes for a contingency theory of policy
implementation process. *Administration & Society*, 16(4), 403-426.

Bardach, E. (1980). *The implementation game: The happen after a bill becomes a law* (3rd ed.).
Cambridge, MA: The MITP ress.

Edward, G. c. (1980). *Implementing public policy*. Washington, DC: Congressional Quarterly
Press.

Food and Drug Administration. 2551.

Goggin, M. L. (1987). *Policy design and the politics of implementation: The case of child health
care in the American states*. Knoxville, TN: University of Tennessee Press.

Hambleton, R. (1983). Planning system and policy implementation. *Journal of Public Policy*, 3(4),
379-418.

Merriam, Sharan B. (1988). **Qualitative research and case study application in education**.
California: Jossey-Bass Inc.

Pressman, J. L., & Wildavsky, A. B. (1973). *Implementation* (2nd ed.). San Francisco: University
of California Press.

Pressman, Jeffrey L. and Wildavsky, Aaron B. 1979. **Implementation: How Great Expectation
in Washington are Dashed in Oakland; or Why it's Amazing that Federal
Program Works At All**. 2nd ed. Berkeley, CA: University of California Press.

Quade, E. S. (1982). *Analysis for public decisions* (2nd ed.). New York: Elsevier Science.

- Sabatier, Paul A. 1986. Top-down and Bottom-up Approaches to Implementation Research: A Critical Analysis and Suggested Synthesis. **Journal of Public Policy**. 6 (January): 21-48.
- Sabatier, Paul A. and Mazmanian, Daneil A. 1979. The Conditions for Effective Implementation: a Guide to Accomplish Policy Objectives. **Policy Analysis**. 5 (4): 481-504.
- Sabatier, Paul A. and Mazmanian, Daneil A. 1980. The Implementation of Public Policy: a Framework for Analysis. **Policy Study Journal**. 8 (Special Journal): 538-560.
- Van Meter, D., & Van Horn, c. (1975). The policy implementation process: A conceptual framework. *Administration and Society*, 6(4), 200-217.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2535

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้ (กองควบคุมเครื่องสำอาง. (กฎหมาย). พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง 2535.)

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2517

(2) พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2518

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ "เครื่องสำอาง" หมายความว่า

(1) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้ทา ถู นวด โรย พ่น หยอด ใส่ อบหรือกระทำด้วยวิธีอื่นใดต่อส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายเพื่อความสะอาด ความสวยงาม หรือ ส่งเสริมให้เกิดความสวยงามและรวมตลอดทั้งเครื่องประดับที่ผิวต่างๆ ด้วย แต่ไม่รวมถึงเครื่องประดับและ เครื่องแต่งตัว ซึ่งเป็นอุปกรณ์ภายนอกร่างกาย

(2) วัตถุที่มุ่งหมายสำหรับใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอางโดยเฉพาะ หรือ

(3) วัตถุอื่นที่กำหนดโดยกฎกระทรวงให้เป็นเครื่องสำอาง

" ภาชนะบรรจุ " หมายความว่า วัตถุใดๆที่ใช้บรรจุหรือหุ้มห่อเครื่องสำอางโดยเฉพาะ

" ฉลาก " หมายความว่า รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ เกี่ยวกับเครื่องสำอาง ซึ่งแสดงไว้ที่เครื่องสำอาง ภาชนะบรรจุ หรือ หีบห่อ หรือ สอดแทรก หรือรวมไว้กับเครื่องสำอาง ภาชนะบรรจุ หรือ หีบห่อ และหมายความรวมถึงเอกสาร หรือคู่มือสำหรับใช้ประกอบกับเครื่องสำอาง

"ผลิต" หมายความว่า ทำ ผสม เปลี่ยนรูป แปรสภาพ ปรงแต่ง แบ่งบรรจุหรือเปลี่ยนภาชนะบรรจุ

"นำเข้า" หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร

"ขาย" หมายความว่า จำหน่าย จ่ายแจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการค้า และหมายความรวมถึงมิไว้เพื่อขายด้วย

"สถานที่" หมายความว่า ที่ อาคาร หรือส่วนของอาคาร และหมายความรวมถึงบริเวณสถานที่ด้วย

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการเครื่องสำอาง

"เลขฉลาก" หมายความว่า เลขฉลากคณะกรรมการอาหารและยา

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
มาตรา 5 เพื่อคุ้มครองอนามัยของบุคคล ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(1) กำหนดชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ซึ่งการผลิตเพื่อขาย หรือการนำเข้าเพื่อขาย ต้องได้ขึ้นทะเบียนตามมาตรา 16 เสียก่อน

(2) กำหนดชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของเครื่องสำอางควบคุม ซึ่งการผลิตเพื่อขายหรือการนำเข้าเพื่อขาย ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามมาตรา 27

(3) กำหนดชื่อ ประเภท ชนิด หรือลักษณะของเครื่องสำอางที่ห้ามผลิต นำเข้า หรือขาย

(4) กำหนดชื่อวัตถุที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง

(5) กำหนดชื่อ และปริมาณของวัตถุที่อาจใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอาง

(6) กำหนดชื่อ ประเภท ชนิดหรือลักษณะของเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก เครื่องสำอางที่จะกำหนดเป็นเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ต้องเป็นเครื่องสำอางที่อาจเป็นอันตรายรุนแรงต่อผู้ใช้ หรือมีส่วนประกอบของวัตถุมีพิษ หรือวัตถุอื่นที่อาจก่อให้เกิดอันตรายรุนแรงต่อสวัสดิภาพอนามัยของบุคคล

ก่อนออกประกาศตามมาตรานี้ ให้มีการรับฟังข้อคิดเห็นจากหน่วยราชการ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ตามควรแก่กรณี เว้นแต่จะเป็นเรื่องเร่งด่วนหรือมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจปฏิบัติได้เช่นนั้น

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการเครื่องสำอางคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานกรรมการอธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ อธิบดี

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมอนามัย เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรม
วิทยาศาสตร์บริการ อธิบดีกรมศุลกากร ผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งแต่งตั้งจาก ผู้ดำรงตำแหน่ง
คณบดีคณะเภสัชศาสตร์สองคนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง กับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรี
แต่งตั้งอีกไม่เกินหกคนในจำนวนนี้จะต้องแต่งตั้งจากผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต นำเข้า หรือ
จำหน่ายเครื่องสำอางไม่เกินสองคนเป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยาแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงาน
คณะกรรมการอาหารและยาเป็นกรรมการและเลขานุการหนึ่งคน และเป็นกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการสองคน

มาตรา 7 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี แต่อาจได้รับการ
แต่งตั้งอีกได้

มาตรา 8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออกเพราะไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อน
สมรรถภาพ
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่

ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

เมื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งผู้อื่นเป็น
กรรมการแทนได้ และให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งตามวาระของกรรมการซึ่งตนแทน

มาตรา 9 การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือ ไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม การวินิจฉัย
ชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่ง ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้า
คะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 10 ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่

- (1) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติการตามมาตรา 5 มาตรา 27 หรือมาตรา 35
- (2) ให้คำแนะนำหรือความเห็นในการขึ้นทะเบียน และการเพิกถอนทะเบียน

เครื่องสำอางควบคุมพิเศษ เว้นแต่กรณีตามมาตรา 23 วรรคสาม

(3) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวกับเครื่องสำอาง

(4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 11 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษา หรือวิจัยเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คณะกรรมการมอบหมายได้

ให้คณะกรรมการกำหนดองค์ประชุม และวิธีดำเนินงานของคณะอนุกรรมการได้ตาม ความเหมาะสม

มาตรา 12 ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา 11 มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด เพื่อ ประกอบการพิจารณาได้

มาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อขาย หรือนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ตาม มาตรา 5 (1) เว้นแต่เลขฉลากจะรับขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางนั้นแล้ว

บทบัญญัติวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับผู้ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งร้านค้าปลอดอากรตาม กฎหมายว่าด้วยศุลกากรที่นำเครื่องสำอางควบคุมพิเศษเข้ามาเพื่อขายในร้านค้าปลอดอากร แต่ใน การนี้รัฐมนตรีอาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดให้ ต้องปฏิบัติ เพื่อความปลอดภัยของประชาชน หรือป้องกันการฝ่าฝืน หรือหลบเลี่ยงบรรดากฎหมายที่ เกี่ยวข้องได้

มาตรา 14 การผลิตหรือนำเข้าตัวอย่างเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ทางวิชาการหรือเพื่อการขอขึ้นทะเบียนต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน และให้ ผลิตหรือนำเข้าได้ ตามจำนวนที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขข้อกำหนดในกฎกระทรวงด้วย

มาตรา 15 ผู้ขอขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษต้องยื่นคำขอ ส่งมอบตัวอย่าง และแจ้งรายละเอียดของเครื่องสำอางต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดสิ่งที่ผู้ขอขึ้นทะเบียนต้องนำมาแสดงโดยครบถ้วน และกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการเพื่อขอขึ้นทะเบียนไว้ด้วย

มาตรา 16 การขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ให้ระบุสาระสำคัญดังต่อไปนี้ไว้ ในทะเบียน

(1) ชื่อและสถานประกอบการของผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้นำเข้าเพื่อขาย

(2) ชื่อทางการค้าของเครื่องสำอาง

- (3) สารสำคัญและวัตถุดิบที่ใช้เป็นส่วนผสม
- (4) กระบวนการผลิต
- (5) วิธีการวิเคราะห์
- (6) สถานที่ผลิต เครื่องมือและเครื่องใช้ในการผลิต สำหรับกรณีผู้ผลิตเพื่อขาย
- (7) วิธีการเก็บรักษา
- (8) ภาชนะบรรจุ
- (9) ฉลากที่มีการควบคุมตามมาตรา 5 (6)

เครื่องสำอางควบคุมพิเศษของผู้ขึ้นทะเบียนรายเดียวกัน ที่แตกต่างกันเพียงในส่วน
ของชื่อทางการค้า สี ขนาดบรรจุ หรือส่วนที่มีใช้สาระสำคัญประการอื่น ที่รัฐมนตรีโดยความ
เห็นชอบของคณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้ขึ้นทะเบียนรวมกันใน
ทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษเดียวกัน

มาตรา 17 ค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์หรือตรวจสอบต่างๆ เพื่อการขึ้นทะเบียนเครื่องสำอาง
ควบคุมพิเศษ ให้ผู้ขึ้นทะเบียนชำระตามการใช้จ่ายและภาระที่เกิดขึ้นจริง

มาตรา 18 ให้เลขาธิการมีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ถ้า
คณะกรรมการเห็นว่า

- (1) เครื่องสำอางนั้นไม่ปลอดภัยในการใช้ตามมาตรา 33(1) (2) หรือ (3)
- (2) เครื่องสำอางนั้นใช้ชื่อไปในทำนองโอ้อวด ไม่สุภาพ หรืออาจทำให้เข้าใจผิดจาก
ความจริง หรือ
- (3) เครื่องสำอางที่ใช้ชื่อไม่เหมาะสมกับวัฒนธรรมอันดีงามของไทย หรือ ส่อไป
ในทางทำลายคุณค่าของภาษาไทย
- (4) สถานที่ผลิต เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการผลิตของผู้ผลิตเพื่อขาย ไม่ถูกต้อง
ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง คำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนให้เป็นที่สุด

มาตรา 19 ถ้าใบสำคัญการขึ้นทะเบียนสูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ผลิต
เพื่อขาย หรือนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ยื่นคำขอรับใบแทนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ทราบการสูญหายหรือถูกทำลาย

การขอรับใบแทนใบสำคัญ และการออกใบแทนใบสำคัญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 20 ผู้ขึ้นทะเบียนอาจขอแก้ไขรายการเครื่องสำอางควบคุมพิเศษที่ขึ้น
ทะเบียนไว้แล้วได้ โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้
นำมาตรา 15 วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 21 เครื่องสำอางควบคุมพิเศษรายใดที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว หากต่อมาปรากฏว่า เครื่องสำอางนั้นไม่ปลอดภัยในการใช้ ตามมาตรา 33 เลขฉลากโดยคำแนะนำหรือความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจสั่งเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางนั้นได้

มาตรา 22 ผู้ผลิตเพื่อขายหรือผู้นำเข้าเพื่อขาย ต้องผลิตหรือนำเข้าเครื่องสำอางควบคุมพิเศษให้ตรงตามที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ ผู้ผลิตเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ต้องผลิต และมีสถานที่ผลิต เครื่องมือและเครื่องใช้ในการผลิตตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การนำเข้าเครื่องสำอางควบคุมพิเศษทุกครั้ง ต้องจัดให้มีเอกสารประกอบการนำเข้าตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ในการนี้เมื่อพนักงานศุลกากรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ตรวจปล่อยให้นำเข้าแล้ว ให้จัดส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าวไปยังสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาโดยไม่ชักช้า

มาตรา 23 ถ้าผู้ได้ขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษรายใด จะเริ่มประกอบการผลิตหรือนำเข้าเครื่องสำอางดังกล่าวเมื่อใดผู้นั้นต้องแจ้งให้เลขฉลากทราบก่อน ตั้งแต่มีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ผู้ได้ขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีการแจ้งหยุดการประกอบการผลิตหรือการนำเข้า

ถ้าไม่มีการชำระค่าธรรมเนียมรายปีภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เสียเงินเพิ่มอกร้อยละห้าต่อเดือนและให้เลขฉลากเตือนให้มีการชำระค่าธรรมเนียมรายปี และเงินเพิ่ม ภายในระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือเตือน และถ้ายังไม่มีการชำระให้ถูกต้อง ให้เลขฉลากเพิกถอนทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษนั้นเสีย

มาตรา 24 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้นำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 22 ให้เลขฉลากมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องได้ และให้มีอำนาจประกาศการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวให้ประชาชนทราบ เพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองผู้บริโภคได้ ตามควรแก่กรณี

มาตรา 25 ห้ามมิให้ผู้ใดขายเครื่องสำอางควบคุมพิเศษที่มีได้ขึ้นทะเบียน หรือถูกสั่งเพิกถอนทะเบียนแล้ว เว้นแต่เป็นการขายในร้านค้าปลอดอากร โดยผู้ดำเนินการร้านค้าปลอดอากรซึ่งได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 13 วรรคสอง

มาตรา 26 ในกรณีมีความจำเป็นเพื่อการควบคุม เลขฉลากมีอำนาจออกคำสั่งดังต่อไปนี้

(1) ให้ผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้นำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ต้องรายงานรายละเอียดของการดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องสำอางที่ตนได้ผลิตหรือนำเข้า

(2) ให้ผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้นำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ ต้องจัดส่งตัวอย่างของเครื่องสำอางที่ตนได้ผลิตหรือนำเข้า

มาตรา 27 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองอนามัยของบุคคล ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดปริมาณของส่วนประกอบสำคัญของเครื่องสำอางควบคุมตาม มาตรา 5 (2) ได้ และจะกำหนดภาชนะบรรจุ หลักเกณฑ์ วิธีการผลิต วิธีการนำเข้า หรือวิธีการเก็บรักษา เพื่อให้ผู้ผลิตเพื่อขายหรือผู้นำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมปฏิบัติตามก็ได้

มาตรา 28 ผู้ใดประสงค์จะผลิตเพื่อขาย หรือนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมต้องปฏิบัติ ดังนี้

- (1) แจ้งชื่อ ที่ตั้งสำนักงาน และสถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บเครื่องสำอางแล้วแต่กรณี
- (2) แจ้งชื่อ ประเภท หรือชนิดของเครื่องสำอางที่ตนจะผลิตหรือนำเข้า
- (3) แจ้งปริมาณของส่วนประกอบสำคัญของเครื่องสำอางนั้น

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้ขึ้นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้นำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุม ต้องปฏิบัติตามประกาศของ รัฐมนตรีตามมาตรา 27 ให้นำความในมาตรา 23 วรรคสองและวรรคสาม มาตรา 24 และมาตรา 26 มาใช้บังคับแก่การผลิตเพื่อขาย หรือการนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางควบคุมโดยอนุโลม

มาตรา 29 ในกรณีมีการกำหนดวัตถุใดที่อาจใช้เป็นส่วนผสมในเครื่องสำอางได้ตาม มาตรา 5(5) ให้ถือว่าการใช้วัตถุดังกล่าวในเครื่องสำอาง เป็นการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว โดยไม่ต้องอยู่ในบังคับของบทกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอีก

วัตถุใดที่มีการกำหนดเป็นวัตถุที่อาจใช้เป็นส่วนผสมในการผลิตเครื่องสำอางได้ตาม มาตรา 5 (5) ถ้าต่อมาได้มีการประกาศวัตถุนั้นเป็นวัตถุที่ห้ามใช้เป็นส่วนผสมในการผลิต เครื่องสำอางตามมาตรา 5 (4) ประกาศดังกล่าวจะใช้บังคับได้ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศ เว้นแต่กรณีที่จะเป็นอันตรายร้ายแรงต่อผู้ใช้ จะมีการกำหนดให้ใช้บังคับโดย ทันที หรือมีกำหนดจะใช้บังคับน้อยกว่าระแยะเวลาดังกล่าวก็ได้

มาตรา 30 ฉลากของเครื่องสำอางที่มีการควบคุมตามมาตรา 5(6) จะต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) ใช้ข้อความที่ตรงต่อความจริง และไม่มีข้อความที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับ เครื่องสำอาง

(2) ต้องระบุข้อความอันจำเป็น ซึ่งหากมิได้กล่าวเช่นนั้น จะทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในสาระสำคัญเกี่ยวกับเครื่องสำอาง

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง (2) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 31 เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าฉลากใดไม่เป็นไปตามมาตรา 30 คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ผู้ผลิตเพื่อขาย หรือผู้นำเข้า เพื่อขายเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก เลิกใช้ฉลากดังกล่าว หรือดำเนินการแก้ไขฉลากนั้นให้ถูกต้อง

มาตรา 32 ผู้ประสงค์จะผลิตเพื่อขายหรือนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก อาจขอให้เลขาธิการให้ความเห็นในฉลากที่ประสงค์จะใช้นั้นได้

การขอความเห็น คำพิวการ และระยะเวลาในการให้ความเห็น ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 33 เครื่องสำอางที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้

- (1) เครื่องสำอางที่มีสารที่อาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้เจือปนอยู่ด้วย
- (2) เครื่องสำอางที่มีวัตถุที่ห้ามใช้ตามมาตรา 5
- (3) เครื่องสำอางที่ผลิต หรือใช้ภาชนะบรรจุไม่ถูกสุขลักษณะอันอาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้
- (4) เครื่องสำอางที่มีสารอันสลายตัวทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ภายหลังจากที่บรรจุภาชนะแล้ว และทำให้เกิดเป็นพิษอันอาจเป็นอันตรายต่อผู้ใช้

มาตรา 34 เครื่องสำอางที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นเครื่องสำอางปลอม

- (1) เครื่องสำอางที่ใช้วัตถุอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำเทียมขึ้นเป็นสารสำคัญของเครื่องสำอางนั้น หรือเป็นเครื่องสำอางที่ไม่มีสารสำคัญตามที่ได้แจ้งไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
- (2) เครื่องสำอางที่แสดงว่าได้ขึ้นทะเบียนไว้ ซึ่งมิใช่ความจริง
- (3) เครื่องสำอางที่ใช้ฉลากแจ้งชื่อผู้ผลิต หรือแหล่งผลิตที่มีใช่ความจริง
- (4) เครื่องสำอางซึ่งมีสารสำคัญขาด หรือเกินกว่าร้อยละสิบตามที่ขึ้นทะเบียนไว้ หรือตามที่แจ้งไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือตามที่ระบุไว้ในฉลาก

มาตรา 35 เครื่องสำอางซึ่งมีสารสำคัญน้อย หรือมากกว่าที่ขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางไว้ หรือที่ได้แจ้งไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือที่ระบุไว้ในฉลาก เกินเกณฑ์ค่าคลาดเคลื่อนที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่ถึงขนาดดังกล่าว ในมาตรา 34(4) ให้ถือว่าเป็นเครื่องสำอางผิดมาตรฐาน

มาตรา 36 ห้ามมิให้ผู้ใดผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายเครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัยในการใช้ตามมาตรา 33 เครื่องสำอางปลอมตามมาตรา 34 หรือเครื่องสำอางผิดมาตรฐานตามมาตรา 35

มาตรา 37 ให้นำบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ในส่วนที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคในด้านการโฆษณามาใช้บังคับแก่การโฆษณาเครื่องสำอางโดยอนุโลม โดยให้ถือว่า อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี และให้ถือว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา 38 เมื่อปรากฏว่าผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้นำเข้าเพื่อขาย หรือผู้ขายใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า กระทำการเช่นนั้น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับอนุมัติจากเลขาธิการมีอำนาจจับกุมผู้นั้นเพื่อส่งพนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปตามกฎหมาย

ในกรณีมีเหตุอันสมควร เลขาธิการอาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการร่วมกับพนักงานสอบสวนได้ ตามระเบียบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงมหาดไทย ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวมีฐานะเป็น พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 39 ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการกระทำความผิดพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในสถานที่ผลิต สถานที่นำเข้า สถานที่เก็บ หรือสถานที่ขายเครื่องสำอาง หรือเข้าไปในยานพาหนะที่บรรทุกเครื่องสำอาง ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบเครื่องสำอาง ภาชนะบรรจุ เอกสาร หรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับเครื่องสำอาง รวมตลอดทั้งวิธีการผลิต หรือวิธีการเก็บรักษา ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(2) นำเครื่องสำอางหรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นเครื่องสำอางในปริมาณพอสมควร ไปเป็นตัวอย่างเพื่อตรวจสอบ หรือวิเคราะห์

(3) ค้น ยึด หรืออายัดเครื่องสำอาง ภาชนะบรรจุ เอกสารหรือสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับเครื่องสำอาง

(4) มีหนังสือเรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารและหลักฐานที่จำเป็น เพื่อประกอบการพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 40 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 39 (1) ให้กระทำการต่อหน้าผู้ครอบครองสถานที่ หรือยานพาหนะ หรือถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่อยู่ในที่นั้น ก็ให้กระทำต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ร้องขอมาเป็นพยาน ถ้าไม่เป็นการเร่งด่วนให้พนักงาน

เจ้าหน้าที่แจ้งเป็นหนังสือ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ หรือยานพาหนะนั้นทราบล่วงหน้า ตามสมควรก่อน

สิ่งของใดที่ได้ยึดหรืออายัด ต้องให้ผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ บุคคลที่ทำงานในสถานที่หรือยานพาหนะนั้นหรือพยานดู แล้วแต่กรณี เพื่อไปรับรองว่าถูกต้อง ถ้าบุคคลดังกล่าวนั้นรับรอง หรือไม่ยอมรับรองให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่บันทึกไว้

สิ่งของที่ยึดหรืออายัดได้ ให้ห่อหรือบรรจุหีบห่อดีตราไว้ หรือให้ทำเครื่องหมายไว้ เป็นสำคัญ

มาตรา 41 ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ มีอำนาจประกาศผลการตรวจสอบ หรือวิเคราะห์เครื่องสำอางหรือวัตถุที่สงสัยว่าเป็นเครื่องสำอาง ที่นำไปตรวจสอบหรือวิเคราะห์ตามมาตรา 39 (2) ให้ประชาชนทราบ เพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองผู้บริโภคได้ ในการนี้ จะต้องให้เจ้าของเครื่องสำอางมีโอกาสชี้แจงโต้แย้ง และแสดงพยานหลักฐาน ตามควรแก่กรณี

มาตรา 42 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 39 พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะที่มีให้มีการเสียหายหรือกระจัดกระจายเท่าที่กระทำได้

มาตรา 43 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้น บันทึกรายละเอียดแห่งการค้นและบัญชีรายละเอียดสิ่งของที่ค้น ยึด หรืออายัด บันทึกการค้นและบัญชีดังกล่าว ในวรรคหนึ่ง ให้อ่านให้ผู้ครอบครองสถานที่หรือยานพาหนะ บุคคลที่ทำงานในสถานที่ หรือยานพาหนะนั้น หรือพยานฟัง แล้วแต่กรณี และให้บุคคลดังกล่าวนั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ ถ้าไม่ยอมลงลายมือชื่อรับรอง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ค้น บันทึกไว้ และให้ส่งบันทึกบัญชีและสิ่งของที่ยึดไปยังสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขโดยรีบด่วน

มาตรา 44 ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 45 เมื่อปรากฏว่าเครื่องสำอางใดที่ผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขาย ที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 13 หรือมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 21 มาตรา 33 มาตรา 34 หรือมาตรา 35 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึด หรืออายัดไว้เพื่อดำเนินคดีต่อไป

สำหรับเครื่องสำอางตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ผลิตเพื่อขาย ผู้นำเข้า เพื่อขาย ผู้ขายหรือผู้ครอบครอง จัดเก็บและทำลายเครื่องสำอางนั้นหรือส่งมอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดก็ได้

ของที่ยึดหรืออายัดไว้ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองมิได้โต้แย้ง และขอรับคืนภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ยึด หรืออายัด ให้เครื่องสำอางนั้นตกเป็นของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อจัดการตามระเบียบที่กระทรวง-สาธารณสุขกำหนด

มาตรา 46 ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสาร หรือวัตถุตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการสั่งตามมาตรา 12 หรือตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งตามมาตรา 39(4) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 47 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 วรรคหนึ่งหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา 13วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดได้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งซ้ำอีก ภายในเวลาห้าปี นับแต่วันที่กระทำความผิดครั้งที่แล้วผู้นั้นต้องระวางโทษสองเท่าของโทษที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 48 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 19 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 49 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 14 หรือฝ่าฝืนมาตรา 22 วรรคหนึ่ง หรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 22 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 50 ผู้ใดผลิตหรือนำเข้าเครื่องสำอางควบคุมพิเศษที่ถูกสั่งเพิกถอนใบสำคัญการขึ้นทะเบียนตามมาตรา 21 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 47 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา 51 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 47 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา 52 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 24 หรือมาตรา 45 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 53 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 25 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ให้นำบทบัญญัติมาตรา 47 วรรคสอง มาใช้บังคับแก่ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

มาตรา 54 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามมาตรา 26 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 55 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 56 ผู้ใดโดยเจตนาก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในแหล่งกำเนิด สภาพ คุณภาพ ปริมาณ หรือสาระสำคัญประการอื่นอันเกี่ยวกับเครื่องสำอาง ไม่ว่าจะเป็นอย่างใดหรือผู้อื่น ใช้ฉลากที่มีข้อความอันเป็นเท็จหรือข้อความที่รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่า อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิดเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดซ้ำอีกภายในหกเดือน นับแต่วันกระทำความผิดครั้งก่อน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 57 ผู้ใดขายเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก โดยไม่มีฉลาก หรือมีฉลากแต่ฉลาก หรือการแสดงฉลากนั้นไม่ถูกต้องหรือขายเครื่องสำอางที่มีฉลากที่คณะกรรมการสั่งเลิกใช้ตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำของผู้ผลิตเพื่อผู้ขาย หรือผู้นำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 58 ผู้ใดรับจ้างทำฉลากที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือรับจ้างติดฉลากที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องสำอางที่มีการควบคุมฉลาก โดยรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าฉลากดังกล่าวนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 59 ผู้ใดผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายเครื่องสำอางที่มีลักษณะตามมาตรา 33(1) หรือ (2) หรือมาตรา 34(1) หรือ (2) อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายเครื่องสำอางที่มีลักษณะตามมาตรา 33 (3) หรือ (4) หรือมาตรา 34 (3) หรือ (4) อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 36 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองเป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

ถ้าการขายเครื่องสำอางตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 60 ผู้ใดผลิตเพื่อขายหรือนำเข้าเพื่อขายเครื่องสำอางที่มีลักษณะตามมาตรา 35 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 36 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ถ้าการนำเข้าเพื่อขายตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 61 ผู้ใดขายเครื่องสำอางที่มีลักษณะตามมาตรา 35 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 36 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำโดยประมาท ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

มาตรา 62 ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 39 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 63 บรรดาเครื่องสำอางที่ผลิตเพื่อขาย นำเข้าเพื่อขาย หรือขายที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 13 หรือมีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 21 มาตรา 33 มาตรา 34 หรือมาตรา 35 รวมทั้งภาชนะบรรจุ ฉลาก และอุปกรณ์สำหรับใช้กับเครื่องสำอางดังกล่าว ให้รีบเสียทั้งสิ้นไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่และของที่รีบให้ส่งมอบแก่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อจัดการตามระเบียบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

มาตรา 64 ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้ลงโทษบุคคลใดในความผิดตามมาตรา 47 มาตรา 50 มาตรา 53 หรือมาตรา 59 วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้ามีพฤติการณ์ให้เห็นว่าบุคคลดังกล่าวอาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษา ห้ามการประกอบการผลิตหรือนำเข้าหรือขาย มีกำหนดเวลาไม่เกินห้าปี นับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้

มาตรา 65 บรรดาความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้

ในกรณีที่มีการยึด หรือ อายัดของกลางที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบ-เทียบปรับตามวรรคหนึ่ง จะเปรียบเทียบปรับได้ต่อเมื่อ

(1) ในกรณีที่อาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมและได้แก้ไขของกลางที่ยึดหรืออายัดไว้ให้ถูกต้องแล้ว

(2) ในกรณีที่อาจแก้ไขให้ถูกต้องได้ เมื่อผู้กระทำความผิดยินยอมให้ของกลางที่ยึดหรืออายัดไว้ ตกเป็นของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ในกรณีที่ผู้ยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ได้แก้ไขของกลางถูกต้องแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถอนการยึดหรืออายัดของกลางนั้นเสีย

บรรดาสິงของที่ตกเป็นของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ให้จัดการตามระเบียบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

มาตรา 66 ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดชื่อ ของเครื่องสำอางควบคุมพิเศษ และเครื่องสำอางควบคุม ให้แล้วเสร็จภายในหกเดือนนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับในระหว่างที่การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ยังไม่แล้วเสร็จ

(1) ให้ถือว่าเครื่องสำอางที่การผลิตเพื่อขาย หรือ นำเข้าเพื่อขายต้องขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 5(1) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2517 เป็นเครื่องสำอางควบคุมพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าผู้ได้รับใบอนุญาตให้ผลิตเพื่อขายหรือนำเข้าเพื่อขายและได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางดังกล่าว เป็นผู้ได้ขึ้นทะเบียนเครื่องสำอางควบคุมพิเศษตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ให้ถือว่าเครื่องสำอางที่ต้องมีคุณภาพมาตรฐานตามที่กำหนดตามมาตรา 5(2) แห่งพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2517 เป็นเครื่องสำอางควบคุมตามพระราชบัญญัตินี้ โดยให้ถือว่าประกาศของรัฐมนตรีที่กำหนดคุณภาพมาตรฐานสำหรับเครื่องสำอางดังกล่าวเป็นประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 67 บรรดากฎกระทรวงและประกาศที่ได้ออกตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง และใช้อยู่ในวันใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 68 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจ-การอื่นกับออกประกาศ ทั้งนี้เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้นเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ใช้บังคับได้

ภาคผนวก ข

กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลางระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ ข้อ ๑๓ แบ่งเป็นดังต่อไปนี้

(ก) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ประกอบด้วย

(๑) ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

๑) งานธุรการและงานสารบรรณ

๒) งานบริหารงานบุคคล

๓) งานกฎหมาย งานคดี และงานวินัย

๔) งานนโยบายและแผน และงานยุทธศาสตร์

๕) งานการเงินและงานบัญชี

๖) งานงบประมาณ

๗) งานส่งกำลังบำรุง

๘) งานสวัสดิการ

๙) งานช่วยอำนวยการและงานเลขานุการ

๑๐) งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๑๑) งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

๑๒) งานศึกษาอบรม

๑๓) งานการข่าว

๑๔) งานบันทึก ตรวจสอบ ควบคุม และรายงานข้อมูลสถานภาพกำลังพลของข้าราชการตำรวจในสังกัด รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวกับฐานข้อมูลกำลังพลกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และดำเนินการเพื่อให้ข้อมูลสถานภาพกำลังพลในความรับผิดชอบเป็นไปอย่างถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

๑๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๑๖) งานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมิได้อยู่ในหน้าที่ของฝ่ายใดโดยเฉพาะ

ภาคผนวก ก

คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ผู้วิจัยจะแบ่งเป็น 3 ส่วน เพื่อให้มีความเหมาะสม และครอบคลุมต่อสิ่งที่ต้องการทราบ โดยในแต่ละส่วนต่อกลุ่มตัวอย่างจะประกอบด้วยประเด็นคำถามเกี่ยวกับแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง 2535 ได้แก่ 1 ขั้นการเริ่มต้น 2 ขั้นการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) 3 ขั้น การสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage) และแนวคิดเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ชุดที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นคำถามในส่วนของผู้บัญชาการกองบังคับการปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค เนื่องจากผู้บัญชาการกองบังคับการปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน และเป็นผู้นำในการประสานงานหลักระหว่างเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กับกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค อีกทั้งยังเป็นผู้เกี่ยวข้องตั้งแต่การแปลงนโยบาย และทุกขั้นตอนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างคำถามให้ครอบคลุมทั้ง 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1 ขั้นการเริ่มต้น 2 ขั้นการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) 3 ขั้น การสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage) และแนวคิดเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติตลอดจนแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพของการประสานงาน

ชุดที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นคำถามในส่วนของผู้ราชการตำรวจของกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค ในสายงานความรับผิดชอบของกองกำลังที่ 4 จะครอบคลุมในขั้นการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) และขั้นการสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage)

ชุดที่ 3 ผู้วิจัยกำหนดให้เป็นคำถามในส่วนของเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ครอบคลุมใน 2 ขั้นการปฏิบัติ (Deliverer Implementation) และขั้นการสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage) รวมไปถึงแนวคิดเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพของการประสานงาน

แบบสัมภาษณ์

ชุดที่ 1

เป็นคำถามในการสัมภาษณ์สำหรับ ผู้บัญชาการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ ..... ยศ.....

ระดับการศึกษา.....

ตำแหน่ง.....

ระยะเวลาในการรับราชการ ..... ปี

ระยะเวลาในการรับราชการใน บก.ปคบ. .... ปี

1. ขั้นเริ่มต้น (Take-off Stage)

1.1 กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครอง
ผู้บริโภค มีแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน และกองงานที่
รับผิดชอบ อย่างไร

- 1) การกำหนดนโยบาย
- 2) การกำหนดกองงานที่รับหน้าที่
- 3) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์
- 4) สอดคล้องต่อสภาพปัญหา
- 5) ความพร้อมของทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ ยานพาหนะ เครื่องมือ

เครื่องใช้ อื่นๆ (ระบุ) เป็นต้น

1.2 ท่านพบอุปสรรคต่อการดำเนินงานในขั้นตอนนี้หรือไม่ อย่างไร

2. ขั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation)

ผู้วิจัยทราบว่า บ่อยครั้งที่ท่านให้ร่วมมือในการลงพื้นที่ด้วยตนเอง กับทีมปราบปราม (กองกำกับการที่ 4) ดังนั้น ในการประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาต่อ เลขวิชาการฯ มีกระบวนการเป็นอย่างไร และมีปัญหาหรืออุปสรรคในขั้นตอนใดหรือไม่ /ถ้ามี ปัญหา หรืออุปสรรคนั้นเป็นเช่นไร

- 1) ความสามารถในการปรับตัว
- 2) การประสานงาน
- 3) ความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน

2.1 ประเทศไทยได้ใช้พระราชบัญญัติเครื่องสำอางเป็นแม่บทในการ กำกับดูแลเครื่องสำอาง ที่ผลิตหรือนำเข้ามาจำหน่าย ตั้งแต่ พ.ศ.2535 มาจนถึงปัจจุบันรวมแล้ว 17 ปี ทั้งนี้ ท่านมีความเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวยังเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่หรือไม่ อย่างไร

2.2 ผลกระทบที่หน่วยงานรับรู้ (Perceived Impacts) เป็นอย่างไรบ้าง

3. ขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage)

3.1 ผู้วิจัยทราบว่าการปฏิบัติงานของกองบังคับการปราบปรามการ กระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค นอกจากจะต้องมีการประสานงานกับสำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยาอย่างต่อเนื่อง อยากทราบว่าปัจจัยในแต่ละด้านต่อไปนี้ มีผลต่อการสร้าง ศักยภาพในการดำเนินงาน ตลอดจนภาพลักษณ์ขององค์กรหรือไม่ อย่างไร

- 1) บรรยากาศในองค์กร
- 2) การนำนวัตกรรมมาใช้
- 3) การได้รับความร่วมมือจากประชาชน
- 4) การสนับสนุนจากผู้นำ
- 5) ความสนใจของสื่อมวลชนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

3.2 ความสนใจของสื่อมวลชนต่อปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น จากการแถลงข่าว ของงานปราบปรามฯและการได้รับความร่วมมือจากประชาชน เนื่องจากการสร้างศักยภาพนั้นเป็น สิ่งที่สำคัญ อาทิด้วยผลที่จะเกิดต่อหน่วยงาน ภาพลักษณ์ของหน่วยงานอันปรากฏต่อสื่อมวลชนและ ประชาชนเป็นต้น

แบบสัมภาษณ์

ชุดที่ 2

คำถามในส่วนของเลขานุการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ .....

ระดับการศึกษา.....

ตำแหน่ง.....

ระยะเวลาในการรับราชการ..... ปี

ระยะเวลาในการรับราชการในสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา..... ปี

1. ชั้นเริ่มต้น

1.1 ท่านมีแนวทางในการพิจารณาเกี่ยวกับการแปลงนโยบายเป็นแผนงาน และกองงานที่รับผิดชอบ อย่างไร

- 1) การกำหนดนโยบาย
- 2) การกำหนดกองงานที่รับหน้าที่
- 3) ความชัดเจนของวัตถุประสงค์
- 4) สอดคล้องต่อสภาพปัญหา
- 5) ความพร้อมของทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ ยานพาหนะ

เครื่องมือ เครื่องใช้ อื่นๆ (ระบุ) เป็นต้น

1.2 ท่านพบอุปสรรคต่อการดำเนินงานในชั้นตอนนี้หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....

1. ขั้นปฏิบัติ (Deliverer Implementation)

1.1 การประสานงานระหว่างท่าน กับผู้บัญชาการกองบังคับการปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอย่างไร

1.2 มีอุปสรรคต่อการดำเนินงานในขั้นตอนนี้หรือไม่ ถ้ามี อุปสรรคนั้น เป็นเช่นไร

1.3 ประเทศไทยได้ใช้พระราชบัญญัติเครื่องสำอางเป็นแม่บทในการ กำกับดูแลเครื่องสำอางที่ผลิตหรือนำเข้ามาจำหน่าย ตั้งแต่ พ.ศ.2535 มาจนถึงปัจจุบันรวมแล้ว 17 ปี ทั้งนี้ ท่านมีความเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวยังเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่หรือไม่ อย่างไร

2. ขั้นสร้างศักยภาพ (Capacity Building Stage)

ผู้วิจัยจึงอยากทราบว่าท่านยังมีแนวทางใดบ้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแก่กระบวนการนำ นโยบายไปปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสอบถามประกอบการวิจัย

เรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535”

โดย

ศวิตา ประจวบแสง

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง “ กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ”

แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการศึกษาวิจัย ในระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์ท่าน ในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ โดยการตอบแบบสอบถามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านและเป็นจริง ซึ่งข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะเก็บเป็นความลับ และนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านที่ได้ให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 8 หน้า แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป หรือปัจจัยภูมิหลังเฉพาะบุคคล เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามของข้าราชการตำรวจในกองกำกับการที่ 4 สังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขั้นตอนต่างๆ เพื่อศึกษาแนวทางที่มีประสิทธิภาพ ในกระบวนการนำนโยบาย ของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ

ส่วนที่ 1 โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย / ลงใน ที่กำหนดให้โดยให้ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล

1 ปัจจุบันท่านมีอายุ .....ปี.....เดือน

2 ท่านรับราชการตำรวจมาแล้ว.....ปี.....เดือน

3 ปัจจุบันท่านมีระดับชั้นยศ

☐ สิบตำรวจตรี – สิบตำรวจเอก	☐ จำสิบตำรวจ – นายดาบตำรวจ
☐ ร้อยตำรวจตรี – ร้อยตำรวจเอก	☐ พันตำรวจตรี – พันตำรวจโท
☐ รองผู้กำกับการ	☐ ผู้กำกับการ

4 ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ มัธยมศึกษา / ปวช.	☐ ปวส. อนุปริญญา
☐ ปริญญาตรี	☐ ปริญญาโท
☐ อื่นๆ ระบุ.....	

5 ท่านมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติ
เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 อยู่ในระดับใด

☐ น้อยที่สุด	☐ น้อย	☐ ปานกลาง
☐ มาก	☐ มากที่สุด	

6 ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมศึกษาดูงาน สัมมนา เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติของ
พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 บ้างหรือไม่

☐ ไม่เคย	☐ เคย 1 – 2 ครั้ง	☐ เคย 3 – 4 ครั้ง
☐ เคย 5 – 6 ครั้ง	☐ เคย 7 ครั้ง ขึ้นไป	

7 ท่านปฏิบัติงานอยู่ที่กองกำกับการที่ 4 สังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค มาแล้วเป็นระยะเวลา .....ปี.....เดือน

ส่วนที่ 2 โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน ที่กำหนดให้โดยให้ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และขอความกรุณาในการตอบข้อมูลให้ครบทุกข้อ

5	หมายถึง	ท่านมีความเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านมีความเห็นด้วย
3	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุด

ท่านเห็นว่ากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พ.ร.บ.เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ประสบปัญหาและ อุปสรรคในประเด็นเหล่านี้ มาก-น้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1 มาตรการต่างๆ ไม่ได้รับการแก้ไขให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป					
2 กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆของ มีความซับซ้อน เข้าใจยาก ทำให้ท่านมีความสับสน					
3 ท่านไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน					
4 แผนงานตามนโยบายที่กำหนดไว้ไม่ได้รับการ ยอมรับจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงาน					
5 การรายงานและประเมินผลในหน่วยงานของ ท่านเป็นไปอย่างล่าช้า					

ท่านเห็นว่ากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พ.ร.บ.เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ประสบปัญหาและ อุปสรรคในประเด็นเหล่านี้ มาก-น้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
6 การรายงานและประเมินผลในหน่วยงานของ ท่าน ส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานท่าน อื่น					
7 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานบางคนมีทัศนคติ ไม่ดีต่อนโยบาย					
8 วัตถุประสงค์ของแผนงานมีความคลุมเครือ เป็น อุปสรรคต่อการนำไปปฏิบัติ					
9 งานในหน่วยงานของท่านมีมาก แต่อัตรา กำลัง พล มีไม่สอดคล้องเพียงพอต่อการปฏิบัติการกิจ					
10 การจัดสรรเงินงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับ สวัสดิการในด้านต่างๆให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจมี น้อยเกินไป					
11 ผลตอบแทนที่ท่านได้รับในการปฏิบัติงาน ปร่าปรามๆนั้นน้อยเกินไป ทำให้ท่านขาดขวัญ และกำลังใจ					
12 ท่านพบปัญหาการประสานงานและความ ร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่ต่างหน่วยงาน					
13 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ ได้รับ การมอบหมายงานที่ยาก และมากเกินไปจะปฏิบัติได้					

ท่านเห็นว่ากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พ.ร.บ.เครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ประสบปัญหาและ อุปสรรคในประเด็นเหล่านี้ มาก-น้อยเพียงใด	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
14 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ไม่ได้รับความเสมอภาคและความเป็นธรรมในการเลื่อนขั้น เงินเดือน หรือตำแหน่ง					
15 สภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี เปลี่ยนแปลง					
16 บรรยากาศ สภาพแวดล้อมในหน่วยงานของ ท่าน ไม่ส่งเสริมการทำงาน					
17 ผู้กระทำความผิดมีการพัฒนาการเรียนรู้ในการ เพื่อ หลีกเลี่ยงความผิด					
18 หน่วยงานของท่าน มีปัญหาความขัดแย้งภายใน บ่อยครั้ง ทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติการกิจ					

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
19 การออกแบบแผนงานมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
20 การจัดสรรอำนาจหน้าที่ และกำหนดกองงาน ที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างเหมาะสม					
21 วัตถุประสงค์ของแผนงานมีความชัดเจนต่อ การนำไปปฏิบัติ					
22 แผนปฏิบัติงาน มีความสอดคล้องต่อสภาพ ปัญหา ต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง 2535					
23 กองกำกับการ 4 ที่รับผิดชอบ มีความเข้าใจใน วัตถุประสงค์ของแผนงานที่กำหนดไว้					
24 หน่วยงานของท่านมีความพร้อมในการ รายงานและประเมินผลการปฏิบัติงาน					
25 การจัดคุณสมบัติและการเตรียมความพร้อม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายที่เข้ามามีการดำเนินการ ในการปฏิบัติงานมีความเหมาะสม					
26 หน่วยงานของท่านมีการจัดทำคู่มือในการ ปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ไปในทิศทาง เดียวกัน					

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
27 หน่วยงานของท่านมีการกำหนดขอบเขต ภารกิจ หน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน เป็น รูปธรรม					
28 ฝ่ายปฏิบัติการได้รับการสนับสนุนข้อมูล ข่าวสารจากฝ่ายอำนวยการอยู่เสมอ					
29 ท่านมีความสามารถในการปรับตัวในการ ปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้					
30 การกำหนดวิธีการควบคุมรายงานผลการ ปฏิบัติงานของหน่วยงาน เป็นไปตามแผนการ ปฏิบัติงาน					
31 การประสานงานและความร่วมมือระหว่าง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและ ยา					
32 การประสานงานระหว่างหน่วยงานของท่านกับ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามี ประสิทธิภาพและความรวดเร็ว					
33 ฝ่ายปฏิบัติการได้รับการสนับสนุนจากผู้นำ ส่งผลให้ท่านได้รับกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติการกิจ					
34 ท่านได้รับโอกาสจากผู้นำให้ปฏิบัติงานในงาน ที่ทำทาย ทำให้ท่าน ได้แสดงศักยภาพในตนเอง					

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวทางประสิทธิภาพ ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
35 หน่วยงานของท่าน มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ ทางเทคโนโลยีเข้ามาใช้					
36 หน่วยงานของท่านมีการประสานกับ สื่อมวลชนที่ดี รวดเร็ว ทันเหตุการณ์					
37 หน่วยงานของท่านมีการสร้างความสัมพันธ์ อันดีหรือการแสวงหาการได้รับความร่วมมือจาก ประชาชน					
38 ประชาชนมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสสำคัญ ของงานปราบปรามฯ ตลอดจนมีความเข้าใจใน นโยบาย					
39 สื่อมวลชนต่างๆ ให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง และมีความสนใจต่อการปฏิบัติภารกิจในหน่วยงาน ของท่าน					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามนี้

ภาคผนวก ง

COA.No.2012/087.1603

Documentary Proof of The Committee for Research Ethics (Social Sciences)

Title of Project: Policy Implementation Process of Cosmetics Acts B.E. 2535
(Thesis of Master Degree)

Principal Investigator: Ms. Sawita Prachuapseang

Name of Institution: Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

Approval includes:

- 1) MU-SSIRB Submission form version received date 9 March 2012
- 2) Participant Information sheet for Questionnaire version date 20 January 2012
- 3) Participant Information sheet for Interview version date 9 March 2012
- 4) Informed Consent form version date 20 January 2012
- 5) Interview Guideline version received date 20 January 2012
- 6) Questionnaire version received date 20 January 2012

The Committee for Research Ethics (Social Sciences) is in full compliance with International Guidelines of Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Date of Approval: 16 March 2012

Date of Expiration: 17 March 2013

Signature of Chairman:.....
(Emeritus Professor Santhat Sermsri)

Signature of Head of the Institute:.....
(Assoc. Prof. Dr.Wariya Chinwanno)
Dean of Faculty of Social Sciences and Humanities

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยที่ได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
 ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่.....
 ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ขอแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัยเรื่อง “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535”

โดยข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัยและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัยรวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไขหากเกิดอันตราย โดยอ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้

ข้าพเจ้าได้ทราบถึงสิทธิที่ข้าพเจ้าจะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมทั้งทางด้านประโยชน์และโทษจากการเข้าร่วมการวิจัย และสามารถถอนตัวหรืองดเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อข้าพเจ้าที่จะได้รับในอนาคตและยินยอมให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ได้รับจากการวิจัย แต่จะไม่เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล โดยจะนำเสนอเป็นข้อมูลโดยรวมจากการวิจัยเท่านั้น

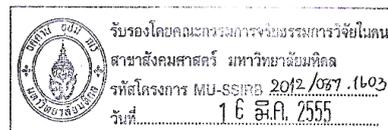
หากข้าพเจ้ามีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวกับข้องกับการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถติดต่อไปยัง นางสาวศวิตา ประจวบแสง หมายเลขโทรศัพท์ 081 8220007 ได้ตลอดเวลา

หากข้าพเจ้า ได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ หรือผู้แทนได้ที่สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0 2441 9180 โทรสาร 0 2441 9181

ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมนี้โดยตลอดแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย
 (.....) วันที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอม
 (.....) วันที่.....

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (สำหรับตอบแบบสอบถาม)
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหรือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทของท่าน หรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการ: กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ชื่อผู้วิจัย: นางสาวศวิตา ประจวบแสง

สถานที่วิจัย: กองบังคับการปราบปรามกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

สถานที่ทำงาน และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ:

201/3 ซอยบางขุนนนท์ 29 ถนนบางขุนนนท์ ตำบลบางขุนนนท์ อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700 หมายเลขโทรศัพท์ 081 8220007

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 และเพื่อนำเสนอแนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ ทำให้ทราบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ทั้งขั้นตอน ปัญหาหรืออุปสรรค และทำให้ทราบแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 รวมถึงสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการสร้างกลยุทธ์พัฒนา ปรับปรุงในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้เหมาะสมกับความต้องการและความเป็นไปได้มากที่สุด

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะท่านเป็นข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

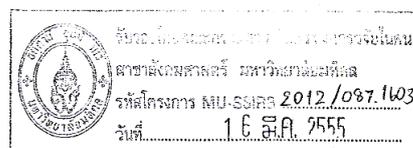
จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้นประมาณ 45 คน ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 1 ปี

หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ผู้วิจัยจะขอนัดวัน เวลา และสถานที่ที่ท่านสะดวกเพื่อดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับ “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535”

ทั้งนี้ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม ประมาณ 20 นาที

ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่าน ผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายข้อมูลทั้งหมด ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับของท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย (สำหรับการสัมภาษณ์)
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทของท่าน หรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการ: กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535

ชื่อผู้วิจัย: นางสาวศวิตา ประจวบแสง

สถานที่วิจัย: 1) สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
2) กองบังคับการปราบปรามกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค

สถานที่ทำงาน และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ:

201/3 ซอยบางขุนนนท์ 29 ถนนบางขุนนนท์ ตำบลบางขุนนนท์ อำเภอบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
10700 หมายเลขโทรศัพท์ 081 8220007

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 และเพื่อนำเสนอแนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ ทำให้ทราบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ทั้งขั้นตอน ปัญหาหรืออุปสรรค และทำให้ทราบแนวทางที่มีประสิทธิภาพในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 รวมถึงสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการสร้างกลยุทธ์พัฒนา ปรับปรุงในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 ให้เหมาะสมกับความต้องการและความเป็นไปได้มากที่สุด

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะท่านเป็นผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน มีประสบการณ์โดยบริหารงานในตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี และปัจจุบันยังดำรงตำแหน่งอยู่

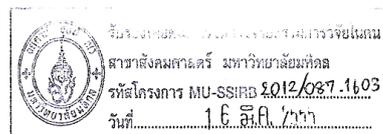
จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้นประมาณ 2 คน ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 1 ปี

หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ผู้วิจัยจะขอนัดวัน เวลา และสถานที่ที่ท่านสะดวกเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับ “กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535”

ทั้งนี้ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ ประมาณ 1 ชั่วโมง

ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขออนุญาตบันทึกเสียง โดยผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่าน ผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายข้อมูลทั้งหมด ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับของท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านแต่ประการใด

หากท่านมีข้อข้องใจเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัย ท่านสามารถติดต่อกับ นางสาวศวิตา ประจวบแสง เบอร์โทรศัพท์ 081 8220007 ได้ตลอดเวลา

ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคลอาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ เช่น สถาบันหรือคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ เป็นต้น

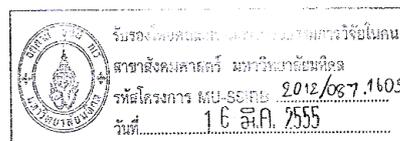
การเข้าร่วมวิจัยนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทน และไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็วไม่ปิดบัง ท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านแต่อย่างใด

โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 0 2441 9180 โทรสาร 0 2441 9181 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น

ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารนี้ครบถ้วนแล้ว

ลงชื่อ..... อนุศักดิ์ ..... (นาม) ผู้เข้าร่วมการวิจัย
(นาง คุณกร ตั้งราชานิช)
วันที่..... 18 เมษายน 2555 .....

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่กับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านแต่ประการใด

หากท่านมีข้อข้องใจเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัย ท่านสามารถติดต่อกับ นางสาวศวิตา ประจวบแสง เบอร์โทรศัพท์ 081 8220007 ได้ตลอดเวลา

ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ข้อมูลของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นรายบุคคลอาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ เช่น สถาบันหรือคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ เป็นต้น

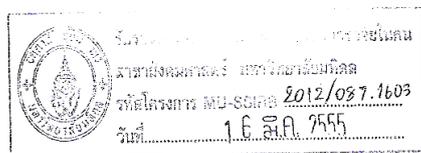
การเข้าร่วมวิจัยนี้ท่านจะไม่ได้รับค่าตอบแทน และไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็ว ไม่ปิดบัง ท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านแต่อย่างใด

โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 0 2441 9180 โทรสาร 0 2441 9181 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น

ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารนี้ครบถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมการวิจัย
 (...นันทน์ เจริญผล...)
 วันที่ ๒๔ พ.ค. ๒๕๕๕

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

นางสาวศวิตา ประจวบแสง

วัน เดือน ปีเกิด

17 ธันวาคม 2520

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

วุฒิการศึกษา

มหาวิทยาลัยเกริก พ.ศ. 2550 - 2552

ศิลปศาสตร์บัณฑิต (ศศ.บ.)

วิชาเอก การจัดการ

มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2553- 2555

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.)

วิชาเอก รัฐประศาสนศาสตร์

ที่อยู่ปัจจุบัน

201/3 ซอยบางขุนนนท์ 29 ถนนบางขุนนนท์

เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

ประวัติการทำงาน

คอสเมต เนเชอรัล กรุ๊ป

E-mail: sawitaok@hotmail.com

โทรศัพท์ 0-2881-4140